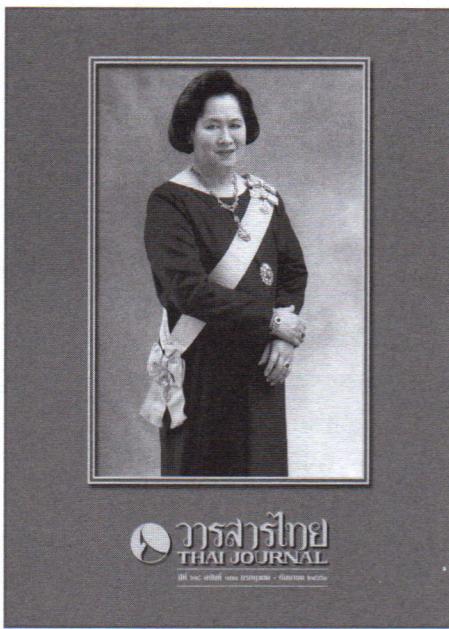

นารสุรารักษ์
THAI JOURNAL

ฉบับที่ ๒๖ ฉบับที่ ๙๐๐ กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๘

ปกหน้า : สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา^๒
กรมหลวงนราธิ瓦สราชนครินทร์
(ภาพพระราชทาน)

วารสารไทย เป็นวารสารเพื่อเสริมสร้าง
เอกลักษณ์ของชาติ ด้วยการประชาสัมพันธ์
เผยแพร่ รณรงค์ ปลูกฝัง และให้ความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ

สำนักงานวารสารไทย

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐
โทร. ๐-๒๖๔๙-๕๔๕๐-๒
โทรสาร ๐-๒๖๔๙-๕๕๒๒

พิมพ์ที่

บริษัท เอส.พี.วี.การพิมพ์ จำกัด
๔๕/๑ หมู่ ๑ ตำบลบางไส
อำเภอเมือง จ.นนทบุรี ๑๗๐๐๐
โทร. ๐-๒๕๔๗-๖๘๕๐-๔

ห้ามจำหน่าย

เผยแพร่เพื่อเป็นอภินันทานการแก่ประชาชน
ทั่วไป จากสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์
ของชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

วารสารไทย

THAI JOURNAL

ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ - กันยายน ๒๕๕๐

หมายเลขอากลประจำวารสาร ISSN 0125 572X

คณะอนุกรรมการจัดทำวารสารไทย

ประธานอนุกรรมการ	หม่อมราชวงศ์ ศุภวัฒย์ เกษมศรี
รองประธานอนุกรรมการ	นายวิจิตร อาระกุล
รองประธานอนุกรรมการ	นายเย็นใจ เลาหวนิช
อนุกรรมการ	คุณหญิงคณิตา เลขะกุล
อนุกรรมการ	นางสาววีรบุรุษ มาเจริญ
อนุกรรมการ	นางสาวทรงสรรค์ นิลกำแหง
อนุกรรมการ	นางสาวนัยนา แย้มสาข
อนุกรรมการ	นางลินดา อิศรางกูร ณ อยุธยา
อนุกรรมการ	นายสมหมาย จันทร์เรือง
อนุกรรมการ	ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะครัวประชุม ^๒ (ครั้งละไม่เกิน ๒ คน)
อนุกรรมการและเลขานุการ	นายเมธี เพื่อนทอง
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	นายมาโนช คำณีย์
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	นางสาวส้ายใจ ยิ่งสกุล
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	นายจักรกฤษณ์ มณีปัตตะสุต

คณะกรรมการบริหาร

ที่ปรึกษา

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	(นายจัตุร ภิชาตบุตร)
ผู้อำนวยการสำนักงานเสริมสร้าง	(นายทินกร ภูริปัจฉิม)

บรรณาธิการ

นางสาวทรงสรรค์ นิลกำแหง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางลินดา อิศรางกูร ณ อยุธยา

นายเมธี เพื่อนทอง

กองบรรณาธิการ

นางสุวัฒนา ช่องเจริญ	นางกนิษฐา กิตติสถาพร
นางสุรีพร เกียรตินิเวน	นางจันทร์ หาทรัพย์
นายประยุทธ ปัญญาศิริ	นายนพพร บุญแก้ว
นางสุมารี เกตุแก้ว	นางสาวมัทวรรัตน นครไทย
นางสุนี กระจาบุตซัย	นายวรวุฒิ ยังประทีป
นายวรวุฒิ หอมเนียม	นายสมบัติ สุวรรณรักษ์
ร้อยตำรวจตรีหญิง เมธี ศรีรุ่งเรือง	นางรัชนี ศรีสุข
นางสาวส้ายใจ ยิ่งสกุล	

ศิลปกรรม

นายมาโนช คำณีย์

ฝ่ายภาพ

นายจักรกฤษณ์ มณีปัตตะสุต

นายเกียรติกมล จังໄส

สารบัญ

ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๑๐๗ กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๐

๓

บทบรรณาธิการ

๔

อาศิรatham

๕

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา^๑
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

๖

พระโลหะเบญจสูรยาคินี
แห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
สยามใหม่ จงกลศึก

๗

พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล
๔๔ พรรษา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา^๒
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
เพลินพิศ กำราญ

๘

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา^๓
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
และงานพระราชพิธีเกียรติประราชวงศ์จักรี
เฉลิมพระเกียรติ ๔๔ พรรษา
พุทธศักราช ๒๕๕๐
บริดี พิศภูมิวิที

๙

๙ รอบนักษัตร
สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา^๔
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
คุณหญิงคณิตา เลขะกุล

๑๐

พิธีมหาลาภิเชก
เนื่องในพระราชพิธี
ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี
พระราชครูรำเทพมุนี

๑๑

ใบสมิตรและพิธีศาสรตร
บุญญาชุมโภมเพลิง
ชัยพล ไชยพร

๑๒

สองกษัตริย์กับปัญหาการใช้ภาษาไทย
ทรงสรรค์ นิลกำแหง

๑๓

ปัญหาการอนุรักษ์กล่าวไม้พื้นบ้าน
ของประเทศไทย
ระพี สาคริก

๑๔

การปกคล้องห้องถินของประเทศไทย
ดร.สมหมาย จันทร์เรือง

๑๕

เพลงเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องใน
โอกาสสมหมายคลเฉลิมพระชนมพรรษา
๔๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
เพลง “ฟ้อแห่งแผ่นดิน”
มัทวารณ นครไทย

๑๖

ปักกิณกะไทย
บุคคล ข่าวสาร ภาษา หนังสือ

บทบรรณาธิการ

มเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
ฯ นราธิวัสรานครินทร์
เขียนหนังสือและการจัดทำหนังสืออย่างยิ่งอีกพระองค์หนึ่ง
จึงทรงเข้าพระทัยและมีพระเมตตาต่อบรรดาผู้จัดทำหนังสือทั้งหลายที่มี
ความจำเป็นต้องรบกวนเบื้องพระบรมบาท กราบถูลขอประทานภาพถ่ายบ้าง
ขอประทานข้อมูลในพระองค์บ้าง คณะผู้จัดทำวารสารไทยและสำนักงาน
เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติก็เป็นหนึ่งในกลุ่มผู้จัดทำหนังสือที่ได้รับ
พระกรุณาอุดมอยู่เป็นนิจ ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๔๕ พรรษา
บริบูรณ์ ในวันอาทิตย์ที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นศุภมงคลวารอันประเสริฐยิ่ง
คณะผู้จัดทำวารสารไทยจึงได้จัดทำภาพชุดและบทความพิเศษเนื่องในพระองค์
น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายเป็นราชลักษณะ และขอถวายพระพรให้ทรง
พระเจริญยิ่งนานนาน ขออำนาจแห่งคุณพระรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย
ได้อภิบาลรักษาพระองค์ให้ทรงพระเกiem สำราญ เสด็จสถิตเป็นมิ่งขวัญของ
ปวงชนชาวไทยสืบไป

วารสารไทยฉบับนี้ยังมีบทความส่งท้ายพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติ
ครบ ๖๐ ปี อีก ๒ เรื่อง คือ เรื่องพิธีมหาIALIZED กับเรื่องพิธีศาสตรบุณยา
ชุมโภเมเพลิง ซึ่งเป็นพิธีที่จะกระทำเฉพาะโอกาสอันเป็นมหามงคลเยี่ยงนี้เท่านั้น
อิกบทความหนึ่งสำหรับวันภาษาไทยแห่งชาติประจำปี ๒๕๕๐ นี้ คือ เรื่อง
สองกษัตริย์กับปัญหาการใช้ภาษาไทย นอกจากนั้นก็เป็นบทความทางวิชาการ
ที่เลือกสรรมาเพื่อท่านผู้อ่านเช่นเคย

ทรงสรรค์ นิลกำแหง
บรรณาธิการ

อ่าคริรณา

เอนลิมพะระเกียรติ ๘๔ พวรรณ

เอมเต็อพะ เอ็กพีนากะเดอ เอ็กฟ้าก์ลยາณิรัตนะ กรมหลวงนราธิราษฎรานครินทร์

โคลงสี่สุภาพ

พระยศพิสุทธิ์สร้อย	สมัญญา
พระเกียรติกรรมหลวงนรา	อิวาสเจ้า
พระศักดิจักรีจุฑา	พงศ์อธิป
พระมิงพระบวัญเกล้า	กระหม่อมแก้วนิกรชน
พระชนม์แปดสิบสี่พร้อม	เฉลิมพระ
ท้วถินไทยราษฎร์รัฐ	ร่วมช่อง
สรรเสริญโสดต์โสมนัส	มนไกค์
พูนพระพรเพิ่มพร้อม	พิพัฒน์น้อมเนื้อถวาย
นายศรีพุ่มดอกไม้	มาลย์ผจง
ແບບຸລືລະອອງອອກ	ເອກເອື່ອ
ขอเสถียรสติธรรม	رمย์สวัสดิ์
ເກມพระกิจกอปรเก້ວ	ຜ່ອງແຜ້ວສຕາພຣ
ຂຈປະຍສທ່ວ່າຫຼ້າ	ສາກລ
ຂຈປະຍຄຸນມັກຄລ	ເກຣິກຕ້າວ
ຂຈປະຍເກີຍຕິດາລດລ	ອຸດມເລີສ
ຂຈປະຍນາມເນືອນນ້າວ	หนົງລໍ້າສຍາມສມັຍ

គຽມគຽມແລ້ວແຕ່ຈະໂປຣເກລ້າໂປຣກະໜ່ອນ

ບ້າພະພຸທອເຈົ້າ ຄະະຜູ້ຈັດທໍາວາරສາໄທ

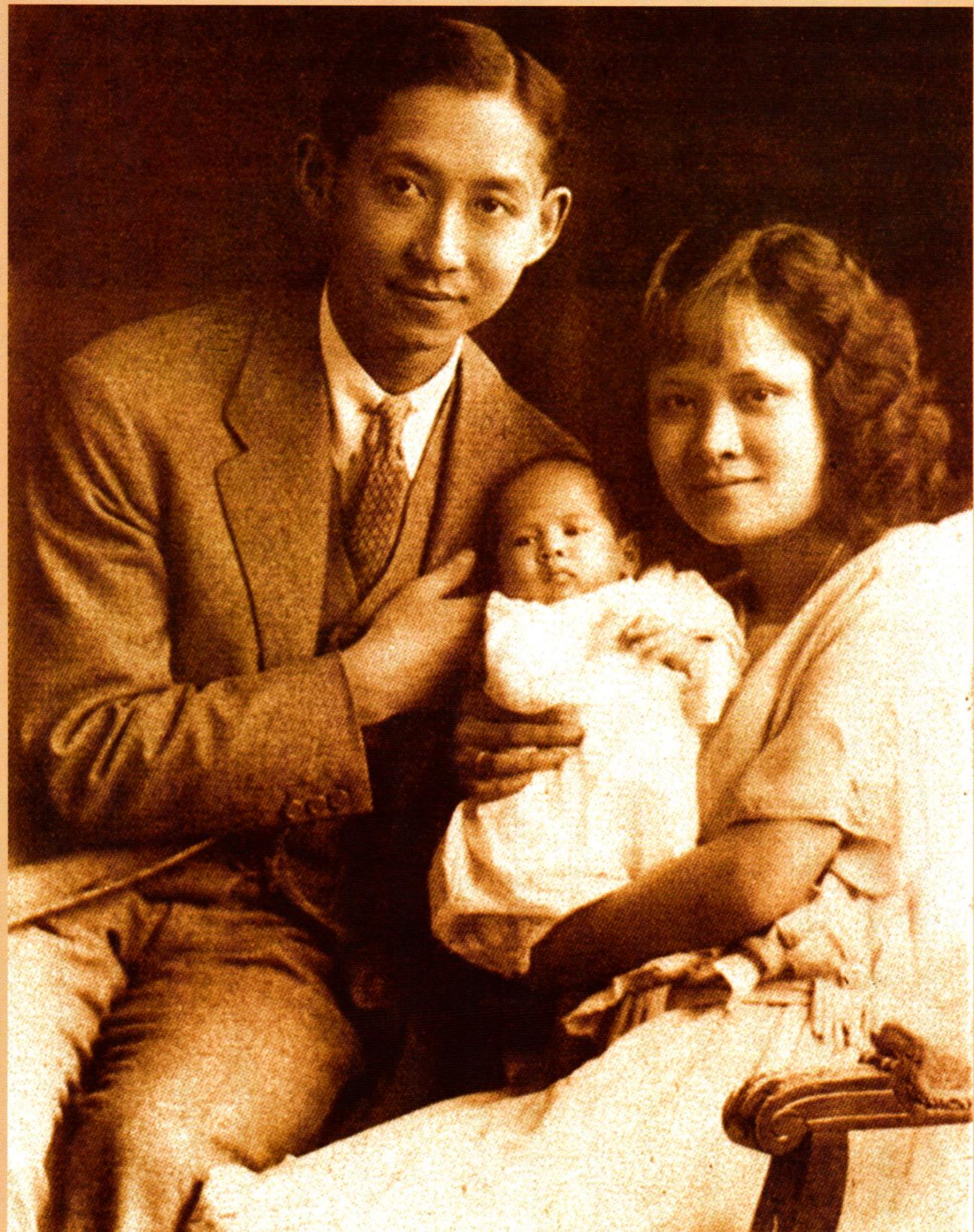
ສຳນັກງານເສຣີມສ້າງເອກລັກຊື່ນໝອງໝາດີ

ສຳນັກງານປັດສຳນັກນາຍກັບສູນທຣີ

(ນາຍບຸญເທືອນ ສ້າງວົງຈົນ ສຳນັກວຽກງານກໍາຮັດໃຈ ກະຊວງສັນຕະກິບ ກະຊວງສັນຕະກິບ ປະເທດລາວ)

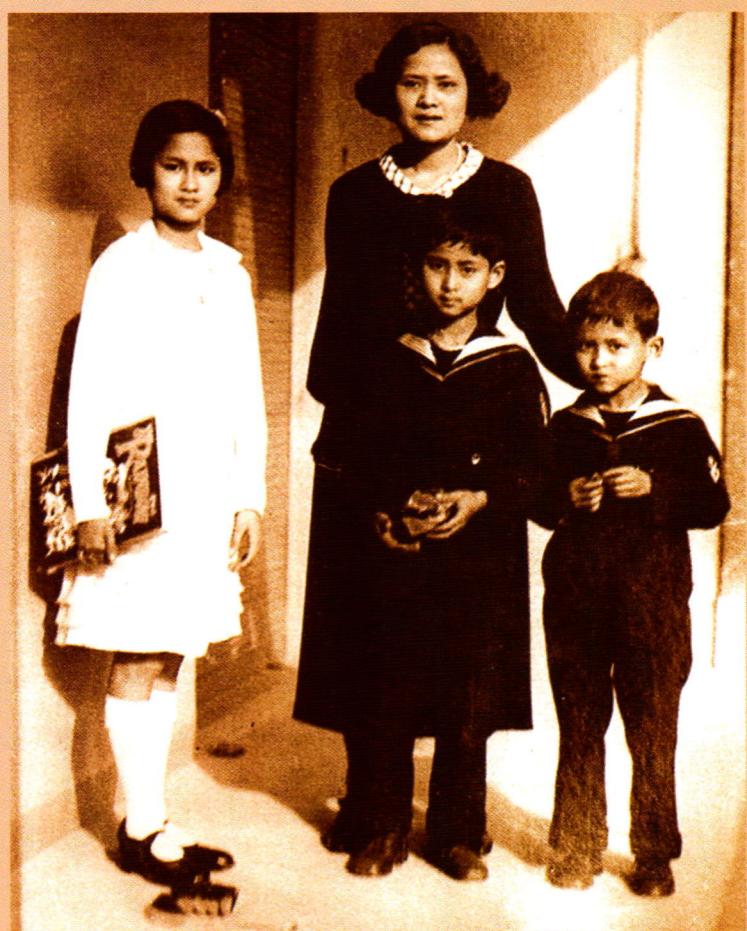
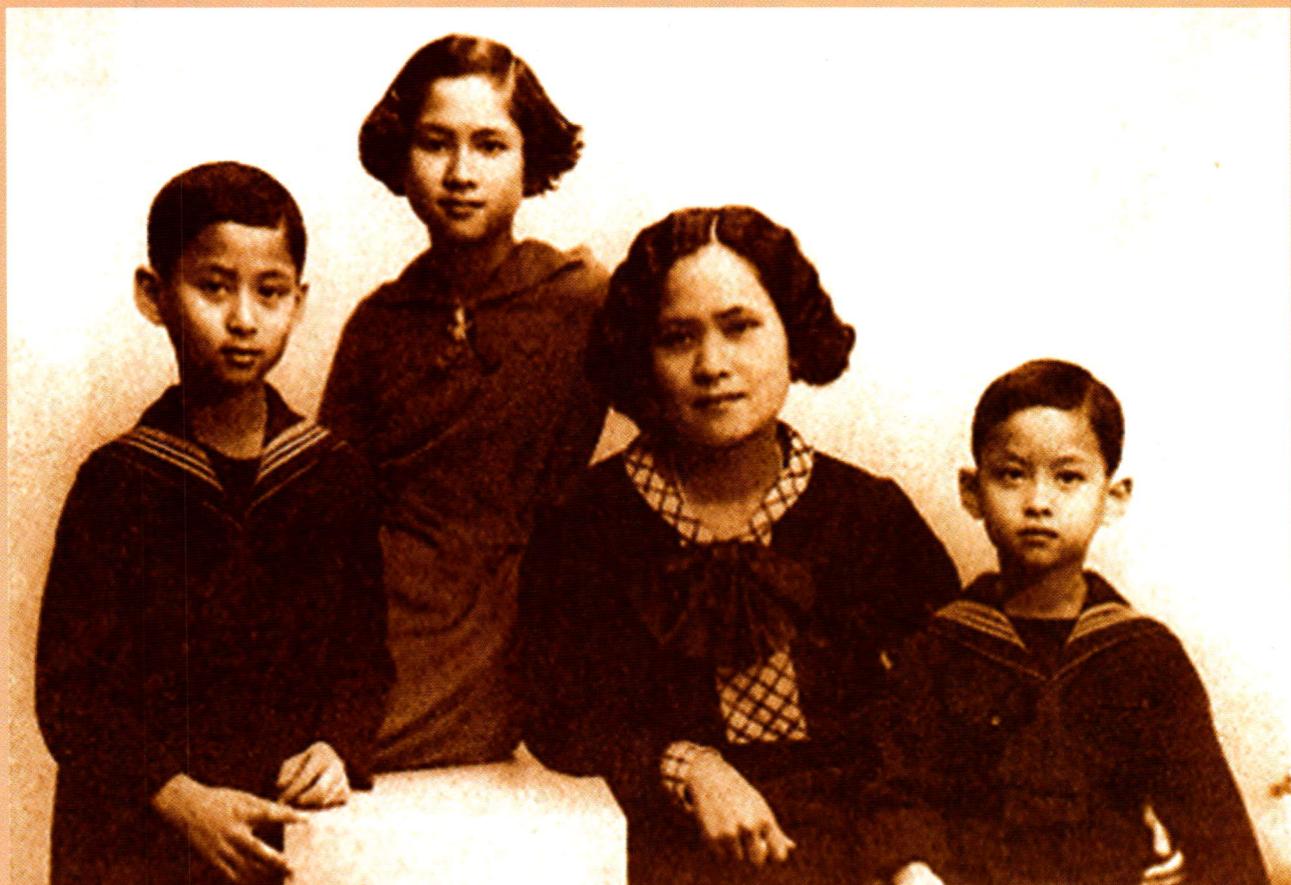
ສົມເຕີ່ຍພຣະເຊົາພື້ນາງເຮົາ ເຊົາພື້ກໍລຍານີວັນນາ

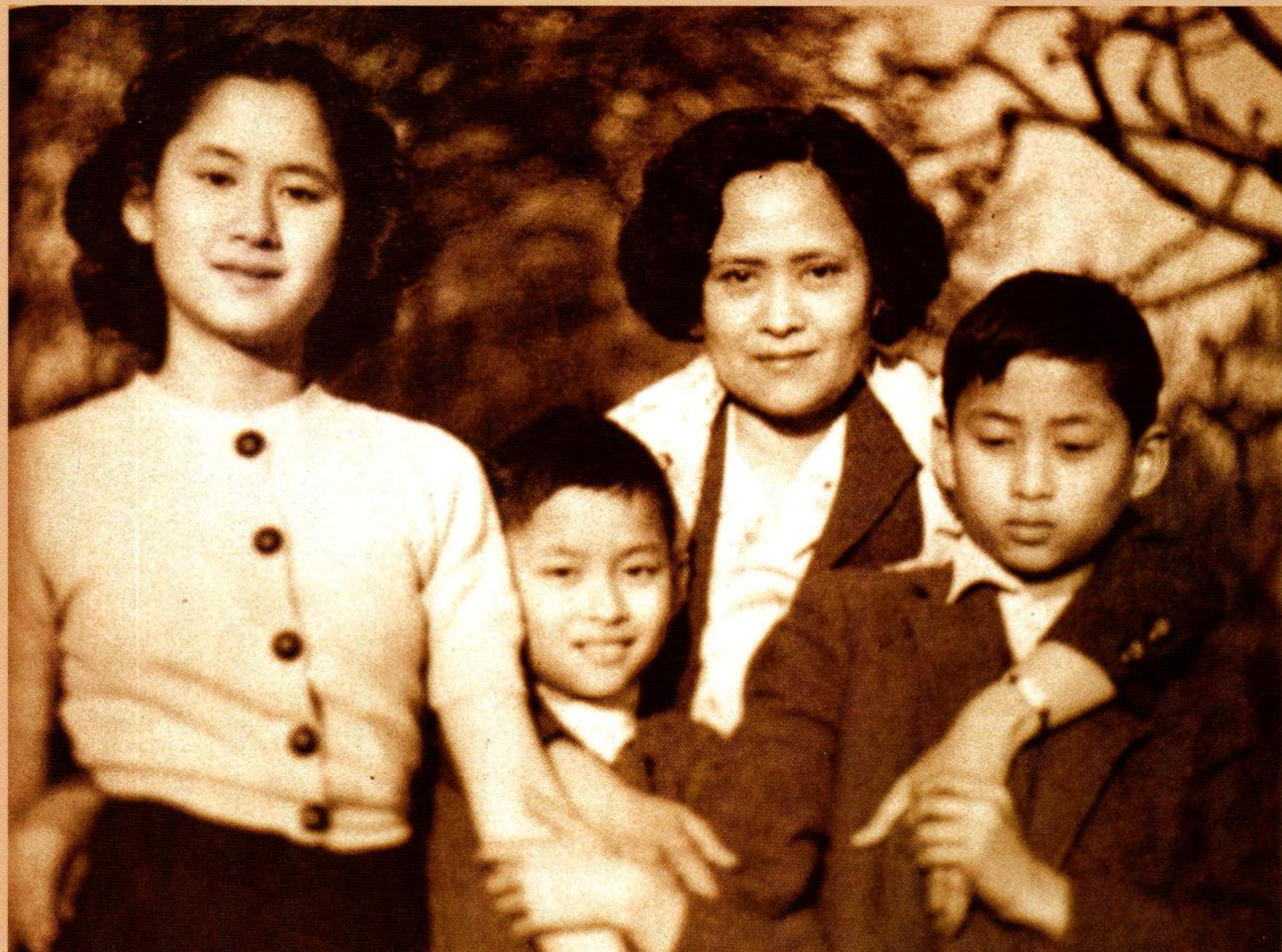
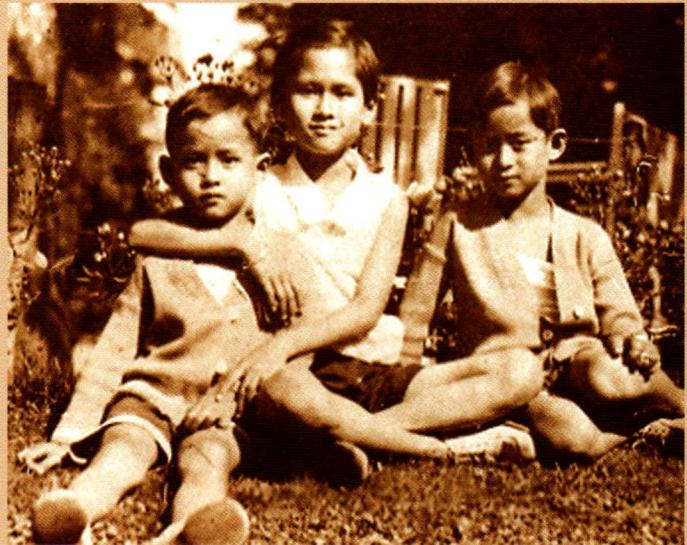
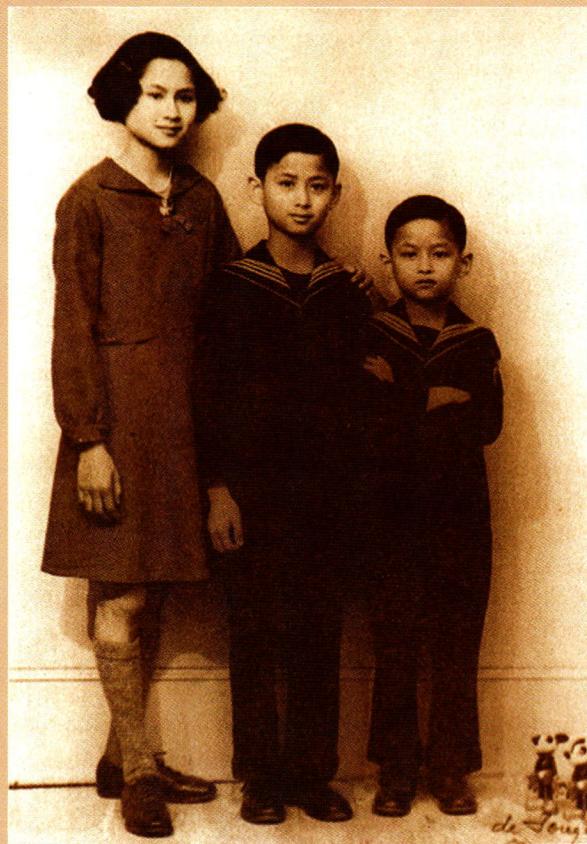
ກຣມທລງເນວາດີວາສ່ວາຂນຄວິນຫວີ

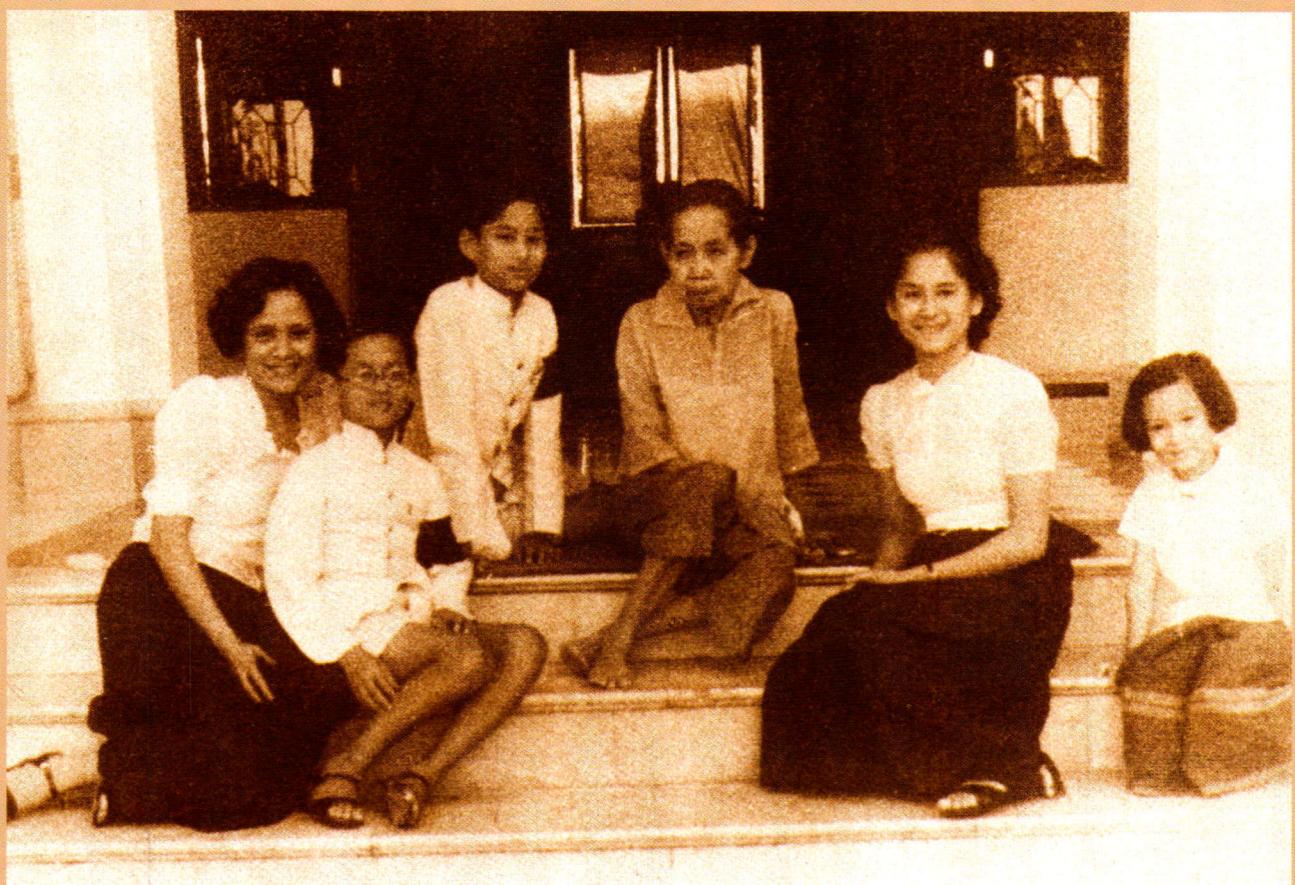
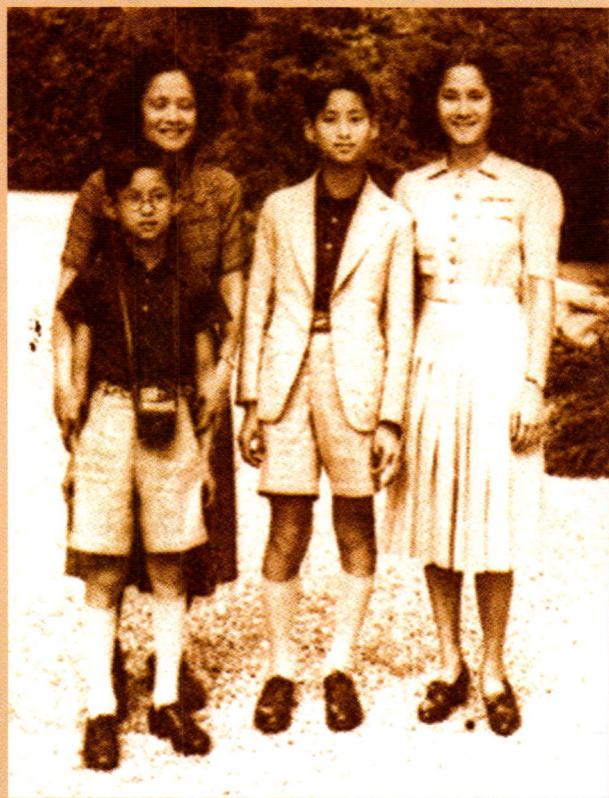

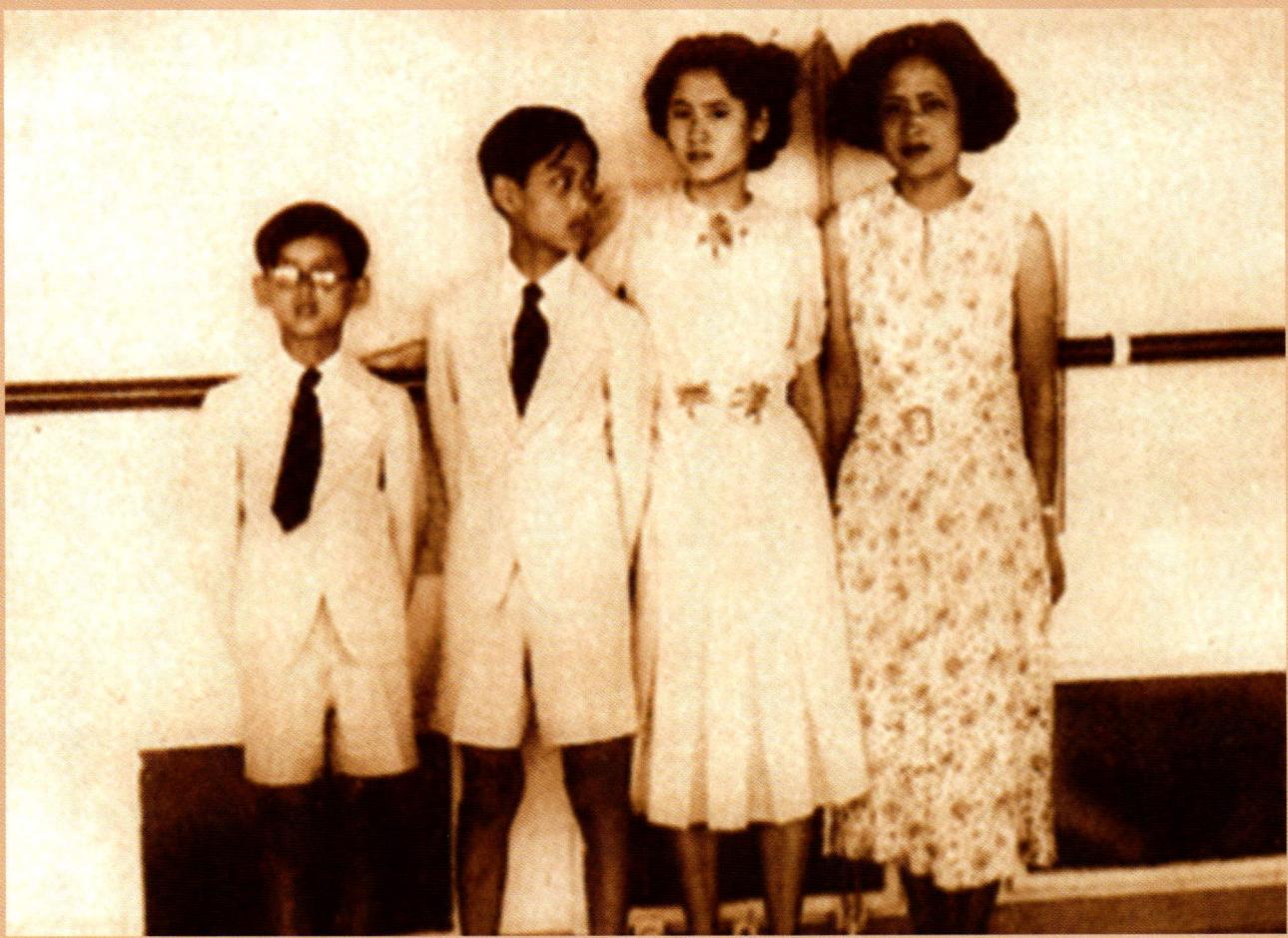
سمเด็จพระบรมราชชนนีและสมเด็จพระบรมราช

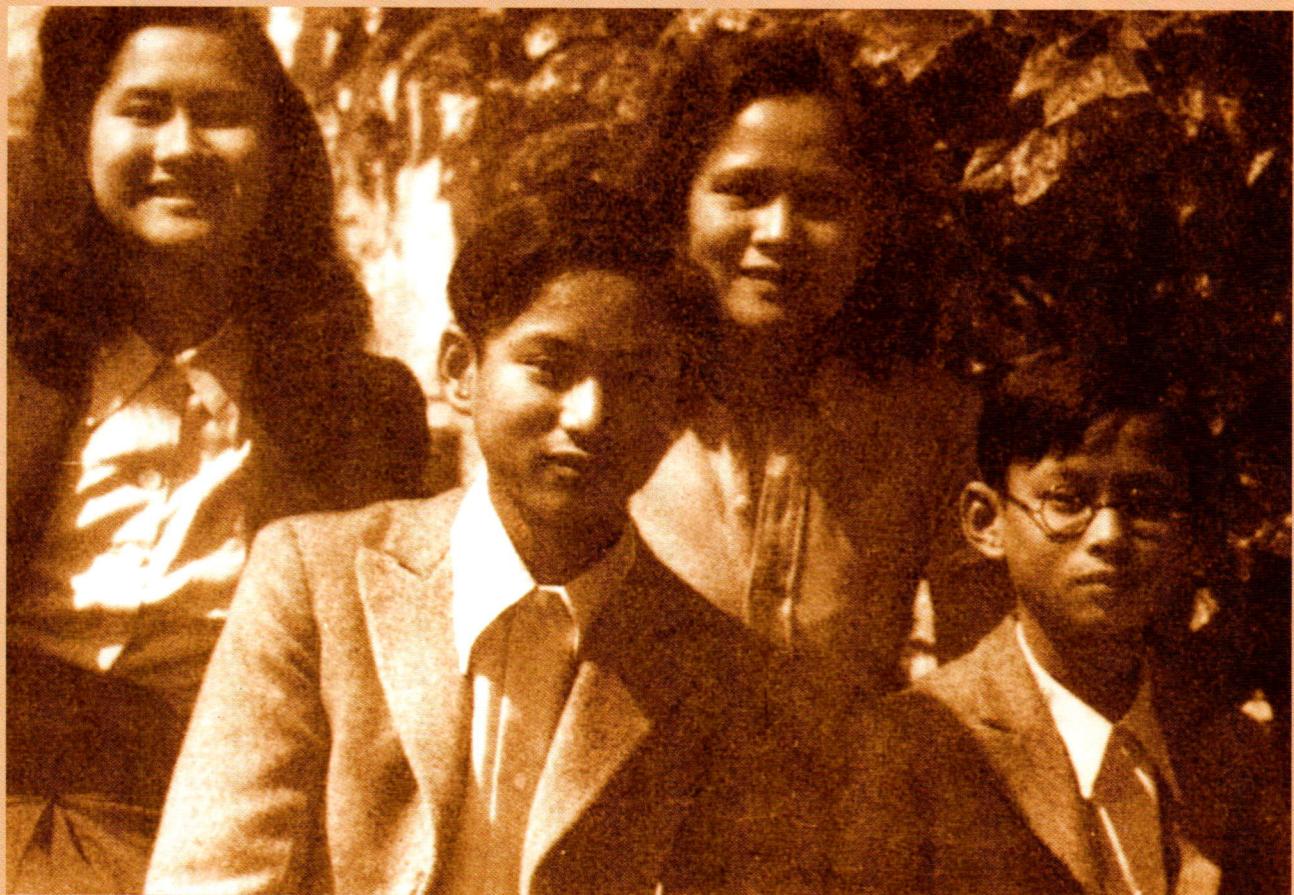

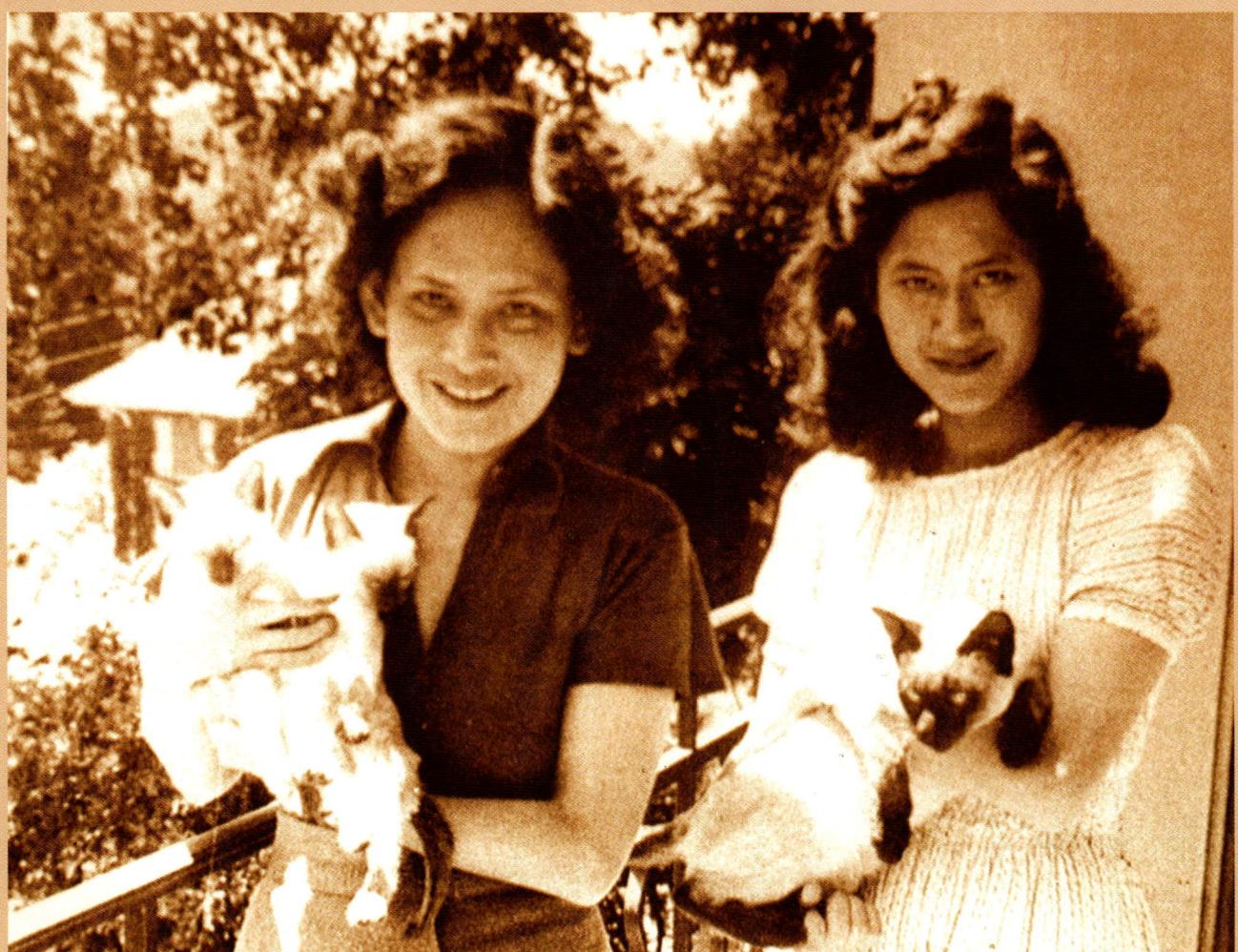

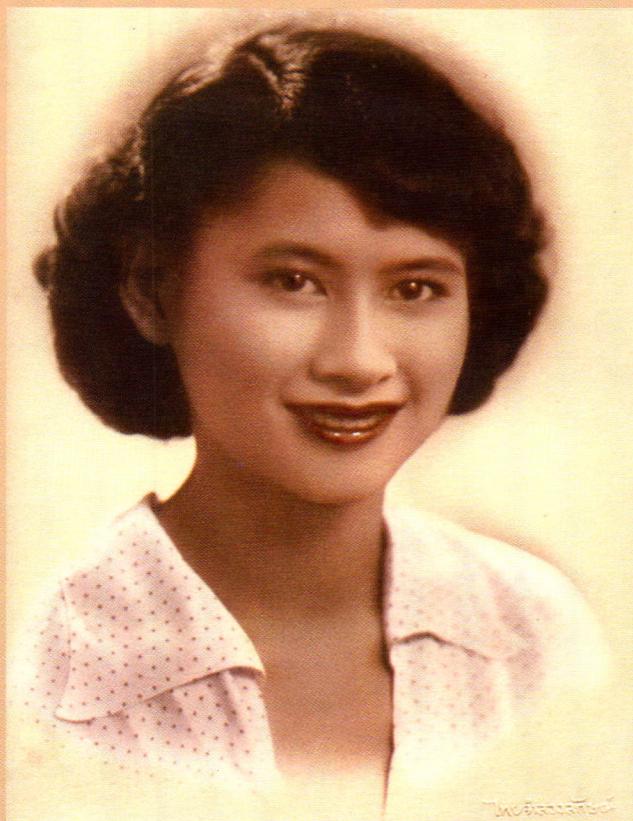

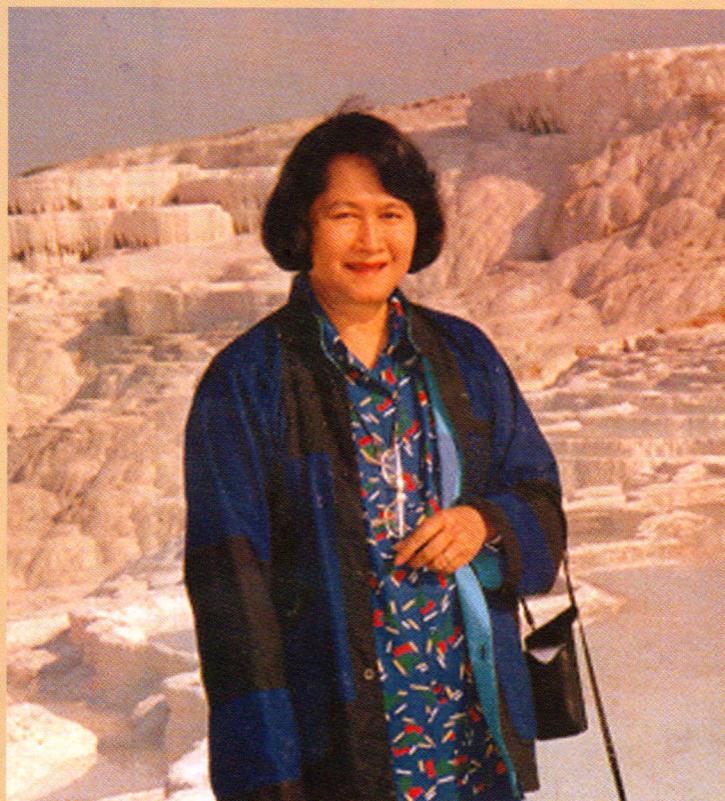

~~~~~ ทรงเจริญวัย ~~~~

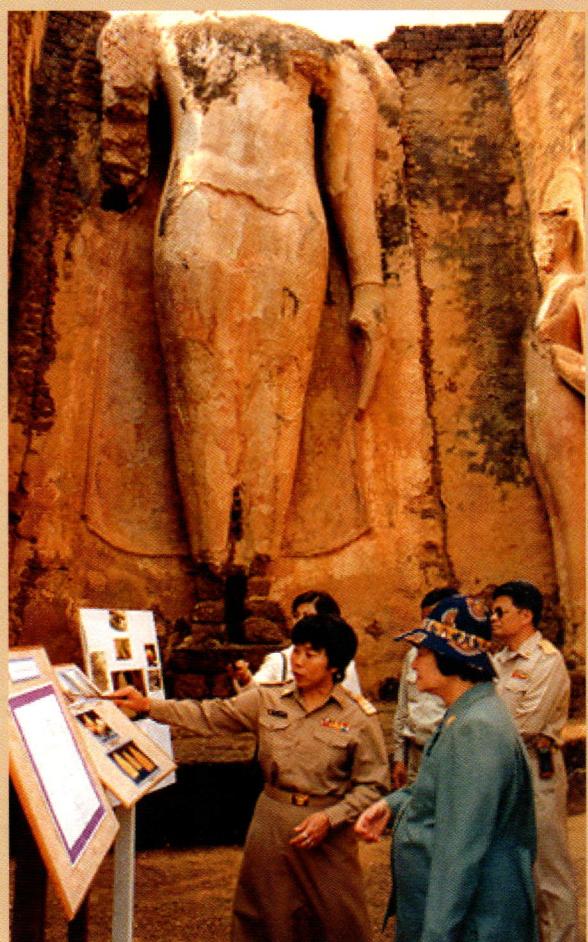

พระกรন্থกิจ

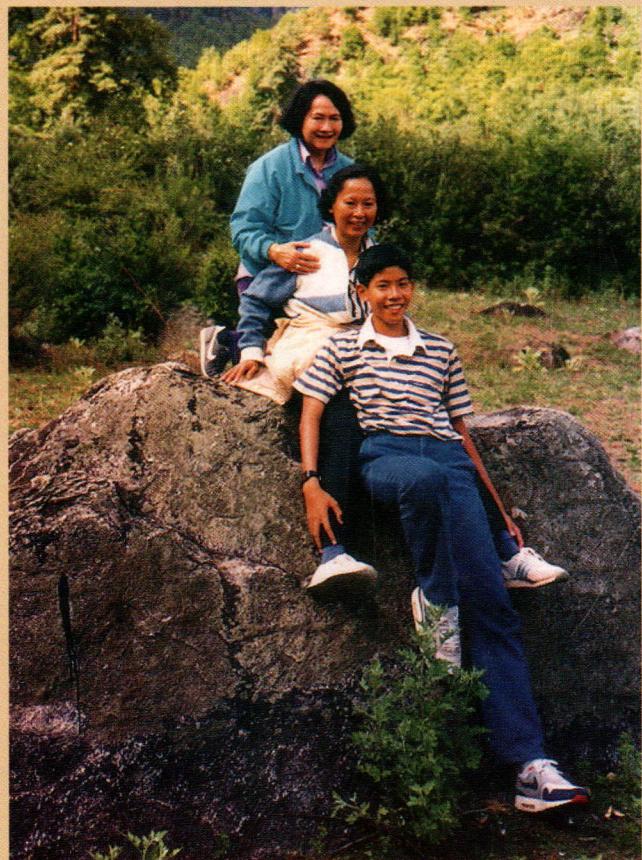
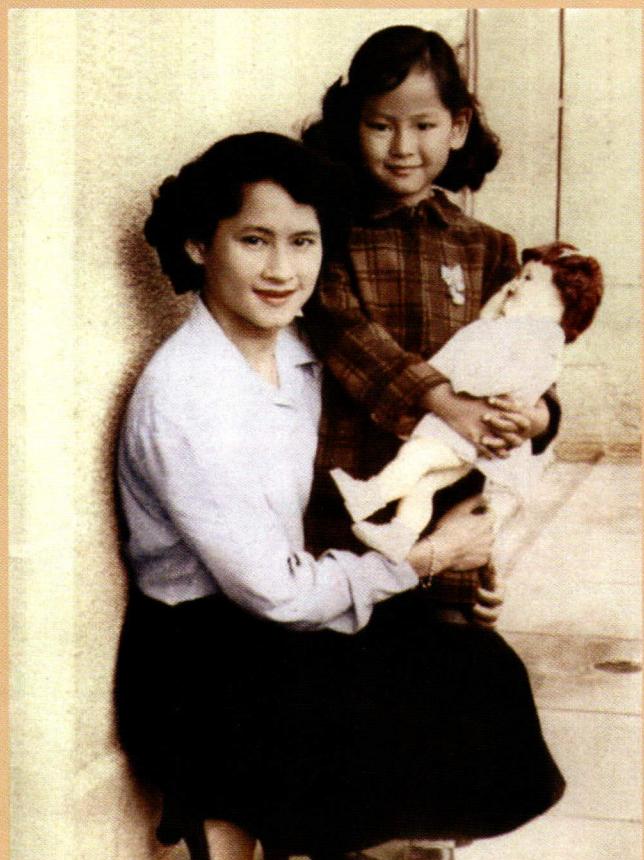
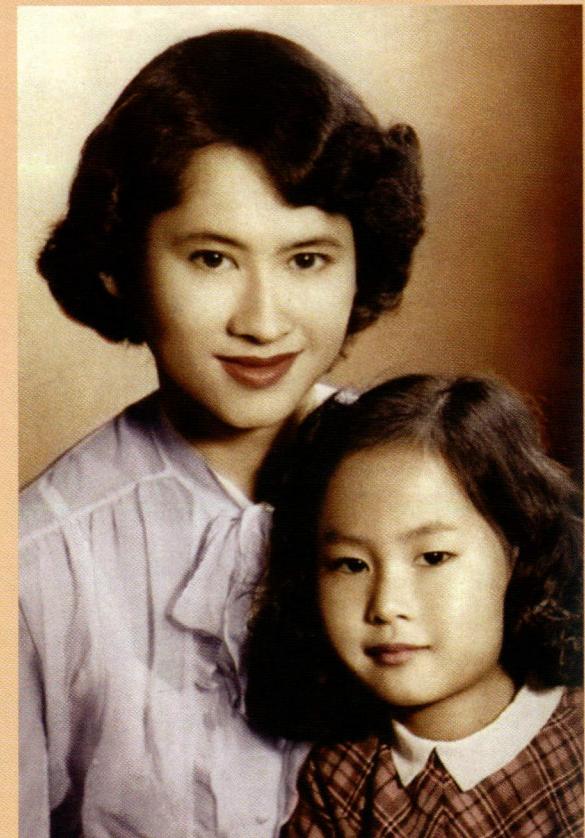

พระธิดาและพระนัดดา

ສັນບາພະອິສຣີບກໍຕົ້ນ

ฉบับพระราชบรมนาภิเษก ๔๔ พ.ศ.๒๕๕๗

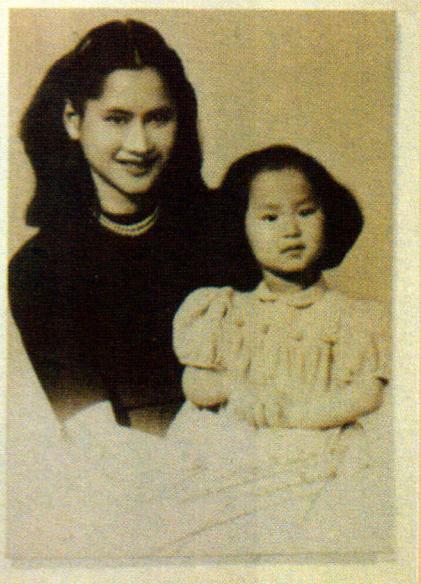

พระมารดาและสมเด็จฯ

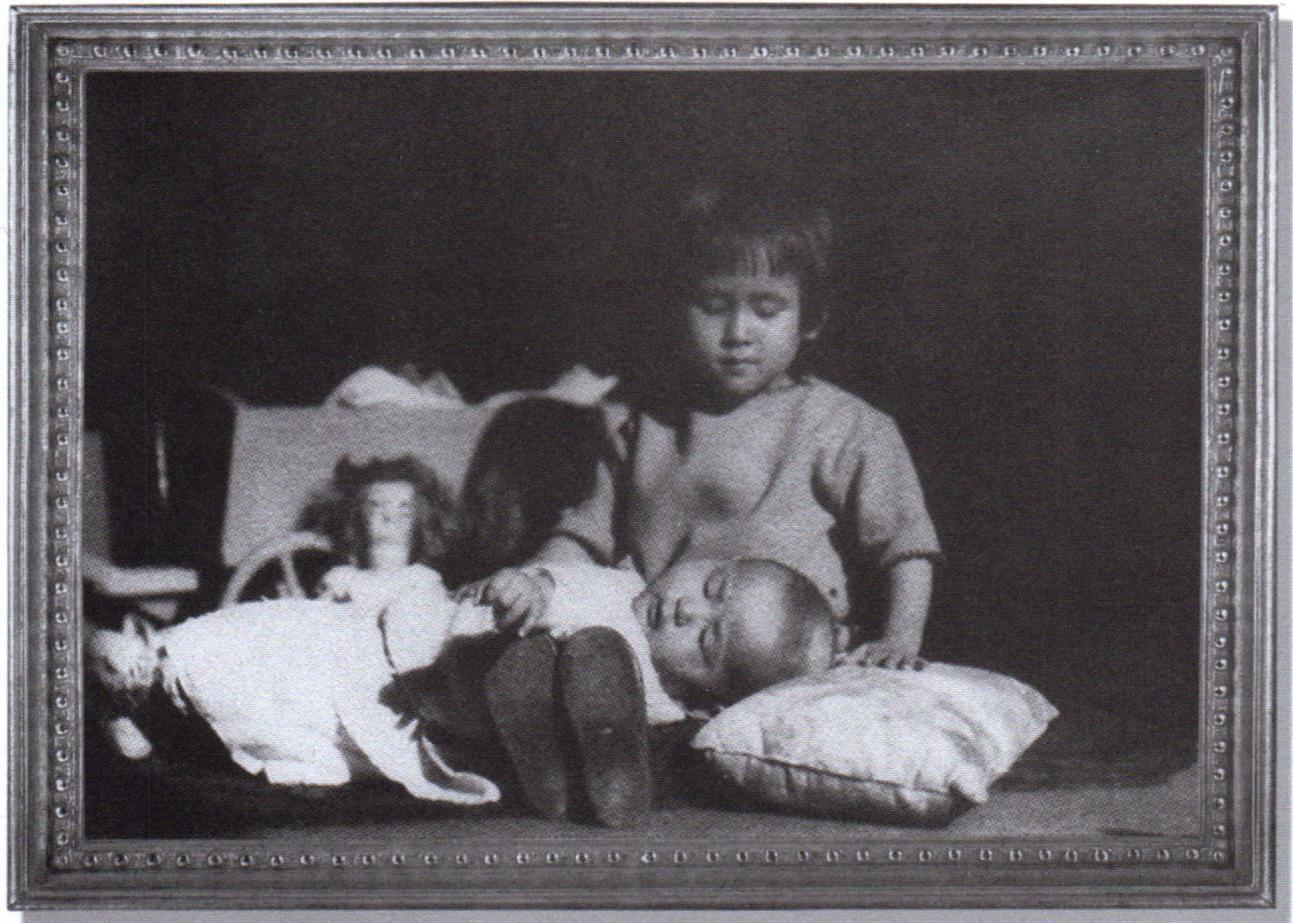
សារិយក្រោម និងបានការពិនិត្យដែលបានរាយការណ៍ និងរាយការណ៍
នាមរបស់ខ្លួន និងបានការពិនិត្យដែលបានរាយការណ៍ និងរាយការណ៍
នាមរបស់ខ្លួន

ప్రాంగినీ 'బుద్ధికూడా' కలాపాలనుచూసి నీ దీపమత విషణు గాంపుకుండా

ສາມພະຮອງ

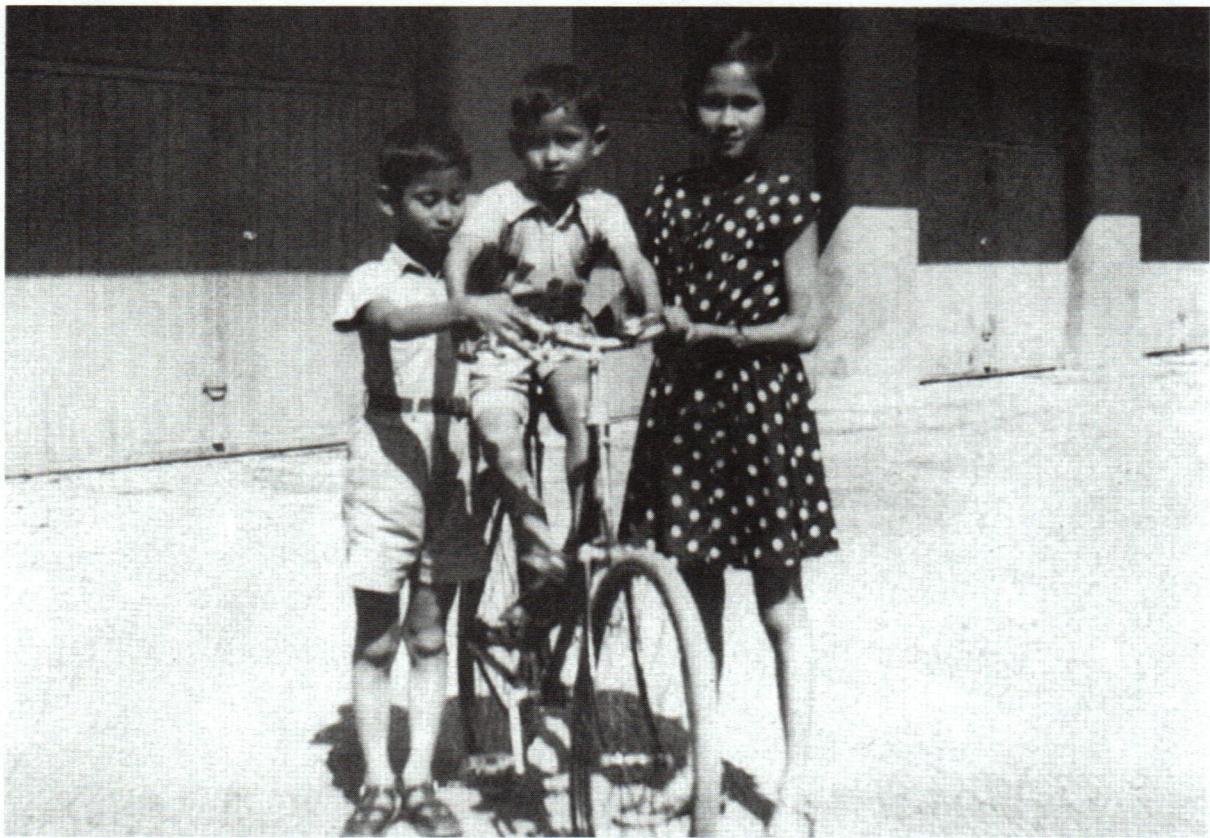

พระโสธรเบญจสุภคินี แห่งพระบناทสมเด็จพระเจ้าวชิรญาณหํ

สายไหม จบคลีก

คำ ่าว่า “พระโสธรเบญจสุภคินี” มีความหมายว่า “พี่สาวร่วมอุทิศเดียวแก่” พระโสธรเบญจสุภคินีแห่งพระบนาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระองค์เดียว คือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิ瓦สราชนครินทร์ ในราชสกุลมหาดิล ทรงเป็นพี่สาวของพระมหาภัตtriย์ ๒ รัชกาล คือ รัชกาลที่ ๔ และรัชกาลปัจจุบัน คือรัชกาลที่ ๕

พระองค์ท่านประสูติ ณ ประเทศไทยอังกฤษ ในรัชกาลที่ ๖ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๑๙๖๖ พระนาม “หม่องเจ้ากัลยาณิวัฒนา” ในรัชกาลที่ ๗ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เลื่อนพระอิสริยศักดิ์ เป็นพระองค์เจ้า พระนาม “พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้ากัลยาณิวัฒนา” ในรัชกาลที่ ๘ เลื่อนพระอิสริยศักดิ์ เป็น “สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา” และในรัชกาลที่ ๙ พุทธศักราช ๑๙๗๔ ทรงเจริญ

พระชนมายุ ๖ รอบ ๗๙ พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อมสถาปนาพระอิสริยศักดิ์เป็น “สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้าต่างกรมฝ่ายใน” พระนาม “สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชรัตนครินทร์”

เมื่อวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแสดงความเคารพรัก ความอาثارผูกพัน ต่อพระโสดรเชษฐภคินีอย่างแบบสันิท ในท่ามกลางมหาสมาคม ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดานาราชวัง ดุสิต ว่า

“พี่สาวนี้เคยบอกว่า ถึงเวลาอายุ ๔๐ ไม่ไหวท่านอายุ ๔๔ ก็เห็นอยู่ ท่านไม่ค่อยสบาย ก็เลยขอพูดถึงท่าน ขอให้ท่านสบาย และมีความสำเร็จในการรักษาตัว เดียวนี้ คนที่เป็นผู้ใหญ่ ข้าพเจ้าเหลือคนเดียว คือพี่สาว”

วันที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ นี้ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา

กรมหลวงราชรัตนครินทร์ ทรงเจริญพระชนมายุ ๗ รอบ ๔๕ พรรษา เป็นศุภมงคลวารอันประเสริฐยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการให้จัดการพระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศล โปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อมให้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจແแทบพระองค์ ทรงประกอบพระราชพิธีเฉลิมฉลองสมโภช ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม นอกจากนี้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างพร้อมใจกันจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติตัวยศความจงรักภักดิ์น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายเป็นราชสักการะอย่างกว้างขวางตลอดปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ ในฐานะที่พระองค์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณอเนกอนันต์แก่ชาติและประชาชนชาวไทย

ผู้เป็นต้นราชสกุล “มหิดล” คือสมเด็จพระมหิตลาอิน_be_kr อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก “พระบิดาแห่งการแพทย์ไทย” และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี แม่ฟ้าหลวง หรือสมเด็จฯ ของชาวไทย ที่มีพระเมตตาแฟไฟศาล มีพระอัจฉริยภาพ

ในศาสตร์หลายสาขา ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณอเนกอนันต์แก่ชาติและประชาชน ให้พระราชนํา กำเนิดพระราชธิดาพระองค์ใหญ่ และพระราชโอรสที่สุดประเสริฐ ๒ พระองค์ คือ รัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาอา拿ันทมหิตล พระอัฐมรามาธิบดินทร และรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงได้เชิญพระประวัติของพระราชธิดาพระองค์เตียนนั่นมาประกาศพระเกียรติคุณให้ปรากฏแก่ไทยแล้ว

ปัญหัยแห่งสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชธิวาราชนครินทร์ พระองค์คือนักเดินทางที่ยิ่งใหญ่ที่มีชื่อโงบินมากกว่าเด็กทึ่งหลาย เพราะตั้งแต่แรกประสูติ ณ ประเทศไทย อังกฤษ ต้องตามเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนก และสมเด็จพระบรมราชชนนี ซึ่งไปทรงศึกษาวิชาแพทย์และการสาธารณสุข ที่ประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป และในประเทศไทยหรือเมริกาหลังครั้ง และตามเสด็จกลับประเทศไทยในพระราชภารกิจที่จำเป็นของสมเด็จพระราชบิดา ประทับ ณ พระตำหนักใหญ่

วังสะปุหม ๒ ครั้ง พระองค์มีเพื่อนร่วมเดินทางคือสมเด็จพระอนุชาอิราของคุณนาย ๆ ที่ประสูติตามมาพระองค์ที่ ๑ ณ ประเทศเยอรมนี พระองค์ที่ ๒ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

สมเด็จพระบรมราชชนกทรงพาครอบครัวเสด็จกลับเมืองไทยหลังจากทรงสำเร็จการศึกษาวิชาแพทย์เมื่อพุทธศักราช ๒๔๗๑ ในรัชกาลที่ ๗ แต่ครั้นปีถัดมากลับเป็นความวิปโยคอย่างสุดแส้นด้วยทรงประชวรและต่อน้ำนมมีขณะตั้งพระราชนฤทธิ์ทัยทรงงานอย่างขณะมักเขมื้น นับเป็นความสูญเสียอันยิ่งใหญ่ของครอบครัวที่ติดล ขณะนั้นสมเด็จพระบรมราชชนนีพระชนมายุ ๒๙ พรรษา พระราชธิดาพระชนมายุ ๗ พรรษา พระราชโอรสทั้งสองพระชนมพรรษา ๕ พรรษาและ ๓ พรรษาตามลำดับ ในฐานะพระโสดรเชษฐภคินีหรือพี่สาว แม้จะทรงพระเยาว์เช่นกัน พระองค์คือพี่สาวที่มีความรักหนักแน่น มีพระหฤทัยเมตตาเป็นกำลัง ทรงเคียงข้างสมเด็จพระบรมราชชนนีช่วยดูแลภิบาลพระอนุชา น้อย ๆ ทั้ง ๒ พระองค์อย่างเข้มแข็งทนทนอม

ทั้งสี่พระองค์จึงเป็นครอบครัวแม่ลูกที่เปี่ยมด้วยความเอื้ออาทรต่อกันอย่างยิ่ง

แม้จะอยู่ในท่าทางพรมเตาของสมเด็จพระศรีสวัสดิ์ทิรา บรมราชเทวี พระพันวัลลสา อัยยิกาเจ้า อย่างอบอุ่น ณ วังสรปทุม และทรงเข้าศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษาแล้ว ครั้นเมื่อสมเด็จพระอนุชาพระองค์ที่ ๒ มีพระพลานามัยไม่แข็งแรง ต้องได้รับการอภิบาลในประเทศที่มีภูมิอากาศเย็น เช่น ญี่ปุ่น และเพื่อการศึกษาเป็นหลักแก่พระราชธิดา และพระราชโอรส พุทธศักราช ๒๔๗๖ หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว สมเด็จพระบรมราชชนนี จึงกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต พระราชครอบครัวไปพำนักระยะในประเทศไทย ให้รักษาพระราชสมเด็จพระราชโอรสตามหลักการสาธารณสุขในดินแดนที่กล่าวได้ว่า “มีประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์แบบ” ยิ่งกว่าประเทศใด ๆ

ทั้งสามพระองค์ทรงเติบโตในญี่ปุ่น ใช้ชีวิตเรียบง่าย ประทัยดอตออมอย่างพลเมืองญี่ปุ่นทั่วไป ทรงงานทุกอย่างเชี่ยวชาญ นอกจากการศึกษา ที่จำเป็นต้องเล่าเรียนแล้ว ทรงศึกษาทั้งภาษาฝรั่งเศส อังกฤษ และเยอรมัน พระราชโอรสธิดาทรงได้รับ

การปลูกฝังเรียนรู้ความเป็นไทยจากสมเด็จพระบรมราชชนนี ทรงสอนให้รักชาติไทย รู้จักทดสอบคุณ แผ่นดินเกิด รู้จักค่าของเวลา มีศีลธรรม และที่สำคัญต้องบำเพ็ญประโยชน์แก่ผู้ด้อยกว่าตน สืบทอดพระราชดำริในสมเด็จพระบรมราชชนกที่ทรงมีน้ำพระราชหฤทัยอันงดงามเป็นแบบ

พุทธศักราช ๒๔๗๗ พระบาทสมเด็จพระปอกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงஸละราชสมบัติ สมเด็จพระอนุชาพระองค์แรกของพระองค์ คือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร ได้รับการกราบบังคมทูลเชิญขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดิน รัชกาลที่ ๕

พุทธศักราช ๒๔๘๕ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ทรงจับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาแล้ว ทรงเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยโลโซน คณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาเคมี และพุทธศักราช ๒๔๙๑ ทรงเข้าศึกษาในสาขาวิชารณคดี ปรัชญา และจิตวิทยา ทรงพระปิริยาสามารถในการศึกษาอย่างยิ่ง ได้รับรางวัลเกียรตินิยมเป็นลำดับที่ ๗ ของประเทศ

เมื่อครั้งทรงพระเยาว์ ทรงเป็นเจ้าหนูยิงที่ร่าเริง โปรดการเล่นปืนป้ายตันไม้อย่างเด็กผู้ชาย

ทรงฉายแ渭ความเป็นอัจฉริยะในวิชาการ โดยเฉพาะความเป็นนักเขียนและความเป็นครู เมื่อครั้งทรงพำนักที่พระตำหนักในวังสระปทุม ทรงเป็นหัวหน้ากลุ่มพระสายริเริ่มทำหนังสือ ทรงรวบรวมบทความจากพระสายมาคัดลอกรวมเล่มและจำหน่ายแก่ผู้ให้สนใจในวัง บางวันจะทรงสอนความรู้ต่าง ๆ แก่พระสาย โดยสมเด็จพระอนุชาทั้งสองพระองค์ทรงร่วมพิธีร่วมเรียนด้วย มีพระดำรัสในสมัยต่อมาว่า “ เพราะว่าฉันชอบการสอนหนังสือมาตั้งแต่เด็ก ๆ สอนหมวด ขอบสอนหนังสือเด็ก ๆ มาก เลยคิดว่า ยังไง ๆ ฉันต้องเป็นครูแน่ ”

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จกลับประเทศไทย เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๗ พำนัชมายุ ๒๗ พระราทรงมีพระสิริโฉมงมงส่งฯ พระอัจฉริยปรีชาสามารถ ในวิชาที่ทรงเล่าเรียนอย่างล้ำลึก ได้ทรงเริ่มบำเพ็ญพระราชนิยมกิจจันเป็นพระโยชน์ต่อบ้านเมืองด้านการศึกษา ด้วยการเป็นอาจารย์สอนภาษา ในสถาบันการศึกษาระดับสูงของชาติ ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงสอนภาษาฝรั่งเศส การสนทนา และวิชาการด้านวรรณกรรมและประวัติศาสตร์

พุทธศักราช ๒๕๑๒ ทรงรับเป็นอาจารย์ประจำที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทรงสอนและทรงงานด้านการบริหารในหน้าที่หัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น จีน และรัสเซีย ทรงเป็นผู้ดูแลการสอนของอาจารย์ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และจัดทำหลักสูตรปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศสด้วยการผสมผสานความรู้ด้านภาษาและวรรณคดีให้เข้ากันอย่างเหมาะสม สำเร็จเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๖ เป็นมาตรฐานสีบماถึงปัจจุบัน ทรงเป็นอาจารย์ประจำอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๕ ปี จากนั้นจึงทรงขอเป็นอาจารย์พิเศษอย่างเดียว ด้วยต้องทรงรับพระราชภารกิจของสมเด็จพระศรีนครินทร์ ทราบราษฎรชนนี้ด้านหน่วยแพทย์เคลื่อนที่

อย่างไรก็ตาม น้ำพระทฤทธิ์ในความเป็นครูนั้น เปี่ยมล้นมิเห้อด้วย ทรงรับเป็นอาจารย์พิเศษในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ได้แก่ อาจารย์ในคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะวิทยาศาสตร์ และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ศิษย์ทั้งหลายของพระองค์ต่างรู้สึกว่า ตนเองโชคดีที่ได้เรียนกับพระองค์ท่าน เพราะได้ทั้งความรู้และพระเมตตา ด้วยประสบการณ์และพระปรีชาญาณในการสอนภาษาฝรั่งเศสเป็นเวลาหวานนາ พุทธศักราช ๒๕๒๐ จึงทรงก่อตั้ง “ สมาคมครูสอนภาษาฝรั่งเศส แห่งประเทศไทย ” เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้ในการแก้ไขการสอนให้กับบรรดาครูทั้งหลาย ทรงได้รับการถวายพระเกียรติจากวัชราลาฝรั่งเศส เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเครื่องตราขั้นสูงสุด ด้านศิลปะและอักษรศาสตร์

กระแสราواแห่งความเป็นครูคงเปี่ยมอยู่ในดวงพระทัยเนื่องนิตย์ แม้พระองค์จะมิได้ทรงสอนในสถาบันอุดมศึกษาตั้งแต่พุทธศักราช

๒๕๑๒ ก็ตาม พระกรณียกิจส่วนใหญ่ที่ทรงปฏิบัติคือ งานสังคมส่งเคราะห์ มีทั้งด้านการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องทั้งการศึกษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ด้านการแพทย์ สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม ทั้งใน การกิจที่ทรงปฏิบัติโดยตรงและในรูปของมูลนิธิ สมาคม กองทุนต่าง ๆ ทรงรับเป็นประธานและอยู่ใน พระอุปถัมภ์จำนวนมาก ทรงปฏิบัติบริหารเต็มพระสติ กำลังปริชาสามารถ ประทานความช่วยเหลือแก่กลุ่มนิธิ และสมาคมที่อยู่ในพระอุปถัมภ์นานัปการ ทำให้ กิจการเหล่านั้นก้าวหน้าด้วยความมั่นคง ก่อให้เกิด ประโยชน์แก่ชาติและประชาชนอย่างกว้างขวาง

ด้านการศึกษา ทรงสร้างเสริมฐานการศึกษา แก่เด็กเล็กและเยาวชนที่พร้อมจะเติบโต

การศึกษาของเด็กเล็ก ทรงสร้างสื่อการเรียน ให้แก่เด็กเล็กในโรงเรียนชายแดนซึ่งอยู่ในความดูแล ของตำรวจตะวันชายแดนที่มิได้มีโอกาสเรียนชั้น อนุบาล เพื่อให้สามารถอ่านเขียนทันเด็กที่เรียนล่วง หน้าไปก่อนเกณฑ์ ทรงจัดตั้งโครงการสอนหนังสือ แก่เด็กเล็กในชั้นเตรียมความพร้อมทั่วประเทศ ทรงนำ

สื่อประดิษฐ์สาหร่ายแก่กลุ่มครูและนักเรียนชั้นประถม ระหว่างตามเสด็จสมเด็จพระศรินราชนราภรณ์ราชนนี ไปทรงเยี่ยมราชภูมิในถิ่นทุรกันดาร ในโครงการแพทย์ อาสาในสมเด็จพระศรินราชนราภรณ์ราชนนี (พอ.ส.) ได้แก่ ชุดบันไดบูรพา เชิญทักษะคณิตศาสตร์ ป.๑ หนังสือ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชุดแรกของประเทศไทย ได้แก่ ชุดไปตลาด ซึ่งว่าด้วยอาหาร ๕ หมู่ และ ชุดสร้างเสริมประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ pragmaphot อนุก้อนนัตต์ต่อการปฏิปันโนการเรียนเบื้องต้นของเด็กเล็ก อายุตั้งแต่ สวนในกรุงเทพมหานคร ทรงให้ความ อนุเคราะห์เด็กเล็กในชุมชนและอัดต่าง ๆ จัดตั้งกองทุน นมและอาหารเสริม ช่วยเด็กยากไร้ในชุมชนและอัด ให้ได้รับคุณค่าสารอาหารเพื่อเติบโตอย่างสมบูรณ์

ทรงรักทรงเมตตาเด็กไทย เยาวชนไทย ทรงสนับสนุนการศึกษาของเยาวชนเพื่อให้มีพื้นฐาน ในวิชาการด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ที่ เช้มแข็งมั่นคง มีพระประสงค์สร้างเยาวชนให้ กล้าแกร่งในวิชาการ ทรงอุปถัมภ์โครงการ “โอลิมปิก วิชาการ” และเป็นกำลังสำคัญสนับสนุนเยาวชนไทย

เข้าแข่งขันโอลิมปิกวิชาการ ซึ่งมีอยู่หกสายสาขา คือ คณิตศาสตร์ พิสิกส์ เคมี คอมพิวเตอร์ และชีววิทยา เพื่อพัฒนาวิชาการวิทยาศาสตร์ในประเทศให้ก้าวทัน สถาล ประทานโอกาสให้ผู้แข่งขันเข้าเฝ้าเป็นการ ส่วนพระองค์ ประทานข้อคิดที่เป็นประโยชน์ทุกครั้ง ทรงจัดตั้งชมรม ประทานทั้งความรู้และพระราชทรัพย์ เป็นทุนดำเนินงานที่มั่นคง ดังปรากฏมีนักเรียนไทย เยาวชนไทย สร้างเกียรติภูมิได้รับรางวัลระดับสากล จากสถาบันในต่างประเทศให้ทรงชื่นชมทุกปีเสมอมา

งานสังคมสงเคราะห์ ด้านการแพทย์ สาธารณสุข สิ่งแวดล้อม นอกจากทรงดูแลโครงการ 医疗保健 อาสาในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.) แล้ว ยังมีมูลนิธิ กองทุน สมาคม ศูนย์ สงเคราะห์ อีกจำนวนมากกว่า ๕๐ รายการ ที่พระองค์ ทรงมีภาระในการบริหาร เช่น มูลนิธิโรคไต มูลนิธิ เด็กโรคหัวใจ มูลนิธิฯ เที่ยม มูลนิธิสงเคราะห์เด็ก พิการทางสมองและปัญญา มูลนิธิเด็กอ่อนในสัลม มนุษย์โลกลสีเขียว กองทุน “หม้อเจ้าฟ้า” กองทุนการกุศล ก. กองทุนการกุศล “สมเด็จฯ” สมาคมปราราม วัณโรคเชียงใหม่ สมาคมพยาบาลสาธารณสุขไทย ศูนย์เด็กอ่อนวัยก่อนเรียน ณ ศูนย์รังสิต มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ศูนย์เนื้อเยื่อชีวภาพกรุงเทพฯ คณะ แพทย์ศาสตร์ศิริราชพยาบาล เป็นต้น

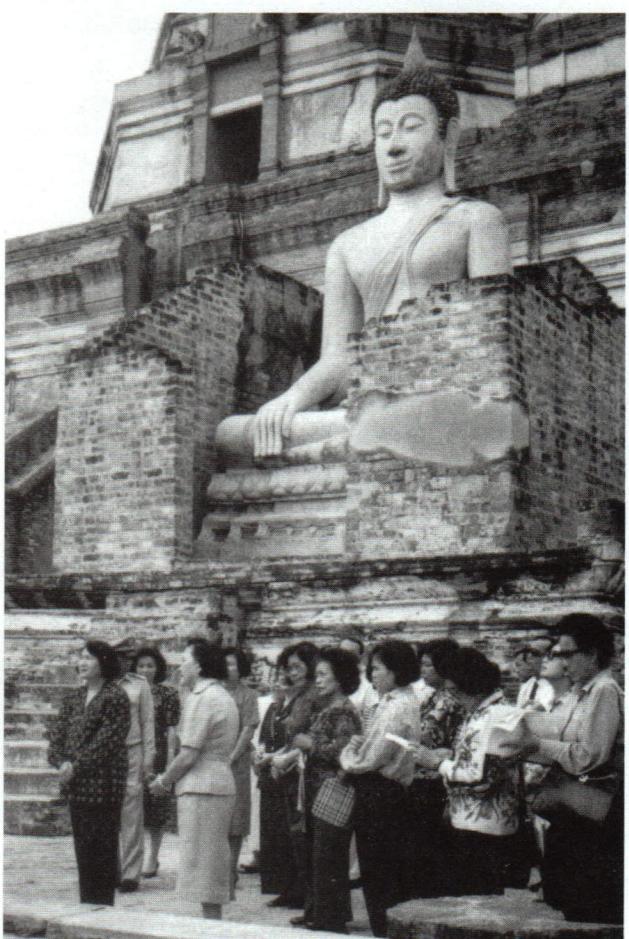
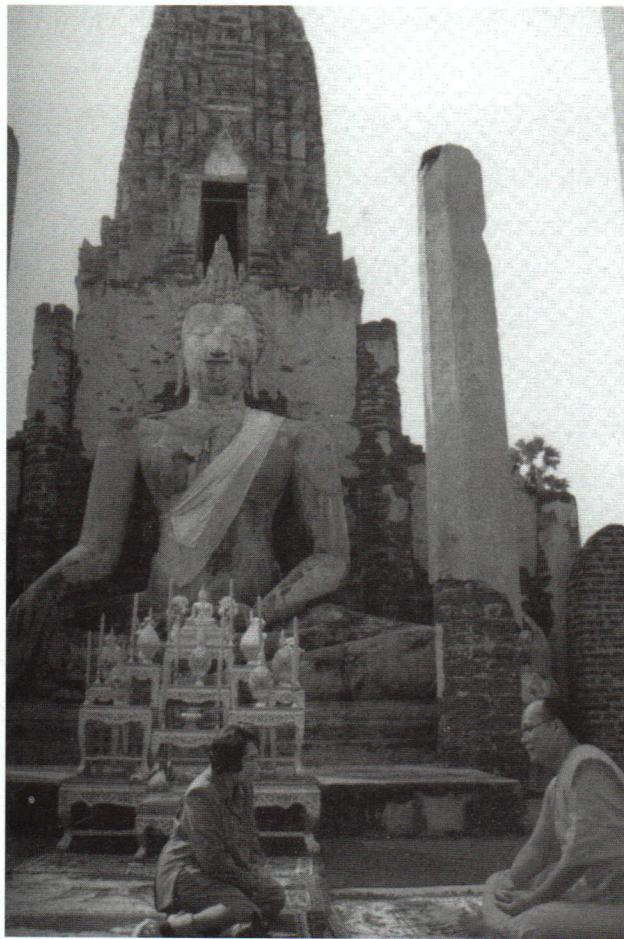
มูลนิธิแพทย์อาสาในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่เรียกชื่อย่อว่า พอ.สว. ปฏิบัติหน้าที่ ช่วยเหลือ รักษาพยาบาล ประชาชนและเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่นทุรกันดารและตามชายแดน โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และไม่คิดค่าใช้จ่าย มีเครือข่ายเกือบทุกจังหวัด ยังคงดำเนินงานอย่าง เข้มแข็งภายใต้การบริหารของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชอิวราธราชนครินทร์ ทราบถึงปัจจุบัน ทั้งที่ทรงรับเป็นพระอุรุระเป็นหลักชัย ในการบริหารอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นพระราชานุสรณ์ แห่งสมเด็จพระบรมราชชนนี ทุกครั้งที่เสด็จเยือน การปฏิบัติงานในภูมิภาค คณะทำงานของ พอ.สว. ต่างบดียินดี เตรียมฝึกซ้อมเพลิงจังหวัดนั้น ๆ ร้องถวาย

ตรัสรชมตัวยพระสุรเสียงเมตตา สีพระพักตร์แซมชื่น ประทับใจ สร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานของ พอ.สว. อย่างท่วมท้นทุกหนแห่ง พระองค์คือสายลัมพันธ์ ของความจริงก้าวต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่เขื่อมประชาชนชาวไทยไว้ด้วยกัน

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชอิวราธราชนครินทร์ ทรงเป็นประธาน มูลนิธิโรคไต และทรงรับมูลนิธิโรคไตไว้ในพระอุปถัมภ์ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๖ มีศูนย์ บริหารอยู่ที่ตึกกัลยาณิวัฒนา โรงพยาบาลสังฆ์ ทรงได้ช่วยชุมชนชีวิตผู้ป่วยโรคไตจำนวนมาก ให้มีชีวิต ใหม่ที่พันทุกข์ทรมาน สร้างเครือข่ายขยายงานด้าน โรคไตครอบคลุมโรงพยาบาลทั่วประเทศ สร้างทั้ง บุคลากร คือ พยาบาลໄຕเทียม เครื่องฟอกไต และอุปกรณ์ การเปลี่ยนถ่ายไตใหม่ และจัดหายา ไซโคลสปอรินสำหรับผู้ป่วยโรคไต อันเป็นค่าใช้จ่าย ที่สูงมาก พระองค์ทรงเกื้อภูมิผู้ยากไร้ที่ป่วยด้วย โรคไตจำนวนมากแล้ว โดยเฉพาะโครงการเปลี่ยน ไตถาวรเป็นพระราชกุศล ๔๐ พรรษา ที่มูลนิธิฯ ดำเนินงานเพื่อเฉลิมพระเกียรติ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๖ นั้น ทำให้ผู้ป่วยกลับมีชีวิตเช่นปกติจำนวนถึง ๔๑ คน ล้วนสำนักในพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น

พระจิริยวัตรแห่งความเป็นครู สั่งสม ประสบการณ์ทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะ โบราณคดี สิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการศึกษา ก่อให้เกิด งานนิพนธ์ที่มีคุณค่าหลายเรื่อง ทรงเป็นทั้งเจ้าฟ้า นักประพันธ์ และเจ้าฟ้านักวิชาการ มีหนังสือ

พระนิพนธ์จำนวนมากที่จัดพิมพ์ขึ้น ทรงพระณนา
สารคดีประวัติศาสตร์ได้ลึกซึ้ง มีคุณค่าต่อการศึกษา^๑
โดยเฉพาะ เรื่องแม่เล่าให้ฟัง เรื่องเจ้านายเล็กๆ -
บุวกษัตริย์ เรื่องประประวัติสมเด็จพระบรมราชชนก
และสมเด็จพระบรมราชชนนี เจ้าฟ้าทหารเรือ ฯลฯ
มิใช่เป็นเรื่องประวัติบุคคลด้านเดียว หากทรงให้ความ
เข้าใจทั้งประวัติศาสตร์ ประเพณี การเมือง
อันเป็นวัฒนธรรมของชาติ สอดแทรกความสนุกสนาน
ไว้อย่างกลมกลืน แม้เมื่อเสี้ยวเยือนต่างประเทศ
เพื่อทัศนศึกษาถึงสภาพบ้านเมือง วัฒนธรรม และ^๒
โบราณสถาน จะทรงพิถีพิถันจัดทำเป็นสารคดี
ข่าวท่องเที่ยวสั้น ๆ มากด้วยความรู้ นำเผยแพร่ให้
ชาวไทยได้ชมเกือบทุกครั้ง ผู้ที่ไม่มีโอกาสไปเห็นด้วย
ตนเองได้หูกว้างตากว้างไปด้วย จากนั้นจะทรง
พระนิพนธ์ถึงดินแดนที่ทรงท่องเที่ยวไปทุกหนแห่ง^๓
ออกเป็นหนังสือ ประมาณงานพระนิพนธ์มากกว่า
๒๐ เรื่อง เป็นมรดกของแผ่นดินที่ทรงสร้างสรรค์

ให้ชาวไทยรับรู้ประวัติศาสตร์ของชาติตนและวัฒน-
ธรรมของชาติอื่น ๆ

ทรงปลูกฝังชาวไทยให้รักมรดกทางวัฒนธรรม
ของชาติที่มีอยู่ทั่วพระราชอาณาจักร เสด็จทอด
พระเนตรเพื่อทรงศึกษาศิลปะ โบราณสถาน และ^๔
โบราณวัตถุในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุทยาน
ประวัติศาสตร์ และแหล่งโบราณคดีทั้งประวัติศาสตร์
และก่อนประวัติศาสตร์ในทุกภูมิภาคของประเทศไทย
ตลอดมา โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครนั้น
เมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๗ แม้ประชาชนmany สูงมากแล้ว
ได้ปรากฏว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้า
กัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชอิวราธราดริเวร์
ได้มีพระราชสรثارาเสด็จขึ้นไปสักการะพระบรม-
สารีริกธาตุ ณ พระบรมบรรพต วัดสระเกศวรวิหาร
ซึ่งเป็นพระบรมสารีริกธาตุที่พระบาทสมเด็จพระปุล-
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้อัญเชิญ^๕
มาจากเมืองปีรายระหว่าง ประเทศไทยเดิม ชาหยเขต

ด้านประเทคโนโลยี ซึ่งเชื่อว่าเป็นกรุงกบลพัสดุ เมื่อพุทธศักราช ๒๔๔๑ เป็นภาพที่แสดงพระจิริยวัตร ที่ทรงคำนึงถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์และพระพุทธศาสนา และในการเสด็จศึกษาเส้นทางน้ำ คลอง ในชุมชนฝั่งธนบุรี จากคลองด้าวคนอง คลองด่าน คลองบางกอกใหญ่ คลองบางกอกน้อย คลองข้ากพระ ที่เชื่อมกันให้ลอกแม่น้ำเจ้าพระยา ได้เสด็จขึ้นสักการะพระพุทธรูปภูมานในพระอารามหลวงสำคัญ เช่น วัดราชโdreสราาม วัดนางนองวรวิหาร การเสด็จเยี่ยมราชวรวิหาร ส่องฟังคลองเป็นภาพประวัติศาสตร์ที่ชาวไทยชื่นชม เพราะยังไม่เคยมีเจ้าชายพระองค์ใดเสด็จผ่าน เป็นพระกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญเพื่อเสริมสร้างความรักความหวังแห่งในมรดกวัฒนธรรมลัทธิจีชาวยไทย ให้ร่วมกัน ระหว่างนักถือการอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดีงามของชาติ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชบุรีสราชนครินทร์ ทรงสนพระทัยดูแลรักษาเรื่องสืบทอด ทรงอุปถัมภ์งานด้านศิลปะและนักศึกษา ในการสร้างเกียรติคุณให้เป็นที่ยอมรับในฝีมือและความสามารถของคนไทยให้ปรากฏแก่ชาวโลกด้วย

ในฐานะพระโซหราชรูปภาคีแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตั้งพระทัยปฏิบัติบำเพ็ญเสริมพระเกียรติยศแห่งสมเด็จพระอนุชาธิราชด้วยความรัก และเชิดชูพระเกียรติคุณแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ให้ส่งงดงาม พระกรณียกิจทั้งปวงนั้น โดยเฉพาะด้านการศึกษา การแพทย์ สาธารณสุข และสังคม กล่าวได้ว่า เป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาล ในส่วนที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมทั่วถึง ให้มีการสมานฉันท์ขับเคลื่อนไปด้วยความเมตตา ต่อกันและกัน เพราะพระกรณียกิจนั้นล้วนเป็นคุณอเนกอนันต์ต่อประเทศไทยและชาวไทยอย่างเป็นผลดีที่กล่าวขานถึงพระองค์ว่า ทรงประดุจ “แสงแห่งรุ่งขาม”

ในมหามงคลสมัยแห่งการเจริญพระชนมายุ ๘๕ พรรษา พุทธศักราช ๒๕๕๐ นี้ ขอเชิญชวนชาวไทยร่วมใจกันอาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยสิงศักดิ์สิทธิ์ ทั้งหลาย อำนวยพรศุภมงคล อภิบาลรักษาให้ทรงพระเกษมสำราญ ปราศจากโรคภัยร้าย พรั่งพร้อมด้วยจตุรพิธรชัย ตราบนนานเท่านาน

พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชนรุณโรจน์ ๔๔ พร็อชกา

ธรรมเต็จพระราชธรรมนิร្ឣากรณ์ ธรรมนิรันดร์

กรุงศรีอยุธยา

เพลินพิศ กำราญ

ประเพณไทยแต่เดิมนั้นมิได้มีถือว่า การจัดงานครบรอบวันเกิดเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตอย่างชาวจีน หรือชาติพันธุ์ต่างๆ เนื่องจากเป็นการมีคติความเชื่อว่า หากเปิดเผยแพร่ เดือนปีเกิด อาจได้รับอันตรายจากผู้มีวิชาทางเวทมนตร์ และคุณไสยต่างๆ จึงมักปกปิดไว้ และเมื่อถึงวันเกิดจะไม่มีพิธีแต่อย่างใด ถ้าจะทำก็มักจะทำบุญละเดาเคราะห์ในโอกาสที่ดาวพระเคราะห์เสวยอายุ ตามกำหนดทักษะพยากรณ์มากกว่า หรือรักษาอุโบสถศิล แต่ไม่ได้มีถือเครื่องครด

การทำบุญเมื่อครบรอบวันเกิดนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ในหนังสือ พระราชพิธีสิบสองเดือน ว่า

“การทำบุญวันเกิดทุกๆ ปี ในเมื่อบรรจุรอบตามสุริยคติ เช่นทำกันทุกวันนี้ ก็เกิดขึ้นโดยพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงทำเป็นต้นเดิมมาแต่ยังทรงผนวช ใช้ว่าจะทำตามอย่างจีน หรืออย่างฝรั่ง ด้วยทรงพระราชนิพนธ์ให้เห็นว่าการซึ่งมีอายุมากถึงบรรจบครบรอบปีไม่ต่างไปเสียก่อนเป็น laksa อันอุดมอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ควรยินดี เมื่อผู้มีอายุสิบยี่หกปี เช่นนั้น ก็ควรจะบำเพ็ญกุศลซึ่งเป็นประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น สมกับที่มีนำใจยินดี และควรที่จะทำใจให้เป็นที่ตั้งแห่งความไม่ประมาท ด้วยไม่สามารถที่จะรู้ได้ว่าจะอยู่ไปบรรจบปีเขียนนี้อีกหรือไม่ ควรที่จะ

บำเพ็ญการกุศลและประพฤติหันหาสุจริตธรรม วันเกิดเป็นเครื่องเตือนใจครั้งหนึ่ง ให้รู้สึกว่าอายุล่วงไปใกล้ลัต่อความมռณะอีก้าวอีกขั้นหนึ่ง เมื่อรู้สึกมีเครื่องเตือนเช่นนี้ ก็จะได้บรรเทาความมาในชีวิต ซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทเป็นตัวกุศลธรรมนั้นเสีย...”

ส่วนเกณฑ์ที่เรียกว่าอายุยืนนั้น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงพระนิพนธ์ไว้ในหนังสือ เจ้านายพระชั้นชายในพระราชวงศ์จักรี ว่า

“ในตำราจีนมีอีกอย่างหนึ่ง ว่ามนุษย์มีอายุ ๕๐ ปี เป้าเขตเป็นคนที่อายุยืนบริบูรณ์ ยกย่องกันด้วยเรียกว่า ชีว แปลว่าอายุยืน เพราะในวัยนี้สามารถมีความรู้สึกผิดชอบที่ล่วงพ้นมาในอดีต已然 จึงควรเป็นผู้ใหญ่ถือไม่เท้าได้ แต่ผู้ที่มีอายุ ๕๐ ปีนั้นยังเป็นชั้นอายุยืนชั้นต่ำ ถ้ามีอายุถึง ๖๐ ปี นับเป็นชั้นอายุยืนชั้นกลาง ถ้ามีอายุถึง ๗๐ ปี นับเป็นชั้นอายุยืนชั้นสูง (แต่ลักษณะของชีวว่าอายุ ๖๐ ปีเป็นชั้นต่ำ ๕๐ ปีเป็นชั้นกลาง ๑๐๐ ปีเป็นชั้นสูง) ผู้มีอายุยืนถึงต่อไม่เท้าเป็นเกียรติยศได้นั้น ชั้นอายุ ๕๐ ปี ควรถือแต่ในบ้านเรือนที่ตนอยู่กับวงศ์ญาติ ถ้าอายุกว่า ๖๐ ปีขึ้นไปควรถือไปได้ทั่วทั้งตำบลที่อยู่ ถ้าอายุกว่า ๗๐ ปีขึ้นไป จะถือไปไหนก็ได้ทั้งเมือง ถ้าอายุกว่า ๘๐ ปีขึ้นไปถือจะถือไม่เท้าเข้าราชฐานก็ได้ ถ้ามีอายุถึง ๙๐ ปี พระเจ้าแผ่นดินควรเสด็จไปเยือนถึงที่อยู่”

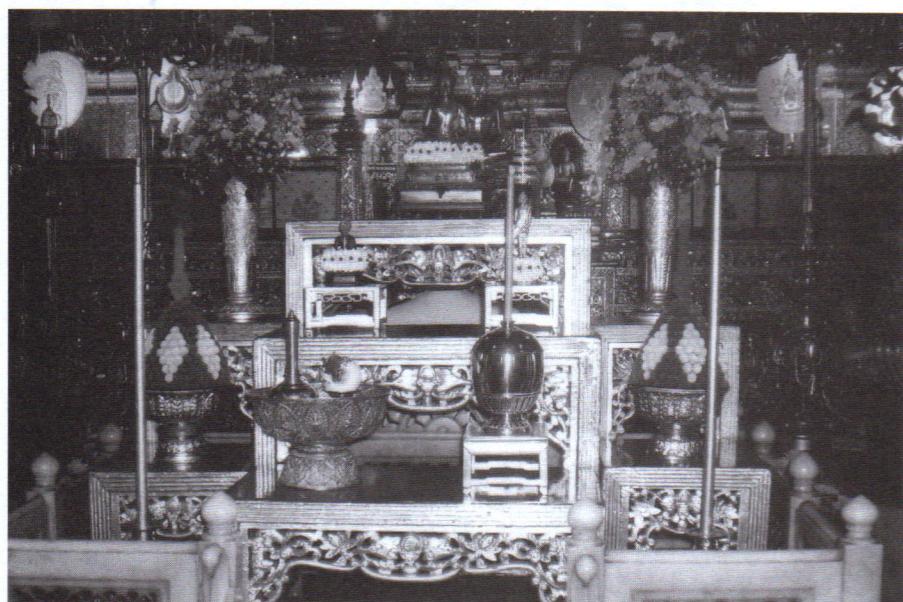
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงแบ่งเจ้านายพระชั้นชาญยืนในพระราชวงศ์จักรี ไว้ ๔ ช่วง คือ พระชั้นชาถึงเรือน ๖๐ ปี พระชั้นชาถึงเรือน ๗๐ ปี พระชั้นชาถึงเรือน ๘๐ ปี และพระชั้นชาถึงเรือน ๙๐ ปี

ส่วนการบำเพ็ญกุศลของเมื่อมีอายุครบ ๖๐ ปี นั้น พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อมให้ประกอบพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา เป็นพิธีใหญ่ เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๗ เป็นแบบแผนราช-ประเพณีในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา และการบำเพ็ญพระกุศลของพระชนมายุของพระบรมวงศานุวงศ์สืบมา

ในพุทธศักราช ๒๕๕๐ นี้ เป็นมหามงคลสมัยที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางເວົ້າ ເຈົ້າຟ້າກໍລາຍຸນິວັດນາ กรมหลวงราธิວาราชนครินทร์ ทรงเจริญพระชนมายุ ๔๔ พรรษา ในวันอาทิตย์ ที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เป็นศุภมงคลวารอันประเสริฐ โดยที่ทรงเป็นสมเด็จพระเชษฐภักดินีที่ทรงเป็นอุปการิณี มีคุณปการเสนอมา อีกทั้งเป็นพระบรมวงศ์ผู้ใหญ่

ฝ่ายใน ซึ่งมีพระเมตตาเป็นที่เคารพนับถือของพระบรมวงศานุวงศ์โดยทั่วทั่ว กทรงเพียบพร้อมด้วยพระกໍລາຍຸນິວັດນາ และทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจสนองพระเดชพระคุณในพระราชกิจส่วนพระองค์ กับเพื่อประโยชน์แห่งชาติบ้านเมือง กوبرด้วยทรงมีความจริงรักภักดีอยู่โดยเนื่องนิัตย์ เพื่อเป็นการสนองพระกรุณาอิคุณในวาระนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อม บำเพ็ญพระราชกุศลของพระชนมายุ ๔๔ พรรษา สมเด็จพระเจ้าพี่นางເວົ້າ ເຈົ້າຟ້າກໍລາຍຸນິວັດນາ กรมหลวงราธิວาราชนครินทร์ กำหนดดังนี้

วันอาทิตย์ ที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินโดยรถ сынต์พระที่นั่งจากพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ไปยังพระบรมมหาราชวัง รถ сынต์พระที่นั่งเทียบที่ประตูเกยหลังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสด็จพระราชดำเนินเข้าพระอุโบสถ ทรงจุดเทียนพระมหาบรมกุฎ^๑ ๑ គ្រឿ បנדรวมสาสน់គិតា เทียนเท่าพระองค์^๒ ໃນត្បូខាងក្រោមស្នើគិតា ด้าน

បន្ទរមាសន់គិតា ប្រពិមិន្ទាន
ព្រះនិរន្តរាយ ព្រះបីនវល់ខេ
រីកាលទី ៤ ព្រះបាបប្រជា
ព្រះនាមវារ សមเด็ຈ ក្រមលោវ
នរាជិវាស្តាវិនទ្ទេ និងពេងពាន
ព្រះមហាស៊ិក គ្រួបព្រះក្រុង
និងពេងពានព្រះមហាថ្មី ១ គ្រឿ

- ๑ เทียนหนัก ៨ បាង (หมายถึงมงคล ៨) ធ្វូ ៤៥ ម៉ែត្រ (เท่ากับความยาวรอบพระเศียร สมเด็จพระเจ้าพี่นางເວົ້າ ເຈົ້າຟ້າກໍລາຍຸນິວັດນາ กรมหลวงราธิວาราชนครินทร์) ໄສ៉ ៧៥ ផែ (หมายถึงอาการ ៧៥)
- ២ เทียนหนัก ៤៥ បាង (เท่าพระชนมายุสมเด็จพระเจ้าพี่นางເວົ້າ ເຈົ້າຟ້າກໍລາຍຸນິວັດນາ กรมหลวงราธิວาราชนครинทร์) ធ្វូ ១៥៥ ម៉ែត្រ (เท่ากับความสูงของสมเด็จพระเจ้าพี่นางເວົ້າ ເຈົ້າຟ້າກໍລາຍຸນິວັດນາ กรมหลวงราธิວาราชนครинทร์) ໄສ៉ ៧៥ ផែ

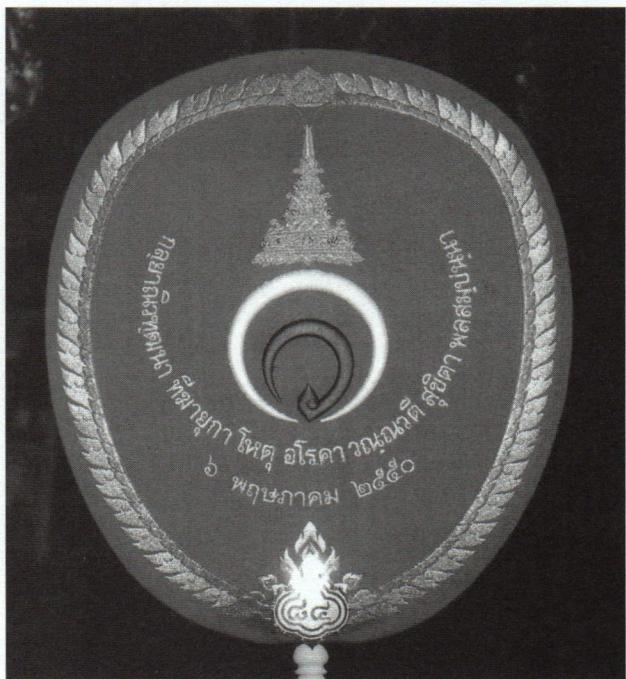

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงจุดเทียน
เท่าพระองค์

ทรงจุดธูปเทียนเครื่องน้ำสการ

พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกย์ และเทียนเท่าพระองค์ ในตู้ข้างธรรมานิคilaด้านพระพุทธเลิศหล้านภาไลย ทรงจุดธูปเทียนท้ายที่นั่งบูชาพระพุทธมหาณีรัตนปฏิมากร พระลัมพุทธบรรณ พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกย์ พระพุทธเลิศหล้านภาไลย และทรงจุดธูปเทียนเครื่องน้ำสการบูชาพระรัตนตรัย ทรงกราบ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประเคนพัตรองที่ระลึกงานฉลองพระชนมายุ ๔๕ พรรษา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิ瓦สราชนครินทร์ แด่พระสงฆ์ ๑๐ รูปที่จะเจริญพระพุทธมนต์ คือ

▲ ทรงประเคนพัตรองที่ระลึกพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ๔๕ พรรษาฯ

▼ พัตรองที่ระลึกพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ๔๕ พรรษาฯ

๑. สมเด็จพระพุฒาจารย์	วัดสระเกศ
๒. พระพรหมมนูนี	วัดบวรนิเวศวิหาร
๓. พระพรหมโมลี	วัดพิชยญาติการาม
๔. พระธรรมราเมธี	วัดราชบพิր
๕. พระธรรมรัตนดิลก	สถิตมหาสีมาราม
๖. พระเทพปัญญามนูนี	วัดสุทัคเทพาราม
๗. พระเทพเวที	วัดปทุมวนาราม
๘. พระเทพกิตติโมลี	วัดอนงค์การาม
๙. พระราษฎร์ตันสุรี	วัดศรีนคินทราราม
๑๐. พระรัชมมงคลสุนทร	สหพันธ์รัฐสวัสดิ์
	วัดชนะสงคราม
	วัดราชอาโววัสวิหาร

พระสบໍ ๑๐ รูป เจริญพระพุทธอmnต

แล้วถวายความเคารพพระราชนาสีน์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงรับถวายความเคารพของผู้มาเฝ้าทูลละอองพระบาท ประทับพระเก้าอี้ข้างพระราชนาสีน์ ทรงศีล สมเด็จพระพุฒาจารย์ถวายศีล จบ พระสบໍเจริญพระพุทธอmnต เมื่อถึงบทเสกน้ำพระพุทธอmnต ทรงจุดเทียนที่ฝาครอบพระกริ่ง เจ้านักงานเชิญไปตั้งที่โต๊ะข้างหน้า สมเด็จพระพุฒาจารย์ สมเด็จพระพรตราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงพระเครื่องภัตตาหาร

ทรงประเครนครอบพระกริ่งแต่ประรานสบໍ

พระเครนครอบพระกริ่ง^๗ แด่สมเด็จพระพุฒาจารย์ ประทับพระเก้าอี้ที่เดิม เมื่อพระสบໍเจริญพระพุทธอmnต จบ สมเด็จพระพรตราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงพระเครื่องภัตตาหาร^๘ แด่ สมเด็จพระพุฒาจารย์ แล้วประทับพระเก้าอี้ที่เดิม ส่วนสำรับภัตตาหารนอกนั้น โปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อมให้พระราชวงศ์ทรงประเครนและปฏิบัติพระสบໍตาม ลำดับ คือ หม่อมเจ้าปุสาน สวัสดิวัตน์ หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี หม่อมเจ้าภูริพันธ์ ยุคล หม่อมเจ้ามงคลเฉลิม ยุคล หม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล หม่อมเจ้าเฉลิมศึก ยุคล และหม่อมเจ้าจุลเจิมยุคล ยุคล

ผู้มาเฝ้าทูลละอองพระบาทภายในพระอุโบสถ

- ๗ น้ำพระพุทธอmnต จะได้เชิญไปถวายสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชรัตนครินทร์ เพื่อสรงเป็นการภายใน
- ๘ กัตตาหารความ มี ข้าว ซูชีปลากะปิ ปลาหมึกสอดไส้ทรงเครื่อง ยำวุ้นเส้นไส้กุ้ง - หมู ผัดสะตอกับกุ้ง - หมู ปลาทับทิมทอดต้มยำขาหมูใส่เห็ดฟาง หมูยำแซมและผักสด ของหวาน มี แคนตาลูป อุ่น ลองกอง ทองหยด ลูกตาลเขียว เค้กฟอยทอง และสินจิลอยแก้ว

ทรงประเคนภัตตาหารแด่พระราชนบชร

ทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมแด่พระราชนบชร

ทรงหลังหักมิโโนทก

เมื่อพระสังฆ์รับพระราชทานฉันเสร็จแล้ว
เจ้าพนักงานถือนสำรับภัตตาหารออกหมดแล้ว
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรม^๕
ถวายพระสังฆ์ ประทับพระราชอาสน์ที่เดิม ทรงหลัง
หักมิโโนทก พระสังฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก
ออกจากพระอุโบสถ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงกราบ

ที่หน้าเครื่องนมัสการ ถวายความเคารพพระราชอาสน์
ทรงรับการถวายความเคารพของผู้มาเฝ้าทูลละออง
พระบาท เสด็จออกจากพระอุโบสถไปประทับรัถyanต์
พระที่นั่งที่ประดิษฐ์เกยหลังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
เสด็จพระราชดำเนินกลับ

ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๔๔ พรรษา
ครั้งนี้ พสกนิกรชาวไทยขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม
ถวายพระพรให้ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน

^๕ มีผ้าไตร ย่ามที่ระลึกงานฉลองพระชนมายุ และปัจจัย ๔๐ บาท

ธรรมเต็จพระราชเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา

กรรมการทรงนราธิราชนครินทร์

และงานพระราชพิธีกรรกรรมราษฎร์ในวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ.

๒๕๖๓ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ปริต พิศภูมิวิถี

ค งเป็นที่ทราบกันดีในวงการผู้ที่
สนใจหนังสือประวัติศาสตร์ไทยว่า
งานประนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้า
กัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิราชนครินทร์
ล้วนแต่เป็นพระนิพนธ์ที่ทรงคุณค่าและมีประโยชน์
ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเป็นอย่างยิ่ง
งานประนิพนธ์หลายเล่มชายภาพประวัติศาสตร์
บางภาพที่เฉพาะบุคคลใกล้ชิดเท่านั้นจะสามารถ

บันทึกเรื่องราวอันถูกต้องได้ หลายเล่มบรรจุข้อมูล
สำคัญทางประวัติศาสตร์และยังสะท้อนพระราชบุณย-

ภาพในการประพันธ์ที่ทรงสุขุมรอบคอบ ละเอียดถี่ถ้วน

ลงกับที่เป็นนักวิชาการอย่างแท้จริง

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา^๑
กรมหลวงนราธิราชนครินทร์ ประสูติเมื่อวันที่ ๖
พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๖ ณ กรุงลอนדון
ประเทศอังกฤษ เมื่อแรกประสูติพระบาทสมเด็จ

พระมงคลลักษ้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ พระราชทานพระนามว่า หม่อมเจ้าหญิงกัลยาณิวัฒนา เป็นพระอธิการขององค์แรกในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดช วิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทร์ บรมราชชนนี ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกาเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเลื่อนพระอิสริยยศขึ้นเป็น พระองค์เจ้ากัลยาณิวัฒนา ครั้นในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันนั้นที่ดิน ทรงเฉลิมพระยศขึ้นเป็น สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา และในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๗๙ พรรษาในพุทธศักราช ๒๕๔๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระอิสริยยศขึ้นทรงกรมเป็นเจ้าฟ้าต่างกรมฝ่ายในที่ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราธิวราษฎร์ คrinทร์

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราธิวราษฎร์ ทรงสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาเคมีจากมหาวิทยาลัยโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อเดือนกันยายนปี ๒๕๔๘ ทรงรับเป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาฝรั่งเศสและวรรณคดีฝรั่งเศสแก่นิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาทรงดำรงตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้เดินทางไปทรงบรรยายวิชาภาษาฝรั่งเศสยังมหาวิทยาลัยต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราธิวราษฎร์ คrinทร์ โปรดการเสด็จเยือนสถานที่ต่างๆ ที่สำคัญทั้งทางศาสนาและประวัติศาสตร์ โบราณคดี ทรงสนพระทัยในวิชาการแขนงต่างๆ และได้ทรงนิพนธ์งานสำคัญต่างๆ ไว้หลายเล่ม โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพระราชวงศ์จักรี ซึ่งมีถึง ๑๒ เรื่องดังนี้

ฉบับแต่พุทธศักราช ๒๕๐๐ เป็นต้นมา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราธิวราษฎร์ คrinทร์ ทรงสนพระทัยในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพระบรมราชวงศ์จักรีไว้ด้วยพระวิริยะอุตสาหะอย่างยิ่ง งานพระนิพนธ์เล่มแรก คือ “จุฬาลงกรณ์ราชสันตติวงศ์ พระนามพระราชน່อรสอดิษา และพระราชนัดดา” เป็นประมวลพระนามและพระประวัติในพระราชน່อรส พระราชนิดิยา และพระราชนัดดา ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่สมบูรณ์อ่านง่าย ในพระนิพนธ์คำนำทรงเขียนไว้ว่า “เมื่อข้าพเจ้าเป็นเด็กและอยู่ต่างประเทศ มีความรู้สึกว่า มีพี่น้องมากเหลือเกิน จะจำไม่ได้ว่าใครเป็นใครได้รับกวนแม่อยู่เสมอตัวยคำถามเช่น พ่อองค์นี้เป็นลูกของใคร” และเมื่อทรงนิพนธ์งานขึ้นนี้ก็ได้ทรงอาศัยการสอบถามจากเจ้านายที่ยังทรงพระชนม์อยู่ จึงทำให้ทรงสามารถรวมประมวลพระนามได้อย่างครบถ้วน

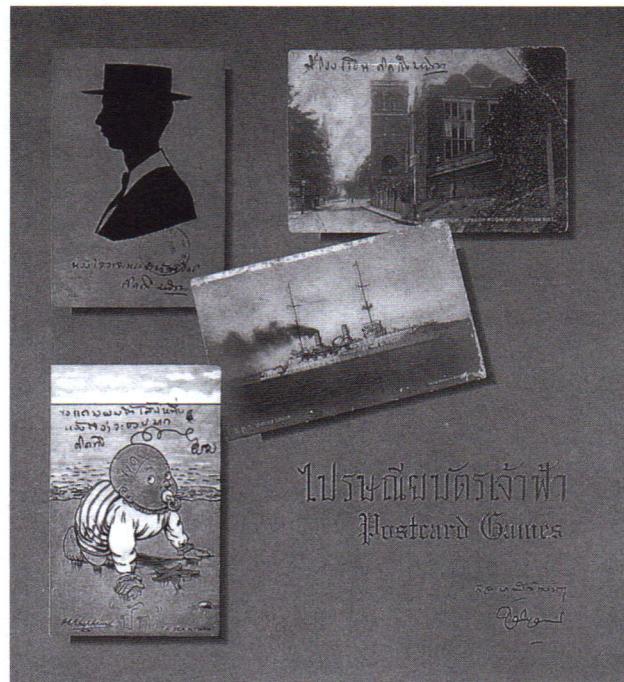
เมื่อสมเด็จพระศรีนคrinทร์ คrinทร์ ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษาในพุทธศักราช ๒๕๔๙ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราธิวราษฎร์ คrinทร์ ทรงนิพนธ์หนังสือ “แม่เล่าให้ฟัง” ขึ้นเพื่อบันทึกพระราชประวัติ พระราชนิริยาภัตร ในสมเด็จพระบรมราชชนนีไว้อย่างน่าสนใจและละเอียดถี่ถ้วน รูปประกอบต่างๆ ล้วนเผยแพร่ให้พสกนิกรไทยได้เห็นภาพอันงดงามภายในครอบครัว “มหิดล” ด้วย

ในปีต่อมา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราธิวราษฎร์ คrinทร์ ได้พระราชทานหนังสืออันทรงคุณค่าอีกเล่มหนึ่ง

คือ “พระราชอิตาในรัชกาลที่ ๕” ซึ่งทรงนิพนธ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าว่าปีบุษบeker พระราชอิตาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเจริญพระชนมชาครับ ๙๐ ปี ภัยในเล่มบรรจุเรื่องและภาพของพระราชอิตาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระประวัติของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าว่าปีบุษบeker ซึ่งทรงนิพนธ์ไว้ว่า “ข้าพเจ้าได้เขียนประวัติของผู้ที่ไม่ได้ทำให้เหตุการณ์ของโลกหรือของประเทศเปลี่ยนแปลงไป ที่ไม่ได้มีบทบาทในสังคมแต่เป็นผู้ที่อยู่ในธรรม ทำบุญทำทาน และมีได้ทำความเบียดเบี้ยนเดือดร้อนหรือเสียหายให้ใครแม้แต่น้อย”

งานพระนิพนธ์ต่อมาอีก ๒ เล่ม นับว่ามีความสำคัญมากและนับได้ว่าเป็นที่รู้จักกันทั่วไป คือ “เวลาเป็นของมีค่า” และ “เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์” เล่มแรกทรงนิพนธ์เรื่องพระราชจริยา沃ต์รในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี งานอดิเรกที่ทรงปฏิบัติในคราวที่ทรงว่างจากพระราชกิจน้อยใหญ่ ส่วนเล่มหลังนั้น สมเด็จพระเจ้าพี่นางເວົ້ວ ເຈົ້າຝ້າກໍລາຍ-ນິວັດນາ กรมหลวงราธิວาสราชนครินทร์ ทรงนิพนธ์ในคำนำว่า “เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์ ไม่ได้เป็นหนังสือเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นหนังสือที่พี่เขียนให้น้องที่จะครบ ๕ รอบ ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๑๘๕๐ เพื่อที่จะระลึกถึงกันถึงทุกชีวะ สมัยที่เป็นเด็กและเยาวชนตัวยกัน โดยแบ่งให้ผู้อ่านได้ทราบด้วย”

งานพระนิพนธ์ที่สามารถจัดรวมกลุ่มได้อีก ๑ กลุ่มคือ งานพระนิพนธ์อันเนื่องด้วยสมเด็จพระมหาธิลาอิเบศร อุดมลุยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ซึ่งประกอบด้วยงานพระนิพนธ์ ๗ เล่มคือ “ไปรษณียบัตรเจ้าฟ้า” ในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี แห่งวันพระราชสมภพสมเด็จพระมหาธิลาอิเบศร อุดมลุยเดชวิกรม พระบรมราชชนก เรื่อง “เจ้าฟ้าหารเรือ พ.ศ. ๒๔๕๔ ถึง พ.ศ. ๒๔๕๕ (ค.ศ. ๑๙๑๑ ถึง ค.ศ. ๑๙๑๒)” ให้รายละเอียดเกี่ยวกับนายนาวาเอก สมเด็จพระ-

ไปรษณียบัตรเจ้าฟ้า
Postcard Games

มหาธิลาอิเบศร อุดมลุยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ในขณะที่ทรงศึกษาวิชาการทหารเรือที่ประเทศเยอรมนี อันแสดงพระอัจฉริยภาพด้านภาษาเยอรมันของสมเด็จพระราชนิพิดาให้ปรากฏชัดแจ้งด้วย อีกเล่มหนึ่งคือ “สมเด็จเจ้าฟ้ามหิดลฯ และงานศิลปะ” เป็นประมวลภาพลายเส้นสีน้ำเงินพระหัตถ์สมเด็จพระมหาธิลาอิเบศร อุดมลุยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ครั้งทรงดำรงพระอิสริยยศ สมเด็จเจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมขุนสูงล้านครินทร์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางເວົ້ວ ເຈົ້າຝ້າກໍລາຍ-ນິວັດນາ กรมหลวงราธิວาสราชนครินทร์ ทรงนิพนธ์ขึ้นหลังจากที่เสด็จไปทรงบรรยายเกี่ยวกับความสนใจของสมเด็จพระราชนิพิดาในงานศิลปะ และจัดพิมพ์ในโอกาสที่พระองค์เองทรงเจริญพระชนมายุครบ ๗๒ พรรษา

เมื่อสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๖๐ พรรษาในพุทธศักราช ๒๕๗๕ สมเด็จพระเจ้าพี่นางເວົ້ວ ເຈົ້າຝ້າກໍລາຍ-ນິວັດນາ กรมหลวงราธิວาสราชนครินทร์ ได้ทรงเผยแพร่หนังสือเรื่อง “ตราแผ่นดิน ตราราชสกุล และสกุล อักษรพระนามและนามย่อ” ซึ่งทรงพับต้นฉบับในตู้หนังสือส่วนพระองค์สมเด็จพระศรีสวัสดิ์ ทรงพระเจวี พระพันวัลลลักษณ์ยิกเจ้า เป็นหนังสือที่เจ้าจอม

ເລື່ອມ ໃນຮັກກາລີ້ຖ້ວນ ທີ່ ۴ ທຳຂຶ້ນຫຼຸລເກລ້າຍໍ ດວຍ ໃນເລີ່ມ
ບຣຈຸກາພຕຣະນາມ ອັກຊຣພຣະນາມຍ່ອແລະຕຣາ
ຮາສກລ ອູຍ່າງດົງດາມ

หนังสือขนาดใหญ่อีก ๒ เล่มที่สมเด็จพระเจ้าพี่
นางเรอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชร่วม-
นครินทร์ ทรงรวบรวมและทรงเป็นบรรณาธิการ
ในการจัดทำคือ “จดหมายเหตุชาวบ้าน ข่าวสมเด็จฯ
สำรวจดูแลเรื่องจากหนังสือพิมพ์” และ “ส่งเสด็จสมเด็จฯ
ประมวลเรื่องจากหนังสือพิมพ์” ทั้ง ๒ เล่มว่าด้วย
การพระบรมศพสมเด็จพระศรีนครินทร์ราบรื่นราชนิ
ชีงสำรวจดูแลเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๗๘
ผู้นิพนธ์ทรงเห็นว่าประชาชนชาวไทยทั้งมวลต่างแสดง
ความจงรักภักดีต่อสมเด็จพระศรีนครินทร์ราบรื่นราชนิ
ชีงอย่างมาก ทรงนิพนธ์ว่า “ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่น่าจะ
ให้พลังมหาศาลที่แสดงถึงความจงรักภักดี ความรัก
และความบริสุทธิ์ หมวดไปจากแผ่นดินโดยไร้ประโยชน์
จึงพยายามคิดว่าเราควรทำอะไรให้ความรู้สึกที่ดีนี้อยู่
ต่อไป” งานพระนิพนธ์ทั้ง ๒ เล่ม จึงเป็นสารคดี
สำคัญในการบันทึกอันควรจะจำหน้าหานี้ของ
ประวัติศาสตร์ไทย

งานพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เล่มล่าสุดในพุทธศักราช ๒๕๔๗ คือ “มหาภูภูราษฎร์สันตติวงศ์ พระนามพระราชนม์อรลักษิดา พระราชนัดดา” ซึ่งทรงเผยแพร่ในโอกาสครบรอบ ๒๐๐ ปี แห่งวันพระราชสมภพพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงพระวิริยะอุตสาหะรวบรวมข้อมูลรายพระนามและพระรูป พระราชนม์อรลักษิดา พระราชนัดดา และพระราชนักดดา ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงประภากให้งานพระนิพนธ์เล่มนี้สามารถใช้เป็นคู่มือและแหล่งอ้างอิงเชิงวิชาการสำหรับผู้สนใจทั่วไปได้ จึงทรงพระกรุณาให้รวมประการสำคัญที่หายาก และตรวจสอบการสะกดพระนามอย่างละเอียดถี่ถ้วน

พระอัจฉริยภาพด้านงานพวนนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง

นราธิวาราชานครินทร์ มีได้มีเพียงงานพระนิพนธ์ อันเนื่องด้วยพระราชวงศ์เท่านั้น แต่ยังมีงานพระนิพนธ์ ด้านสารคดีท่องเที่ยวอีกเป็นจำนวนมาก งานพระนิพนธ์ เชิงวิชาการภาษาฝรั่งเศสและพระนิพนธ์แปลลึกล้วนแต่ มีประโยชน์ต่อผู้สนใจครรภ์ทั้งสิ้น สิ่งที่จะหันพระอ้อยาศัยในพระองค์คือ ทรงเป็นครูอย่างแท้จริง เพราะทรงบริยบเรียงข้อมูลอย่างถูกต้อง ทรงตรวจสอบที่มา หาหลักฐาน และซึ่งความแตกต่างไว้ ทรงคำนึงถึงผู้อ่านว่าจะได้รับประโยชน์มากน้อยเพียงใด และทรงบรรณาถภาษาทุกครั้งให้งานพระนิพนธ์มีใช้ เป็นเพียงหนังสือที่ควรค่าแก่การเก็บรักษาหากประโยชน์ย่อมจะบังเกิดแก่ผู้ได้อ่านและพิเคราะห์ข้อมูลนั้น ๆ ด้วย

บรรณานุกรม

คณะกรรมการเอกอัครราชทูต สำนักนายกรัฐมนตรี.

ເລີນພຣະເກີຍຕືສມເຕັຈພຣະເຈ້າພິນາງເຮອ
ເຈ້າພິກລໍາຍານີວັນນາ ກຽມຫລວນຮາອີວາສ
ຮາຍນຄຣິນທົ່ງ. ກຽມເທິງ : ອມວິນທົ່ງພຣິນຕີ້ງແວນດໍ
ພັບລືຂຶ້ງ ຈຳກັດ, ເມື່ອງເມ. ຜໍາ ๓ - ๑.

ເພີ້ນປຶກ ກໍາຮາງ. “ພຣະພົມທີສຕາປນາພຣະອືສຣີຍັກດີ
ສມເຕີຈີພຣະເຈົ້າພິ່ນາງເວອ ເຈົ້າຝ້າກໍລຍານີວັນນາ”
ວາສາມມຸນລົງໂຮຄໄຕ. ປີທີ ៩ ຈນບັບທີ ១៨ ກຣກວາຄມ
ໜັກຕະ. ທັນາ ៧ - ១២.

วงศ์จันทร์ พินัยนิติศาสตร์ และคณ. กัญานิกรศน์.
กรุงเทพ : เพื่องฟ้าการพิมพ์, ๒๕๔๖.

๗๙ รอบนักษัตร สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชรัตนครินทร์

คุณหญิงคณิตา เลขะกุล

“ในครอบครัวเรา ความรับผิดชอบเป็นของที่ไม่ต้องคิด
เป็นธรรมชาติ สิ่งที่สอนกันอันดับแรกคือ เราทำอะไรให้เมืองไทย”

W ระดำเนียร์ สถาบันหนึ่งของสมเด็จพระเจ้า
พี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงราชรัตนครินทร์ ชีงสะหันถึง
พระปณิธานอันแน่วแน่ที่ทรงอุทิศพระองค์เพื่อส่วน
รวมมาตลอดระยะเวลาหลายศวรรษ นับแต่เสด็จ
กลับเมืองไทยใน พ.ศ. ๒๕๕๗ จนปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงราชรัตนครินทร์ ทรงพระปริชา
สามารถด้านการศึกษามาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์

ในการสอบเลื่อนขั้นแต่ละปีทรงทำคะแนนได้ผล
งดงามมาก ใน พ.ศ. ๒๕๔๕ ทรงสอบผ่านขั้นสุดท้าย
เทียบเท่ามารยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียน
นานาชาติเมืองเจนีวาได้เป็นที่ ๑ ของโรงเรียน และที่ ๓
ของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จากนั้น ได้ทรงเข้าศึกษา^๑
ต่อในระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
โลชาน

ระหว่างที่ทรงศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์นั้น
ได้ทรงศึกษาในหลักสูตรสังคมศาสตร์ ครุศาสตร์

อันประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ในสาขาวิชาศึกษา วรรณคดี ปรัชญา และจิตวิทยา พร้อมกันไปด้วย ใน พ.ศ. ๒๔๙๒ ทรงได้รับ diplome de chimiste analyste จากมหาวิทยาลัย

ในบทความนี้จะกล่าวถึงพระกรณียกิจที่สำคัญ ด้าน คือ พระกรณียกิจด้านการศึกษา ด้านสังคม ส่งเสริมฯ และสาธารณสุข และด้านการแพทย์ ที่ทรงบำเพ็ญเพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทยนับแต่เดี๋จ นิวัตประเทศไทยมานับปัจจุบัน

พระกรณียกิจด้านการศึกษา

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวง Naraiwa Srirachn Krinthr ได้ตามเสด็จสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกลับประเทศไทย ใน พ.ศ. ๒๔๙๗ ประทับที่พระตำหนักในวังสรปทุมกับสมเด็จพระบรมราชชนนี ได้ทรงเริ่มปฏิบัติพระราชกรณียกิจ แรกในเมืองไทยด้วยการเป็นอาจารย์พิเศษคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. ๒๔๙๗ ทรงสอนวิชาวรรณคดีฝรั่งเศส อารยธรรมฝรั่งเศส และการสนทนาภาษาฝรั่งเศสแก่นิสิตปีที่ ๒ ปีที่ ๓ และปีที่ ๔ เมื่อเสด็จไปเป็นอาจารย์ มีพระปฏิสนธิราษฎร์กับนิสิตว่า

“...จะกลับมาอีกสอนที่นี่ เพราะว่าแม่บอกว่าอยู่เฉย ๆ ไม่ทำอะไร ควรจะสอนเสียบ้าง แล้วฉันขอบ เป็นครูอยู่แล้ว ที่นี่ภาษาฝรั่งเศสจะไปสอนเด็กอนุบาล ได้อย่างไร ก็ต้องจุพฯ...”

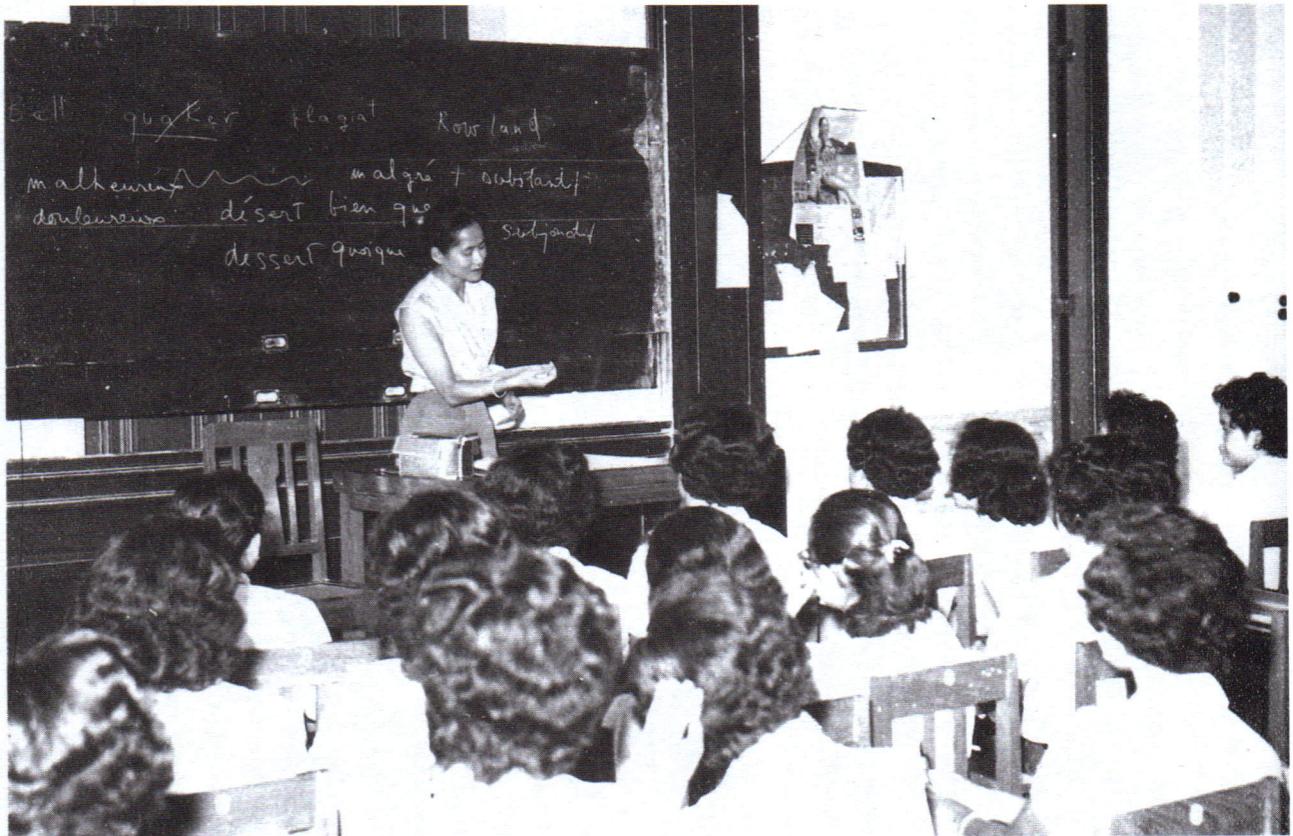
ใน พ.ศ. ๒๕๑๒ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ได้กราบบุลขอพระราชทานพระกรุณา

ให้ทรงรับเป็นหัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศอันประกอบด้วยภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน และญี่ปุ่น ต่อมามีภาษาจีนและรัสเซียเพิ่มขึ้น นอกจากทรงสอนภาษาฝรั่งเศสและวรรณคดีฝรั่งเศสแก่นักศึกษาชั้นปี ต่าง ๆ แล้ว ยังต้องทรงดูแลหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ไทยและต่างประเทศที่สอนภาษาต่าง ๆ ด้วย ทรงจัดทำหลักสูตรปริญญาตรีภาษาฝรั่งเศสและวรรณคดีฝรั่งเศสจนสำเร็จใน พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นหลักสูตรที่ผสมผสานความรู้ด้านภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศสเข้าด้วยกัน

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวง Naraiwa Srirachn Krinthr ทรงอุทิศเวลาให้แก่งานในหน้าที่และงานสอนอย่างเต็มที่ ทรงจัดระเบียบการทำงานของอาจารย์สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น หลักเกณฑ์การวัดผลการศึกษา การประเมินผล การสอนของอาจารย์ ทรงศึกษาค้นคว้าและติดตาม ความก้าวหน้าทางวิชาการ อีกทั้งเสด็จไปดูงาน และสัมมนาในต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ ได้ทรงนำในการจัดสัมมนาวิชาการ ทรงริเริ่มงานใหม่ ๆ เช่น การทำแบบทดสอบจัดระดับความรู้ภาษาฝรั่งเศส เพื่อแบ่งนักศึกษาออกสู่มุ่งเรียนตามความสามารถ ของตน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงเป็นสถาบัน อุดมศึกษาแห่งแรก ที่มีการทำทดสอบจัดระดับความรู้ภาษาฝรั่งเศสสำหรับนักศึกษา และยังได้พระราชทานแบบทดสอบมาตรฐานภาษาฝรั่งเศสนี้ให้แก่อาจารย์ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ นำไปใช้ในสถาบันของตนอีกด้วย

ในฐานะที่ทรงเป็นหัวหน้าคณาจารย์ภาษาฝรั่งเศส ทรงมีพระจริยารถกามเป็นที่ประทับใจ ของบรรดาอาจารย์ ทรงพิจารณาปัญหาและเหตุการณ์ ด้วยพระปรีชาสุขุมคัมภีรภาพ ทรงรับฟังความคิดเห็น ของอาจารย์ผู้ร่วมงาน พระราชทานคำแนะนำในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการสอน ทรงยึดหลักความจริง และความยุติธรรม จึงทรงเป็นผู้บังคับบัญชาที่ก่อปร ด้วยคุณธรรมอันควรแก่การเดินทางสู่เสริญ

นอกจากทรงอุทิศพระองค์ให้แก่งานวิชาการแล้ว

พระองค์คือผู้นำประเทศที่เปี่ยมด้วยพระเมตตาทรงเกื้อกูล
ศิษย์และเยาวชนที่ด้อยโอกาส ด้วยการพระราชทาน
ทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนสำหรับจัดซื้อหนังสือและ
อุปกรณ์การเรียนการสอน และทุนการศึกษาระดับ
ต่าง ๆ ตราบจนปัจจุบัน

ระหว่างที่ทรงเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้น คณานุบุคคลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้กราบบูลเชญไปทรงสอนภาษาฝรั่งเศสแก่นักศึกษาปีที่ ๓ และปีที่ ๔ ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ เมื่อมีการก่อตั้งสมาคมฝรั่งเศสเชียงใหม่ พระองค์ทรงพระกรุณาดำรงตำแหน่งนายกิตติมศักดิ์ของสมาคม

ใน พ.ศ. ๒๕๑๙ ทรงลาออกจากตำแหน่ง
อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื่องจาก
มีพระภารกิจด้านอื่นเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังเสด็จไปทรง
บรรยายพิเศษต่อไปอีก นอกจากนั้น ยังทรงรับเป็น^{ผู้บรรยายพิเศษ}ภาษาฝรั่งเศสของคณะวิทยาศาสตร์
และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อคณานุชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลา
นครินทร์ กราบทูลให้ทรงทราบถึงปัญหาการขาดแคลน

อาจารย์ เพาะเป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ในจังหวัดท่ากล้ม^๑
และมีปัญหารื่องความปลอดภัย ก็พระราชทาน
พระเมตตา เสด็จไปทรงบรรยายวิชาภาษาฝรั่งเศสที่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จังหวัด
ปัตตานี

นายกสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
ใน พ.ศ. ๒๕๗๐ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงราชรีวราชนครินทร์ ทรงตั้ง
สมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยขึ้น เพื่อ
เป็นศูนย์กลางการพับປะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ทางวิชาการ และเพื่อให้อาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศส
ทุกระดับ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้มีโอกาส
ร่วมกันพิจารณาปัญหาทางวิชาการ ศึกษาวิธีแก้ปัญหา
ต่าง ๆ ตลอดจนค้นคว้าวิธีการที่จะปรับปรุงการเรียน
การสอนให้ต่อเนื่อง ทรงดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯ
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๗๐-พ.ศ. ๒๕๗๕ และทรงดำรง
ตำแหน่งนายกกิตติมศักดิ์ของสมาคมจนถึงปัจจุบัน
ทรงจัดให้มีการสัมมนาและประชุมทางวิชาการปีละ
หลายครั้ง โดยพระราชทานบทความติพมพ์ในวารสาร

ของสมาคม ทรงเป็นวิทยากรในการอบรมครูสอนภาษาฝรั่งเศส ทรงติดต่อขอทุนการศึกษาและดูงานในต่างประเทศให้แก่ครูภาษาฝรั่งเศสปีละหลายทุน ทุกปี และทุกครั้งที่เสด็จกลับจากการเข้าร่วมประชุมสหพันธ์ครูภาษาฝรั่งเศสนานาชาติในต่างประเทศ พระองค์ท่านจะทรงเล่าเกี่ยวกับการประชุมนั้น ๆ ให้สมาชิกฟัง และจะทรงนิพนธ์เรื่องดังกล่าวลงพิมพ์ ในวารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย เพื่อให้สมาชิกครูที่อยู่ในต่างจังหวัดมีโอกาสได้ทราบด้วย

หลังจากทรงปฏิบัติงานด้านการสอนมาจนถึงเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๗๑ ทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานตำแหน่ง **ศาสตราจารย์** ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

และด้วยพระราชเมียกิจที่ได้ทรงปฏิบัติเพื่อความเจริญก้าวหน้าของการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษา รัฐบาลฝรั่งเศสได้ประจักษ์ถึงพระปริชาสามารถอันเป็นเลิศ และทรงเป็นแบบอย่างอันดีงาม จึงได้ถวายเครื่องตราขั้นสูงสุด

ทางด้านศิลปะและอักษรศาสตร์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระองค์ท่าน เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๒

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงราธิวาสราชนครินทร์ เคยทรงเป็นกรรมการสอบนักเรียนชิงทุน ก.พ. ไปศึกษา ณ ต่างประเทศ และกรรมการออกข้อสอบคัดเลือกผู้เข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย

สาขิตสื่อการสอนการศึกษาระดับต้น

ความสนใจที่มีต่อการสอนภาษาต่างๆ ด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงราธิวาสราชนครินทร์ มีได้จำกัดอยู่ในแวดวงอุดมศึกษาเท่านั้น ทรงพระดำริว่า การศึกษาระดับต้นมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพประชากรของประเทศไทย ดังนั้นมีความต้องการที่จะให้ความรู้แก่เด็กในชั้นเรียนความพร้อมทั่วประเทศ โดยที่ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ของมูลนิธิฯ ได้ทรงรับเป็นผู้ดำเนินการทดลองอุปกรณ์การเรียน ที่มูลนิธิสมาคม

สตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยเป็นผู้คิดทำ ในเวลา ตามเด็จสมเด็จพระบรมราชชนนีไปทรงเยี่ยมและ สังเคราะห์รายภูรในถิ่นทุรกันดารตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทรงประเมินผลอุปกรณ์ วิเคราะห์ และ แนะนำข้อควรแก้ไขจนแล้วเสร็จตามโครงการ

อุปกรณ์การเรียนที่โครงการศิลปะสื่อการสอน มูลนิธิสมาคมสตรีอุดมศึกษาฯ จัดทำถวาย และทรงนำไปทดลองสาอิตแก่กลุ่มครูและนักเรียนระดับปฐม ประภพลดีและโปรดมาก คือ

ชุดไปโรงเรียน เสริมทักษะวิชาภาษาไทย ทรง นำไปสาอิตและสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ มาแล้วกว่า ๓๐ จังหวัด รับสั่งว่า

“เกมนี้ดี ข้อเสียมีน้อย ถ้าไม่ดีคงไม่เสียเวลา ทีละ ๓ ชั่วโมง”

ส่วนเด็กเข้าใหม่ที่ไม่เคยเรียนอนุบาล ก็มีเกม ชุดต่อแต้ม ใช้วิธีต่ออักษร ทุกจังหวัดที่ทรงทดลอง ได้พระราชทานคำแนะนำว่า

“เด็กในต่างจังหวัดไม่ได้เรียนชั้นอนุบาล เมื่อเข้า ป. ๑ ใหม่ ๆ หัดอ่านเสียเวลามาก ไม่เหมือนนักเรียน ในกรุงเทพฯ แต่ปลายปีต้องจบเล่มเท่ากัน”

ชุดบันได มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับอนามัย มีเบื้อง เดินไปตามช่องต่าง ๆ ถึงบันไดกึ่งบันได เมื่อถึง ช่องใดต้องอ่านออกเสียงดัง เช่น ช่อง ๓ อ่านว่า กินผัก-แข็งแรง อ่านออกแล้วจะจำชื่อชั้นบันไดไปได้ โรงเรียนตัวจริงระหว่างน้ำแข็งและน้ำแข็ง ได้ผล ดีมาก เด็กจำได้ เด็กบางคนก่อนจะตีม้าสามว่า “ต้ม หรือเปล่า”

ชุดเสริมทักษะคณิตศาสตร์ ชั้น ป.๑ เคยนำไปแจกโรงเรียนตัวจริงระหว่างน้ำแข็งและน้ำแข็ง ไปแล้วกว่า ๑,๐๐๐ โรงเรียน

ส่วนชุดอื่น ๆ ก็มี **ชุดไปตลาดเกี่ยวกับอาหาร หลัก ๕ หมู่** ชุดแผนที่ประเทศไทยสร้างเสริมประสบ การณ์ชีวิตชุดเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ ยังมีหนังสือคู่มือสร้างสื่อการสอนแนะนำ วิธีทำสื่อการสอน ซึ่งมีประโยชน์แก่ครูและนักเรียน ต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวง นราธิราชานุคrinทร์ ได้พระราชทานทรัพย์ส่วน พระองค์สร้างโรงเรียนกัลยาณิวัฒนา ๑ ที่จังหวัด พิษณุโลก โรงเรียนกัลยาณิวัฒนา ๒ ที่จังหวัดหนองคาย โรงเรียนวราภรณ์ ที่จังหวัดบุรีรัมย์ และโรงเรียน เฉลิมราชภูรบำรุง ที่จังหวัดเลย

ศาสตราจารย์ พันตรีหญิง คุณหญิงพระอุป ปะษะกุณณะ ได้เยี่ยนไวเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๗๖ ความตอนหนึ่งว่า

“สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ทรงเป็นตัวอย่าง ของครูที่ดีอย่างหาที่媲美ได้ ทึ้งในฐานะครูเด็กเล็ก และครูในมหาวิทยาลัย เคยรับสั่งว่าทรงโปรดเด็กมาก และมีพระประสงค์จะสอนเต็กลักษณะกว่า แต่อย่างไร ไม่ทรงถึงได้ไปสอนเด็กโดยตามมหาวิทยาลัยจนเป็น อาชีพในขณะนี้”

ใน พ.ศ. ๒๕๗๐ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทุ่มเงิน ถวายเงินเกียรติยศ ซึ่งเป็นเครื่องหมาย เทิดทูนเกียรติยาจารย์ที่มีชื่อเสียงยอมรับกันว่าเป็น ผู้ทรงคุณธรรมและอุทิศตนเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง

เมื่อพระภารกิจด้านอื่นเพิ่มมากขึ้น สมเด็จ พระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิราชานุคrinทร์ จึงทรงลงงานสอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แต่ยังพระราชทานพระอนุเคราะห์แก่สถาบันการศึกษา ในกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ

องค์อุปถัมภ์มูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการฯ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวง นราธิราชานุคrinทร์ ทรงเป็นนักวิชาการและทรง ศึกษามาทางวิทยาศาสตร์ จึงสนพระทัยโครงการจัด ส่ง夷าวชนไทยไปเข้าร่วมแข่งขันโอลิมปิกวิชาการ ครั้งแรกที่ประเทศไทยเยอรมนี (ตะวันตก) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๗๒ มากันถึงปัจจุบัน การแข่งขันมีทั้งคณิตศาสตร์ พลิกลีส์ เคมี คอมพิวเตอร์ และชีววิทยา ได้ พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์และเงินกองทุน สมเด็จฯ เพื่อช่วยเหลือเมื่อโครงการต้องการความ

ช่วยเหลือ ด้วยทรงทราบดีว่า เยาวชนผู้มีอัจฉริยะทางปัญญาเป็นทรัพยากรทางบุคคลที่มีความสำคัญยิ่ง ต่อการพัฒนาประเทศ ทรงติดตามผลการแข่งขันพระราชทานกำลังใจ และแสดงความยินดีด้วยทุกครั้ง ที่เยาวชนไทยได้เหรียญทอง เหรียญเงิน แม้แต่เหรียญทองแดง และประกาศเกียรติคุณประเทศไทย

ต่อมา ทรงตั้ง มูลนิธิโอลิมปิกวิชาการและพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิ瓦สราชนครินทร์ มีเชื้อเชิญว่า ส่วน. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั่วประเทศให้ได้มาตรฐานสากล

พระราชบัญญัติ ด้านสังคมสงเคราะห์และสาธารณสุข

ມູນລົງທະບຽນການສ້າງຮາຍສຸຂະພາບໃນພະອຸປະນາກົດ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางເອງ ເຈົ້າຝ່າຍ ກຽມຂລວງ
ນາຮັກວາສະຫະຄຣິນທ່ຽງ ໡ີເພື່ອງແຕ່ສັນພະທໍາທີ່ແລະທຽງ
ສັນເຄຣະທີ່ປະຊາຊົນໃນຄືນທຸກກິດຕາຣເທົ່ານີ້ ແຕ່ຍັງທຽງ
ທ່ວງໃຢສະວັດສະກັບເຕັກແລະຄຣອບຄຣວັນຊຸມໜີແລ້ວັດ
ຕ່າງ ທ່ານ ອີກດ້ວຍ ໄດ້ເສີ້ຈີເຢື່ຍມໜີໜີແລ້ວັດຫລາຍແທ່ງ
ດ້ວຍພຣະດຳມີຂອງພຣະອົງຄົ່ງເອັນ ເປັນຕົ້ນວ່າ ຊຸມໜີແລ້ວັດ
ຄລອປ່າຍ ຊຸມໜີແລ້ວັດວັດພູມຍັງ ຢ່ານເຈົ້າຝ່າຍ ຊຸມໜີ

ແລ້ວດັ່ງສະນຸລຸມພືນີ ທຸກຄົງກອງຂະໜາດອ່ອນນຸ່ງ ແລະ ທຸກຄົງ
ທັນທຶນ ຖື່ນທີ່ເຕີມໄປເຢີມ ທຽບທັກທາຍແລະ
ຊັກຄາມຄົງປໍ່ງໝາຍຄວາມເຕີມດ້ວຍອຳນວຍຂ່າວທຸກຄົງແລ້ວດັ່ງ
ທຽບເລີ່ມກັບເຕີມ ຈະ ດ້ວຍນຳພຣະທ້າຍທີ່ເປີຍມີຫຼາຍພຣະມັຕຕາ
ກ່ອງໃຫ້ເກີດພລັບໃຈແກ່ຜູ້ເຕີມດ້ວຍອຳນວຍທຸກໆຢ່າງ ແລະ ຜູ້ປະລິບຕີ
ໜ້າທີ່ກາງຈານໜ່າຍເຫຼືອປະຊາບໃນເບີຕັ້ນ ຈະ ທຽບໃສ
ພຣະທ້າຍໃນປໍ່ງໝາຍສຸກພາບ ອນາມັຍ ຍາເສພຕິດ ແລະ ໂຮຄ
ເອດລີ່ມ ຈຶ່ງທຽບຮັບມູນລົນອີ່່ຫ່ວຍການສ້າງຮັນສຸຂໜຸນຂນ (ມລຊ.)
ໄວ້ໃນພຣະອຸປັມກົງ ເນື່ອວັນທີ ១ ກຸມພາພັນລົງ ພ.ສ. ແມ່ນໜີ້
ດ້ວຍທຽບພິຈາລາເຫັນວ່າມູນລົນອີ່່ຫ່ວຍ ມີບຖາທສຳຄັນໃນການ
ໜ່າຍເຫຼືອດູແລສຸຂໜຸນອນາມັຍຂອງປະຊາບໃນແລ້ວ
ເສື່ອມໂທຣນ

ในขณะที่เสด็จเยี่ยมชุมชนแօอัดต่างๆ นั่น
ได้ทอดพระเนตรกิจการของศูนย์เลี้ยงเด็กอ่อนและศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ด้วยความสนใจระหบย ทรง
ทรงหนักในปัญหาความต้องการของเด็ก ๆ ผู้ด้อย^{คุณ}
โอกาสเหล่านั้น จึงได้พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์
หนังสือ และของเล่นสำหรับเด็ก นำความปลาบปลื้ม
ยินดีมาล้ำช้าชุมชนแօอัดเป็นอย่างยิ่ง รับสั่งว่า

“ต้องไปถึงที่ จีจะรู้ว่าชาวบ้านและเด็กเหล่านี้ ลำบากแค่ไหน ก็ติใจที่มีโอกาสเห็นด้วยตนเอง ทั้งที่คล้อยปองเตย อ่อนนุช และหนอปงเขม”

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์ มีน้ำพระทัยของนักสังคม
สังเคราะห์อย่างเต็มเปี่ยม ในการแสดงถึงเยี่ยมชุมชน
และอัดแห่งหนึ่ง ระหว่างที่ทรงพระดำเนินไปบนทางเท้า
ที่ปูด้วยแผ่นไม้เก่า ๆ ไม้แผ่นหนึ่งผูกกางลัง พระบาท
ทรงลุกลงไปและไม่ครุณพระชนก เป็นผลอักเสบอยู่
เดือนกว่า แต่มีรับสั่งว่า

“ไม่เป็นไร จะได้ไม่ลืมการเยี่ยมล้มครัวงี้”

ສົມເຕີ່ຈພຣະເຈົ້າພື້ນາງເວອ ເຈົ້າຝ້າຍ ກຣມຫລວງ
ນຣາອີວາສຣາໜນຄຣິນທໍຣ ທຮງຮັບມູນລົງອີເຕີກອ່ອນໃນສລັມ
ໄວ້ໃນພຣະອຸປົມກົດຕັ້ງແຕ່ ພ.ສ. ແມ່ນໆ ເປັນຕົ້ນມາ ໄດ້
ພຣະຍາທານເບີນຈາກ “ທຸນກາກກຸລສລມເຕີຈຢ່າ” ແລະ “ທຸນ
ກາກກຸລ ກວ.” ແກ້ມູນລົງອີເຕີກອ່ອນໃນສລັມທຸກ ຖ.ປ ຕ່ອມາ
ຄະນະກຣມກາຮມູນລົງອີ່ຫຼື ຈຶ່ງໄດ້ຈັດຕັ້ງກອງທຸນຂຶ້ນ ເພື່ອມີໃຫ້

เงินที่ได้รับพระราชทานนั้นมาดไป เรียกว่า กองทุนนม และอาหารเสริม ทำให้เด็กผู้ยากไร้ในสัมภาร์ได้รับคุณค่าของสารอาหารและโปรตีน เจริญเติบโต มีสุขภาพแข็งแรง มีพระดำรัสว่า

“การเริ่มต้นชีวิตที่ดีของเด็กนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่สุด การที่มูลนิธิช่วยเหลือเด็กอ่อนแบบนี้ทำดีมาก”

พระกรณียกิจด้านการแพทย์

มูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ บรรษัทฯ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวง Naraiivara Sarachan Kirinatr ได้โดยสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ ทรงพระบรมราชชนนี ในกิจการของ พอ.สว. มาตั้งแต่ครั้งยังเป็นหน่วยแพทย์ พอ.สว. จนมาเป็นมูลนิธิ พอ.สว. ดังจะเห็นว่า เมื่อทั้งสองพระองค์ เสด็จเยี่ยมราชภูมิ ทรงนำหน่วยแพทย์ พอ.สว. ไปตรวจรักษาผู้ป่วยตามหมู่บ้านต่างๆ ซึ่งเป็นถิ่นทุรกันดารไม่ว่าจะเป็นขุนเขาสูง ทางกลางทะเลที่อยู่ห่างไกลทางคมนาคม หากทรงพบ

ผู้เจ็บไข้เกินกำลังแพทย์ อาสาจะบำบัดก็จะโปรดเกล้าฯ ให้ส่งไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลในเมือง และทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระราชานุเคราะห์เป็นจำนวนมาก

เมื่อสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ ทรงรับเป็นประธาน กิตติมศักดิ์ของมูลนิธิ พอ.สว. แสดงถึงความมุ่งมั่น ทุ่มเท ในการพัฒนาสุขภาพของประเทศไทย พอ.สว. ในท้องถิ่นห่างไกลทุกภูมิภาคของประเทศไทย ทรงเป็นตัวแทนของเด็กเล่นแก่เด็ก ยาแก้ผู้สูงอายุ ทรงชักถ่านการปฏิบัติงานของแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่อย่างเอ้าพระทัยใส่ หมายความว่า สมเด็จพระบรมราชชนนี ยังคงทรงพระชนม์อยู่

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวง Naraiivara Sarachan Kirinatr ทรงพระนิพนธ์ถึงมูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ บรรษัทฯ ไว้ในคำปราภรณ์สือสมเด็จฯ ของปวงชน ตอนหนึ่ง ความว่า

“มูลนิธิ พอ.สว. นี้ เป็นเหมือนเด็กที่ทรงเลี้ยง

มาตั้งแต่แบบเบเกะ ทรงวางแผนด้วยพระองค์เองตลอด
บางครั้งก็ทรงดีพระทัยที่ผลงานออกแบบ บางครั้งก็
ทรงเป็นห่วงเมื่ออนาคตยังมองไม่เห็นชัด บัดนี้ พอ.สว.
กับบรรลุนิติภาวะแล้ว แต่แม่ทุกคนถึงแม้ว่าลูกจะเติบโต
เพียงใดก็ตาม จะมีความผูกพันห่วงใยอยู่ตลอดไป เช่น
เดียวกัน สมเด็จพระศรีนครินทร์ทรงทราบราชนิ祺้มี
ความผูกพันห่วงใยมูลนิธิ พอ.สว. อยู่เสมอไป”

พระราชนรดกต้านการแพทย์ พยาบาลและ
สาธารณสุข ที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ
กรมหลวงราชริเวราษรานครินทร์ ทรงเป็นผู้สืบสาน
เจตนารมณ์และพระราชกรณียกิจต่อจากสมเด็จ
พระบรมราชนิ涅น์มีมากมาย ดังจะเห็นว่า

ทุนการกุศลสมเด็จฯ ทรงดำรงตำแหน่งรอง
ประธาน เนื่องด้วยก่อนที่สมเด็จพระบรมราชนิ涅น์
จะสวรรคต โดยไม่มีประธาน

ศิริราชมูลนิธิ ทรงเป็นประธานสืบแทนสมเด็จ

พระบรมราชชนนี

มูลนิธิฯเที่ยมในสมเด็จพระศรีนครินทร์
บรมราชชนนี ทรงเป็นประธานกิตติมศักดิ์ มูลนิธิฯ นี้
สมเด็จพระบรมราชชนนีและสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงราชริเวราษรานครินทร์ พระราชนาน
เงินให้จัดตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริมหัตถศิลปกรรมชาติที่ยกไว
ให้มี “ชาเที่ยม” ทดสอบ รวมทั้งฝึกอบรมเจ้าหน้าที่
ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ให้สามารถทำชาเที่ยมตามแบบ
ของมูลนิธิฯ ได้ ตลอดจนค้นคว้า วิจัย พัฒนาคุณภาพ
ของชาเที่ยมด้วย

มูลนิธิถันยรักษ์ ในพระราชนิพัฒน์สมเด็จ
พระศรีนครินทร์ทรงทราบราชนิ涅น์ ทรงเป็นประธาน เป็น
มูลนิธิสุดท้ายที่สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงพระกรุณา
พระราชนานเงินจาก “ทุนการกุศลสมเด็จฯ” จำนวน
๑๒ ล้านบาท ให้จัดตั้งมูลนิธิถันยรักษ์ขึ้น เมื่อเดือน
ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ มูลนิธิฯ ได้จัดตั้งศูนย์ถันยรักษ์ขึ้น

ที่โรงพยาบาลศิริราช ในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๗๔ เพื่อใช้เป็นสถานที่ตรวจวินิจฉัยมะเร็งเต้านม ซึ่งมีเครื่องเอกซเรย์เต้านมแม่โมแกรม เครื่องอุลตราซาวด์ และเครื่องตรวจเจาะชิ้นเนื้อที่ทันสมัยที่สุดในขณะนั้น และนำแพทย์ตลอดจนเจ้าหน้าที่เทคนิคผู้เชี่ยวชาญเรื่องตรวจวินิจฉัยมะเร็งเต้านมจากต่างประเทศมาฝึกสอนรังสีแพทย์และเจ้าหน้าที่รังสีเทคนิคของโรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลอื่น ๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

มูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิ瓦สราชนครินทร์ ทรงรับเป็นประธานมาตั้งแต่จดทะเบียนก่อตั้ง เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๗๑ ทรงพระกรุณาเสด็จเป็นประธานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของคณะกรรมการบริหารมูลนิธิฯ เป็นประจำทุกปีมีได้ขาด พระราชทานพระวินิจฉัยให้จัดสรรงเงินช่วยเหลือผู้ป่วยโรคไตและทางเดินปัสสาวะที่ยากไร้ ทรงเชิญให้ผู้บริจาคเงินและเครื่องมือแพทย์มาฝ่า และรับพระราชทานของที่ระลึกจากพระหัตถ์ ทรงเป็นพระธุระในการขอให้สำนักงานสภากินแบ่งรัฐบาลออกสภากการกุศลวงดพิเศษบำรุงมูลนิธิโรคไตฯ นำรายได้มาร่วง ตึกกัลยาณิวัฒนา ที่โรงพยาบาลสังฆเพื่อขยายการรักษาผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายด้วยการฟอกเลือดด้วยไตเทียม เนื่องจากสถานที่เดิมไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วย เพราะมีเพียง๑๖ เครื่อง รักษาผู้ป่วยได้ ๑๐๐-๒๐๐ คน แต่ที่ตึกกัลยาณิวัฒนามีถึง ๔๖ เครื่อง สามารถรักษาผู้ป่วยได้ ๓๐๐-๔๐๐ คน ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้ป่วยพ้นทุกข์ทรมานเท่านั้น แต่ยังเป็นการต่อชีวิตอีกด้วย ต่อมามูลนิธิโรคไตฯ ได้จัดการฝึกอบรมพยาบาล เพื่อผลิต “พยาบาลไตเทียม” ที่มีคุณภาพให้เพียงพอแก่ความต้องการกึ่งพระเมตตา เสด็จพระราชทานประกาศนียบัตรแก่ผู้สำเร็จการอบรมตามคำกราบบุลเชิญทุกครั้ง

มูลนิธิเด็กโรคหัวใจ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๗๔ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงรับไว้ในพระอุปถัมภ์ เมื่อวันที่ ๑๕

มีนาคม พ.ศ. ๒๕๗๗ ได้พระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ และเป็นจาก “ทุนการกุศลสมเด็จฯ” แก่มูลนิธิโรคหัวใจอย่างสม่ำเสมอ ทำให้สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยเด็กโรคหัวใจที่ยากจน ให้เข้ามารับการตรวจรักษาในโรงพยาบาลที่มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญได้เป็นจำนวนมาก โดยอนุเคราะห์การเปลี่ยนลิ้นหัวใจเทียม ให้เครื่องกระตุนหัวใจ ให้อุปกรณ์เครื่องช่วยการเต้นของหัวใจช่วยการรักษาโดยใช้ Balloon Catheter ให้อุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในการผ่าตัด ตลอดจนให้การรักษาทางการผ่าตัดโดยไม่ใส่วัสดุเทียม ทำให้เด็กที่ป่วยด้วยโรคหัวใจกลับมีชีวิตยืนยาวขึ้น นอกจากนี้ มูลนิธิฯ ยังให้ทุนกุศลแพทย์ได้ไปศึกษาอบรมสาขาเฉพาะโรคหัวใจในต่างประเทศและเด็กทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศอีกด้วย

มูลนิธิหมื่นเจ้าบุญจิราชร (ชุมพล) จุฑาธุช สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นประธานให้ทุนการศึกษาและรางวัลแก่นักศึกษาแพทย์ นักศึกษาพยาบาล อาจารย์พยาบาล และพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ และการสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในต่างจังหวัด ทรงเป็นประธานคัดเลือกและพระราชทานทุนเป็นประจำทุกปี

กองทุนหมื่นเจ้าฟ้า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จไปทรงบรรยายพิเศษ ณ หอประชุมใหญ่ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๗ เรื่อง หมื่นเจ้าฟ้าคือใคร เพื่อทรงช่วยหาทุนก่อตั้ง กองทุนหมื่นเจ้าฟ้า คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และได้พระราชทานเงินสมบทด้วยจำนวนหนึ่ง ต่อมามีได้ทรงรับกองทุนหมื่นเจ้าฟ้าไว้ในพระอุปถัมภ์ เมื่อพ.ศ. ๒๕๗๘ และพระราชทานความช่วยเหลือเป็นประจำเสมอมา

ในวันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๗๕ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้เสด็จไปทรงบรรยายพิเศษ ณ มหา

วิทยาลัยเชียงใหม่ ในหัวข้อ “สมเด็จพระมหาธิราชอินเดศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก กับความสนใจประทัยด้านศิลปะ” มีผู้มีจิตศรัทธาถวายเงินโดยเสด็จพระภูษลพระองค์ท่านได้พระราชทานเงินนั้นเข้าสมบท “กองทุนหมอมเจ้าฟ้า” ดังพระราชพินธ์ในคำนำ หนังสือ “กองทุนหมอมเจ้าฟ้า คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่” ความว่า

“ข้าพเจ้าภูมิใจ และพอใจที่ได้มีส่วนช่วยหาทุนเรื่องต้นของกองทุนฯ ในปี ๒๕๖๗ ด้วยน้ำพักน้ำแรง มิใช่โดยบริจาคเป็นเท่านั้น”

การจัดสรรทุนแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ

กองทุนหมอมเจ้าฟ้า ๑ เป็นทุนอุดหนุนการศึกษาสำหรับอาจารย์คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไปศึกษาอบรม ดูงาน ณ ต่างประเทศ ในสาขาวิชาแพทยศาสตร์ ปัจจุบันได้ส่งอาจารย์แพทย์ผู้มีผลงานดีเด่นไปศึกษาฝึกอบรมแล้ว ๑๕ คน

กองทุนหมอมเจ้าฟ้า ๒ เป็นทุนอุดหนุนการศึกษาภายในประเทศไทยสำหรับนักศึกษาแพทย์ที่เรียนดีแต่

ขาดทุนทรัพย์ ต่ำมาได้ขยายเขตการให้ทุนไปยังคณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ รวมถึงนักศึกษาคณะสัตวแพทย์ด้วย เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๔๓ ทุน ได้ทรงพระกรุณาพระราชทานเงินจาก “ทุนการกุศลสมเด็จฯ” และ “ทุนการกุศล กว.” ให้คณะแพทยศาสตร์นำเข้าสมบทกองทุนหมอมเจ้าฟ้าเป็นประจำทุกปี

นอกจากนี้ ยังมีมูลนิธิและโครงการต่าง ๆ ในพระอุปถัมภ์อีกหลายแห่ง ดังรายชื่อต่อไปนี้

๑. มูลนิธิส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและเยาวชน

๒. มูลนิธิส่งเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา

๓. มูลนิธิกองทุนสมเด็จพระศรีนครินทรารามราชชนนี (ประธานกิตติมศักดิ์)

๔. ราชินีมูลนิธิ

๕. กองทุนสมเด็จพระศรีสวัสดิ์พิรา

๖. ศูนย์เนื้อเยื่อข้าวพกรุ่งเทพฯ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

๗. สมาคมปราบวัณโรคเชียงใหม่

๘. ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน ณ ศูนย์รังสิตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๙. สมาคมพยาบาลสาธารณสุขไทย

๑๐. โรงพยาบาลราชวิถีเฉลิม จังหวัดสงขลา

๑๑. กองทุนสมเด็จพระศรีนครินทรารามราชชนนีเพื่อพัฒนาการพยาบาล (ประธาน)

๑๒. มูลนิธิโลกสีเขียว

๑๓. สมาคมศิลปศาสตร์ ธรรมศาสตร์

๑๔. สมาคมนักเรียนเก่าสวีล

ฯลฯ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิ瓦สราชนครินทร์ ทรงปฏิบัติพระราชกิจ เคียงข้างสมเด็จพระบรมราชชนนีมาโดยตลอด แม้เมื่อสมเด็จพระบรมราชชนนีได้เสด็จสู่สวรรคาลัย นอกจากจะทรงสืบสานพระปณิธานแล้ว ยังทรงก่อตั้งบางองค์กร ด้วยพระองค์เองรวม ๖๓ มูลนิธิ ล้วนแต่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยทั้งสิ้น

พิธีมหาวิสาข

เนื่องในพระราชนิjsดลําสัตํราชสมบัติครบ ๖๐ ปี

พระราชครุฑ์มุนี

นี่ บแต่สนับโบราณเป็นต้นมา การพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระราชนิjsรัชมังคลาภิเษก หรือพระราชนิjsการณ์จนาภิเษก จัดว่าเป็นพระราชพิธีที่สำคัญที่สุดของผู้ที่เสด็จขึ้นครองราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์ของประเทศไทย ซึ่งลัตนิษฐานว่าประเทศไทยได้รับต้นแบบสืบทอดมาจากอินเดีย ประกอบด้วยพิธีการที่ต้องปฏิบัติ ๓ อย่าง

คือ การอภิเษก (แต่งตั้งโดยการทำพิธีรดน้ำ) หรือมักษีเริกว่า อินทรากิจ เกษก การกระทำสัตถ์ และการถวายราชสมบัติที่เริกว่า การพิธีราชสูญะของอินเดีย เมื่อเปรียบเทียบขั้นตอนการประกอบพิธีต่าง ๆ ในตอนท้ายของแต่ละพระราชพิธี จะมีการถวายน้ำมนต์ราภิเษกஸรจ์สรงพระมหากษัตริย์ ซึ่งน้ำอภิเษกนั้นตักมาจากแหล่งน้ำอันเป็นมงคลต่าง ๆ ผสมกัน

เมื่อการพิธีสรงน้ำอภิเษกเสร็จแล้ว จะทรงเปลี่ยนพระภูษาแล้วเดี๋ยวขึ้นประทับบนพระราชบัลลังก์ จากนั้นบรรดาพระครูพราหมณ์ถวายน้ำมนต์และสวัสดิ์ถวายพระพร ขั้นตอนต่าง ๆ มีการผสมผสานทั้งความเชื่อและพิธีการทั้งของศาสนาพราหมณ์ ศาสนาพุทธ และคติความเชื่อในประเทศไทย

ความหมายของคำว่า บูชาภิเษก หมายถึงน้ำรดพระ เศียรในงานพระราชพิธีราชภาริมหินหรือพระราชพิธีอื่น ๆ

ส่วนน้ำที่ถวายสรงบูชาภิเษก ได้ประกอบพิธีพลีกรรมตักน้ำจากแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์หรือแหล่งน้ำที่เคยใช้ทำน้ำศักดิ์สิทธิ์ในพระราชพิธีบรมราชภาริมหินแต่ละสมัย ประกอบกับน้ำศักดิ์สิทธิ์จากประเทศอินเดีย ซึ่งเรียกว่า ปัญจมหาనี และจากปัญจสุทธคุณค่า ในแม่น้ำสำคัญทั้งห้าของไทย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำราชบุรี แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำบางปะกง และน้ำม้าประกอบพิธิตามพิธีโบราณของพราหมณ์ เรียกว่า น้ำเทพมนตร์

น้ำจากปัญจมหาనี แต่โบราณมาถือเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่มีการกล่าวถึงในตำนานเรื่องรามเกียรติ์ ตอน พระลักษณ์ต้องหอกโมกขศักดิ์ของกุมภารัณ ซึ่งพิเกากได้กราบทูลว่า พระลักษณ์ยังไม่ตาย จนกว่า จะต้องแสงตะวัน ขอให้หนามานไปห้ามรถพระอาทิตย์ และไปนำยาสังฆณีกับตรีช华ที่ภูเขา รวมกับน้ำจากแม่น้ำปัญจมหาນี ก็สามารถแก้ได้และหอกจะหลุดไป

ต่อมาได้พิจารณาว่าสถานที่ที่เคยตักบางจุดบางสาย ไม่เหมาะสมที่จะเป้อัญเชิญมา เนื่องจากสถานที่ไม่สะอาด หรือตำแหน่งที่ไม่สามารถเดินทางไปตักได้ ในระยะเวลาอันสั้น จึงปรึกษากันจัดโครงการเชิญน้ำจากประเทศอินเดีย ๕ สาย ซึ่งเดิม คือ แม่น้ำคงคา แม่น้ำยมนา แม่น้ำมหิ แม่น้ำสรกฎ แม่น้ำอิรวดี แต่ในปัจจุบันได้พิจารณาสายที่ใกล้เคียงและปรึกษากันแล้ว ได้อัญเชิญมา ดังนี้

๑) แม่น้ำสร琉璃 (สรระ琉璃) หรือ สรกฎ เป็นแม่น้ำสำคัญ คือ เป็นที่ตั้งเมืองอยุธยา ราชธานี

ของพระราม

- ๒) แม่น้ำโคโนติ ซึ่งในสมัยโบราณโหลผ่านป่าในมีษารัณยะ ถิ่นพำนักของฤๅษี มีนามว่าฤๅษีเคราตม ผู้เป็นเทพวิท (เชี่ยวชาญไตรเทพ) ซึ่งได้บำเพ็ญatabooyurim แม่น้ำจึงถือว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งหนึ่งในประเทศอินเดีย จึงได้ตักน้ำจากแม่น้ำสายนี้
- ๓) แม่น้ำตรีเวณีสังคัม แม่น้ำนี้เป็นบริเวณที่แม่น้ำ ๓ สาย คือแม่น้ำคงคา แม่น้ำยมนา และ แม่น้ำสรรวัตี น้ำบรรจบกัน
- ๔) แม่น้ำคงคา ได้เดินทางไปยังเมืองพาราณสี ประกอบพิธีอาราตีต่อแม่น้ำคงคา (พิธีอาราตี คือ พิธีสาวดมนต์บูชา พร้อมกับเวียนประทีปและจุดของหอม ฯลฯ) เพื่อความเป็นสิริมงคล ซึ่งมีผู้มาร่วมพิธีนับพันคน และได้อัญเชิญน้ำตรีเวณที่เรียกว่าวิชณุปารี (จุดเริ่มต้นของการไป

ผู้แทนองค์กรศาสนาพราหมณ์ - อินดู เชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์จากประเทศอินเดีย

คณะพราหมณ์ประกอบพิธีเชิญน้ำจากแม่น้ำ ๕ สายสำคัญของไทย

สูโลกพระวิษณุ) ทรงจุดข้องแม่น้ำที่เรียกว่า พrhoหมกุณหะ และท่าวยาสี อัญเชิญน้ำที่ วยาสีกุณหะ ซึ่งอยู่เหนือขึ้นไป โดยเชื่อว่า ถ้าใช้ยาสีปฏิบัติสมາธิที่นี่ ทำให้เกิดปัญญา สามารถจัดหมวดให้กับพระเวท ตามที่เห็น ในปัจจุบัน จากนั้นได้เดินทางไปที่เมือง ถ้ำชีเกศ อัญเชิญน้ำแม่น้ำคงคา แล้วนำ น้ำไปประกอบพิธีบูชาที่เทวสถานโองการศราร ในอาศรมโองการศรารนั้นหะ

(๓) แม่น้ำยมนา ได้เดินทางไปยังพุทธาวัน อันเป็นสถานที่ซึ่งพระกฤษณะทรงใช้ชีวิต ในวัยเด็กและวัยหนุ่ม โดยประกอบพิธี อัญเชิญน้ำที่ท่าเกศ จากนั้นเดินทางไปที่ เมืองมฤตุรา อัญเชิญน้ำจากท่าวิศราณตะ

ในการนี้ได้นำน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่ได้อัญเชิญมา ซึ่ง บรรจุอยู่ในกลศ ๕ ใบ ไปประกอบพิธีบูชา ณ อักษร ธรรมศาสสนสถาน (ที่ประทับของพระเป็นเจ้าผู้ไม่มีวัน เสื่อมสลาย) ของศาสนาอินดู นิกายสาวามีนาภัยณ นอกจากราชบัลลังได้รับมอบน้ำศักดิ์สิทธิ์ ๑๕๑ แห่งของ อินเดียมาร่วมประกอบพิธีด้วย

การเชิญน้ำจากประเทศอินเดียโดยศาสสนิกชน พrhoหมณ์ - อินดู ในประเทศไทยซึ่งมีความจริงก้าวดี ได้ร่วมใจกันเชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์ในประเทศอินเดีย นำมา รวมกับแม่น้ำสำคัญ ๕ สายของไทย

ในประเทศไทย ได้เชิญน้ำจากสถานที่สำคัญ คือ

(๑) แม่น้ำเพชรบุรี วัดท่าไชยศิริ จังหวัดเพชรบุรี

(๒) แม่น้ำแม่กลอง วัดเพชรสมุทรวรวิหาร จังหวัดสมุทรสงคราม

(๓) แม่น้ำครนาก ศาลเจ้าพ่อองครักษ์ จังหวัดครนาก

(๔) แม่น้ำป่าสัก หาดบ้านท่าراب จังหวัดสระบุรี

(๕) แม่น้ำเจ้าพระยา วัดไชยวรวิหาร จังหวัด อ่างทอง

และได้นำมาร่วมกันเพื่อประกอบพิธีตามขั้นตอนต่าง ๆ นับแต่เริ่มเดินทางไปเชิญน้ำจากประเทศอินเดีย ในระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๑ เมษายน ๒๕๔๘ เมื่อเชิญ

รับน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่ทำอากาศยานกรุงเทพฯ

รวมน้ำศักดิ์สิทธิ์ ๕ สาย

น้ำศักดิ์สิทธิ์ทั้ง ๕ สาย มาถึงทำอากาศยานกรุงเทพฯ เข้าสู่ห้องรับรอง โดยมีอิบดีกรรมการศาสนาร่วมรับน้ำศักดิ์สิทธิ์

หลังจากแลลงข่าวต่อสื่อมวลชนแล้ว ได้เชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์ขึ้นบนรถบุปผาติออกจากทำอากาศยานกรุงเทพฯ Majority เทวสถาน (โบสถ์พราหมณ์) เพื่อมอบให้ผู้แทนของแต่ละองค์กรศาสนาพราหมณ์ - อินดู คือ

สมาคมอินดูスマชา นำไปประกอบพิธีในระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๕ เมษายน ๒๕๔๙

สมาคมอินดูธรรมสภा นำไปประกอบพิธีในระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๙ เมษายน ๒๕๔๙

วัดพระคริมมหาอุมาเทวี นำไปประกอบพิธีในระหว่างวันที่ ๓๐ เมษายน - ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๙

เชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์ขึ้นบนรถบุปผาติเพื่อนำไปประกอบพิธี ของแต่ละองค์กร

พระราชครุวามเทพมุนี แก้วงคันประทีปบูชา้น้ำศักดิ์สิทธิ์ ก่อนมอบให้องค์กรต่าง ๆ นำไปประกอบพิธี

ในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๙ นำกลับมาประกอบพิธี ณ เทวสถาน (โบสถ์พราหมณ์) โดยบวนเชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์ และบวนรถบุปผาติ จำนวน ๓ คัน คือ บวนเชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์ บวนเชิญพระบรม-ฉัยาลักษณ์ บวนเชิญตราสัญลักษณ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี บวนเชิญธงตราสัญลักษณ์

งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี จำนวน ๖๐ ชง โดยนักเรียนชั้น ป.๖ โรงเรียนการศึกษาลัย ตามด้วย บรรดาศាសนิกชนร่วมเดิน เพื่อแสดงความจงรักภักดิ เมื่อ ขบวนถึงเทวสถาน (โบสถ์พราหมณ) พระราชนครู รวมเทพมนุสี คณะพราหมณ์ และแขกผู้มีเกียรติ รอรับ อัญญาณหน้า แล้วเชิญน้ำศักดิ์สิทธิ์เข้าแท่นพิธีภายใน โบสถ์พระอิศวร เริ่มประกอบพิธีโดยประธานในพิธี (หม่อมหลวงปกิต มาลาภุล) จุดธูปเทียนที่โถะพิธี สมเด็จพระพุฒาจารย์ วัดสรวงเกศ (ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช) เจริญพระพุทธมนต์ พระราชนครูรวมเทพมนุสีประกอบพิธีรวมน้ำศักดิ์สิทธิ์ สมเด็จพระราชาคณะเจริญชัยมงคลคณาจารย์ โปรดข้าว ตอกดอกไม้ที่หม้อน้ำเทพมนตร์ ประธานในพิธีและ แขกผู้มีเกียรติโดยรับข้าวตอกดอกไม้ เมื่อเสร็จพิธีแล้ว ได้วิษายารวมตั้งบูชาที่เทวสถาน (โบสถ์พราหมณ)

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ เวลา ๑๔.๐๐ น. พราหมณ์ประกอบพิธีเทวากิจekenน้ำเทพมนตร์และ ใบสมิตร (อ่าน สะ - มิด) เป็นช่อใบไม้ที่ใช้ใหมกุณห์ ในปัจจุบันที่ใช้อยู่มี ๓ อย่าง รวมเรียกว่า ใบสมิตร คือ

- ใบมะม่วง ๒๕ ใบ ว่าแทน ปัญจวิสมหภัย หมายถึง ขจัดภัยันตราย
- ใบทอง ๑๒ ใบ แทน ทวดีงสกรรมกรณ ๑๒ ประการ หมายถึง ขจัดอุปทัณฑ์ราย
- ใบตะขบ ๙๖ ใบ สมมติว่าเป็นที่หมายแทน ฉันนุติโรค ๙๖ ประการ หมายถึง ขจัด โรคคันตราย

วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระราชนครูรวมเทพมนุสี ประกอบพิธี บวงสรวงบูรพกษัตริย์แห่งสยาม ณ พระที่นั่ง อนันตสมาคม

สมเด็จพระพุฒาจารย์ วัดสรวงเกศ ประธานในพิธี

หม่อมหลวงปกิต มาลาภุล ประธานในพิธี

บทบวงสรวงบูรพกษัตริยาธิราชเจ้า

สรวงชีพ ข้าพระพุทธเจ้าผู้ พระราชนครู รวมเทพมนุสี น้อมเกศบังคม บรมเบื้องยุคลบาท

พระราชครุวามเทพมุนีอ่านประกาศบวงสรวงบูรพกษัตริย์

มหาราชเจ้าจอมสยาม ทรงนามพระภูมิพล นพปฎล
เสวตฉัตร บัลลังกรัตน์ราชานี ฉัษฐ์โดยราษฎร สำรอง
รัชราชกิจ ทรงทศพิธราชธรรม

สำดับนี้ ข้าพระพุทธเจ้าจักน้อมประนಮ
ขอบริมาโรกาส สnoonองพระราชโองการ บำบวนบาล
บูชา บูรพกษัตราริราชเจ้า เหล่าทวยเทพยดา
อันรักษาแผ่นดิน สดับยินยังสถาน ทิพพิมานยังสถิต
สรรพาณุทิศทั่ว เทอญ

ขอบังคมบริบท พระชนิราชพุทธวงศ์
พระอรหัตสังฆ์สาวก พระไตรปิฎกธรรมคัมภีร์

พระชนิลีที่สัพพัญญุ พระบรมครูปริสุทธิ์ ในหมู่มนุษย์
และเทวดา

ข้าพระพุทธเจ้าจักขอวันท่า บรรดาปัจเจก
พุทธเจ้า และเหล่ามหาเทพสัณนิบาต พระสัมภูวนานา
นาถ พระมหาอุมาเทวี พระจักริพระลักษมีมหาศาล
พระนามเหล็กชัยสวามี พระสรัสวดีชาญา พระยินตรา
ทิพเนตร ทั้งพระเกตุและพระกาล ท้าวจัตุโลกบาล
ทั้งสี่พระองค์ พระพงพระไพรพระพาย พระพิฆனาย
เทเวศ พระพิมเนศวร์เทวा พระแม่คงคาเทวี

พระแม่อรุณีทรงคุณ พระพิรุณและพระอัคนี นางมนี เมฆลา พระมหาสมุทรครุฑา ยักษากุมภัณฑ์ คันธารพนาคิน มุนินทร์นักสิทธิ์วิทยาอธ ขจรจำรัสรัศมีรุ่งเรือง พระเลือเมืองพระทรงเมือง พระหลักเมืองมหานาม พระสยามเทวาธิราชฤทธิ์ไกร เทพไทยแสตนโกภิจักรราพ ใจเลึงญาณพิฟโสดจักขุธาตุ เสต็จโดยอากาศ วิถี มาสู่แท่นพิอิมณฑล ยังสากลมนุชย์โลก รับบริโภค เครื่องสังเวยวัน tha เป็นเทวตาพลีเทอนุ

อนึ่งข้าพระพุทธเจ้าทั้งปวง จักขอบวสสรวง สรรเสริญ เยินยอพระเกียรติยศ ปรากฏตามพงศาวดาร พระบุณญาภิสิมภาร เบื้องใบราณบูรพกษัตริย์ เถลิง แหล่งรัฐสีบวงศ์ ดำรงมหาเศวตฉัตร ตามขัตติย- ราชประเพณี ก่อปฐพิสัย รุ่งเรืองรามรมณีย์ ครั้งทวารวดีโดยสมัย ตราบสุโขทัยอนินทร์ ถึง แผ่นดินอยุธยา มากะระทั้งกรุงธน จนกรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์ ผลัดปฐพินทร์ผันผ่าน ล่วงรัชกาล กษัตริย์ไทย นับเนื่องในนานัม

ขุนบรมขุนเจ่อง ขุนผามเมืองบาลเมือง พระร่วง เรืองรุ่งฤทธิ์ ขุนศรีอินทร์ทิพย์ทรงนาม ขุนรามคำแหง มหาราช พญาประชาญี่ลิไท

ແບທ้าวໄทอุ่ทอง เลิศลำยองอยุธยา สถาปนา นครศรี ดั้งนิเวศน์เวียงอินทร์ อันอมรินทร์นฤมิต เพราไฟจิตรจำรัส สีบเศวตฉัตรธำรง สามสิบสี่ พระองค์ทรงเสต็จ สีร้อยสิบเจ็ดโดยปี แต่พระ รามอิบดีปฐม พระบรมราเมศวาร พระผู้ครัวอยู่หัว ขุนหลวงพระบัวราชฯ พระผ่านฟ้าทองล้น

ไօคุรรย์พระยาราม จอมสัยามนครอินทร์ เจ้าแผ่นดินสามพะยะ พระมหาบรมไตรโลกนาถ ทุติยราชนามอิบดี พระธรรมหน่อพุทธางกฎ ไօศรรย์ พระรังษฎา พระชัยราชาริราชเจ้า พระยุพยาเยร์ยอดฟ้า ขุนวรวงศากิริราช พระบรมบาทมหาจักรพรรดิ มงคลกษัตริย์มหินทร์ พระสุวรรณราชชนกนาถ

มหาชนเรศวรกษัตริ พระอนุชาเอกาทศรี พระทรงคชรำบัญ แลกชัมนานกับแผ่นดิน สดับยิน ยืนพระยศ ก้องปรากญาทำจาย ถวายพระนามสุดดี กษัตริย์พึกษัตริย์น้อง ครองแผ่นดินอยุธยา ปกเกล้า

เกศแก่ไทย ตราบสมัยเมื่อئี คุ้มปฐพิสัยาม ให้เพิ่ง รามร่วมเย็น ดับทุกข์เข็ญคราด พันโพยภัยบานนี

พระศรีเสาวภาคผ่านเกล้า พระเจ้าทรงธรรม ราชฯ พระเชษฐาอิราชราชีต พระอาทิตย์วงศ์ทรงครอง พระเจ้าปราสาททองรัตนฯ เจ้าฟ้าชัยราชบุตร พระศรี สุทธอรມราชฯ พระนารายณ์มหาราชราเมศ พระเพท ราชามหาบุรุษ พระพุทธเจ้าเสือสรศักดิ์ พระภูรักษ์ ท้ายสระ พระอภัยเจ้าฟ้า พระมหาบรมโกศกษัตริย์ ขุนหลวงหัวด้ออุทุมพร พระภูรเอกหัศน์ ปัจจิม ขัตติยราช สุริยาสน์อมรินทร์ ทรงแผ่นดินสดับมา ครั้งบวรทวารวดี ศรีอยุธยาบงยศ

น้อมประนัตวันทนา มหาวีรกษัตริย์ พระศรี สุริโยทัย พระคุณใหญ่ยิ่งกว่า จบพื้นพสุรา สดะ ชีวาวงวาย ถวายราชเป็นชาติพลี ทั้งพระเทพกษัตรี และพระศรีสวัสดิราช พระหน่อนารถนั้ดดา พระ สุพรรณกัลยาธิดาเจ้า แลเหล่บูรพมหาวีชน ท้วงทั้ง แผ่นดินไทยประเทศ อันคุ้มเขตเศวตฉัตร อันครองรัฐ รักษา มหาปฐพีแผ่นดิน

พระเจ้าตากสินมหาราช อันกู้ชาตินั้ตรา สถาปนา อนบุรี เป็นราชธานีสำรอง ผลัตรชาวงศ์ทรงสถิต

ศรีสิทธิ์พิศาลภพ เลอเลิศพรหมณีย์ มหาจักรี ราชวงศ์ องค์ปฐมบรมราชฯ สมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลกมหาราช บรมบาทบพิตร นฤมิตรมหานคร อมร รัตนโกสินทร์ ทรงแผ่นดินลำดับมา

สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาสัย สีบไฟผ่านฝ่า สมเด็จพระนั่งเกล้า กษัตริย์เจ้าจอมไตร สมเด็จ พระภูวนาย ผู้เกริกไกรจอมเกล้า สมเด็จพระเจ้า จุลจอมเกล้ากษัตริ ปวงประชาชาราษฎร ถวาย พระนามนฤนาถ ปิยมหาราชราชัย ประทานไทย พันทาส พระมหาอิรราช พระบาทสมเด็จพระปกาเกล้า พระพุทธเจ้าจอมอธรรม อาณัทมหิดล โดยมงคลมหา อัชญาดังเสต็จ ทรงสำเร็จราชการ ด้วยทศพิธรา- ธรรม น้อมนำประเทศไทย เขตขัณฑ์สีมา ให้รุ่งเรืองจนา ดังเทวนฤมิต วิจิตรจำเริญควร เลิศลั่วนสารพัน อันสำเร็จโนรรถ ด้วยพระยศเดชา แห่งพระมหาบูรพา กษัตริย์ราชเจ้า ปกคุ้มเกล้าแก่ไทย ให้เป็นไหสีบนา

พระราชครุฑามหามุนีชูลเกล้าฯ ถวายใบสมิตรและน้ำเทพมนตร์

ศรีสิทธิเตча มหาภูมิพล บรมโพธิสัตว์ เสด็จอุปบัตติบงกิด ประเสริฐสุดสูงส่ง เสด็จทรงบริบาล ผ่านมหาเศวตฉัตร เป็นรัชกาลที่เก้า พระเนาวมินทร์ มหาราช ประชาชาติจรงรัก ถวายภักดิพร้อม ถวายน้อมนำมลาย ถวายกรานลักษณะ ถวายพระพรชัย ถวายใจทุกดวง ของปวงพสกนิกร ถวายพระภูมิพล แห่งเบื้องบากา

อนึ่งข้าพระพุทธเจ้า จักขอสักการ ดวงพระวิญญาณบูรพกษัตรา แลเหพยด้าโดยรอบจักรวาล พระมานาถेषส จารดพระนิพพาน อันพระผู้ทรงญาณ สัพพัญญตรัสรู้ประทับ กับทั้งพระอรหันต์ขົน袈裟 ทั้งหลาย ดังสารຍายิกมา

ทรงโมทนสาสุการ ในทักษิณานุประทาน อันพระภูมิพล ทรงพระกรุณาบำเพ็ญ บุญญาอุทิศถวาย

ขอปวงเทพเจ้าทั้งหลาย ถวายพระพรสรรเสริญ ให้ทรงพระเจริญ เลิศลั่วนลาภา จำเริญพระชันษา นายุบัณฑุน ปราศพันภัยพาล หมู่มารมลาย ที่คดกลับคล้าย ที่ร้ายกลับดี ขอพระภูมิ มีพระพลานามัย ขอพระรัตนตรัย พรไดบันดล ถวายพระภูมิพล เทิดถอกลักษตทริย์เทโอน

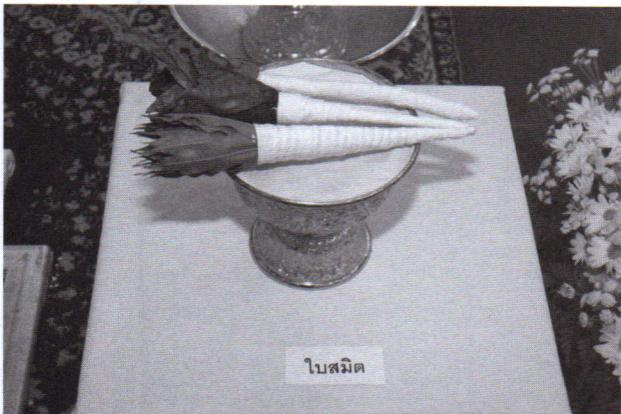
ด้วยเกล้าด้วยกระหน่อมขอเดชะ

วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๙ คณะพระมหาณีเข้าทูลเกล้าฯ ถวายน้ำเทพมนตร์ ณ พระที่นั่งอัมรินทร์วนิจฉัย โดยบรรจุในพระมหาสังข์พิธี ถวายสรงที่พระหัตถ์ ถวายใบสมิตร ทรงปัดพระองค์ แล้วพระราชนกีนแก่พระครูพระมหาณี เพื่อนำกลับมาประกอบพิธีศาสร์ปุณยาชูบโหมกุณห์* (ถวายพระอัคเน) เพื่อเป็นสิริมงคล ณ เทวสถาน (โบสถ์พระมหาณี) ตามโบราณราชประเพณี

การประกอบพิธีศาสร์ปุณยาชูบโหมกุณห์ กระทำภายในเทวสถานพระอิศวร มีสิ่งของที่ต้องใช้ในพิธี คือ

- ไม่ที่ใช้เป็นฟืน ได้แก่ ไม้เกี้ยว ไม้พุทรา ไม้มะม่วง การบูร
- เชือไฟ ได้แก่ เนย น้ำผึ้ง
- ใบไม้มงคลที่ใช้บูชา คือ ใบโพบาย และใบรัก
- พานครู ประกอบด้วย ข้าวตอก ข้าวเม่า กลั่วย มะพร้าว อ้อย ส้ม ข้าวต้มน้ำร้อน หมากพูน น้ำตาลงบ แตงกวา
- ข้าวເວທຍ
- เบญจคัพย์ คือ ถัวที่ทำจาก ทอง เงิน นาگ แก้ว ส้มฤทธิ์ ใช้ในการทำน้ำเทพมนตร์
- นพวรรณ คือ รูปสัมฤทธิ์เทวดานพเคราะห์

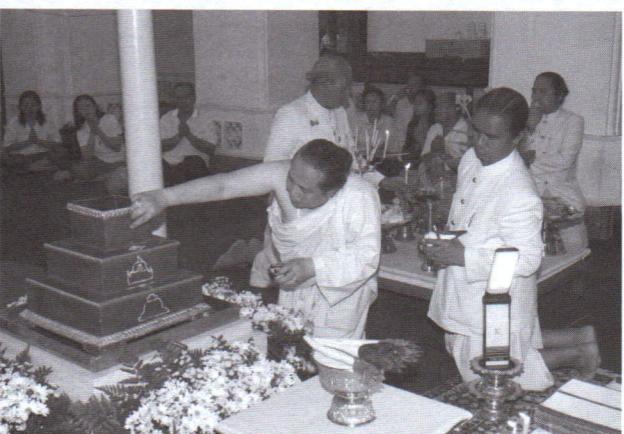
* หมายกำหนดการพระราชพิธีบรรณาการภิเชกในรัชกาลที่ ๖ รัชกาลที่ ๗ และรัชกาลปัจจุบัน ใช้ว่า “พิธีศาสร์ปุณยาชูบโหมเพลิง” - บรรณาธิการ

ใบสมิตที่นำกับมาประกอบพิธี

เทวดาในพิธี

บุชาเทวดาในพิธี เจิมเตาถุงที่ และ จุดเตาบุชาไฟ นำไปสมิตถวายพระอัคเนย์

โหนพระอัคเน่เต็มที่ เมื่อใบไม้ใหม่หมัดแล้ว ดับกุณฑ์ด้วยน้ำเทพมนตร์

เมื่อได้เวลา พระราชนครวัฒน์เริ่มประกอบพิธี โดยการทำอาทรวิสุทธิ์ คือ การชำระกายด้วยพระเวท ต่อจากนั้นถวายข้าวเวทย์ บูชาเทวดานพเคราะห์ จัดไม้ฟินลงในเตาภูณฑ์ เจิมเตาภูณฑ์รดน้ำสังข์ แล้วจึงจุดเตาบูชาไฟ ถวายเครื่องบูชาไฟ สวัสดบูชาไฟ

นำไปสมิతช่อที่ ๑ ถวายพระอัคเน่ แล้วถวายเครื่องบูชาไฟและใบไม้บูชาพระอัคเน่

ถวายเครื่องบูชา นำไปสมิตช่อที่ ๒ และ ๓ ถวายพระอัคเน่ ตามลำดับ

ถวายเครื่องบูชาแล้วโหนพระอัคเน่เต็มที่

เมื่อใบไม้ใหม่หมัด จึงดับกุณฑ์ด้วยน้ำเทพมนตร์ จากสังข์ เถ้าที่เหลือนำไปลอยน้ำในแม่น้ำที่น้ำไหลเป็นเสร็จพิธี (ในการนี้ได้นำไปลอยแม่น้ำเจ้าพระยาที่ท่าหน้าวัดราชาริวาส)

ไปสมิตและพิธีศาสตรบุณยาชูบໂມເພີງ*

ชาชพล ไชยพร

ดิ นແດນສຸວະນະກູມນັ້ນເປັນແຫ່ງຮ່ວມຂອງ ວັດນອຣມຈາກທລາຍເຊື້ອຊາຕິທລາກ ສາສາ ສາສາທີເຂົ້າມີບທບາທດ່ອເຊີວິຫຼຸດັ່ງນັ້ນ ແຜ່ນດິນນີ້ກ່ອນສາສາອື່ນໃດນັ້ນກີ່ອ ສາສາພຣາມນີ້ ຂຶ່ງມີຕົນກຳເນີດມາຈາກດິນແດນໝູກຫົວປີ ອົງປະເທດ ອີນເຕີຍໃນປັຈຈຸບັນ ແມ່ສັນຍັດ່ອນາ ພຣະພູທຄສາສາໄດ້ ເຂົ້າມີບທບາທສຳຄັງຈຸນເປັນສາສາຫລັກຂອງດິນແດນ

ສຸວະນະກູມແລ້ວ ລາກແຕ່ພິອີກຮ່ມທາງສາສາພຣາມນີ້ ກີ່ຍັງຄົງດໍາຮອຍໆຄວບຄູ່ກັນໄປ ເປັນປະເພີນທີ່ເກີ່ວາເນື່ອງກັບເຊີຫຼອງຄົນໄທຍ່ອຍ່າງແຍກໄມ່ອອກ

หากເຮົາລອງລັ້ງເກຕພຣະພົມໃນພຣະຫຼາຍ-ສຳນັກໄທ ກີ່ຈະເຫັນໄດ້ວ່າມີທັງສາສາພົມທັງບໍ່ຂອງພູຖຣແລະ ຂອງພຣາມນີ້ເຈື້ອກັນອໍຢູ່ຕ່ວດ ອາຈກລ່າວໄດ້ວ່າໃນສັນຍາ ກຽມຄວິອຍ່ອຍານັ້ນ ພຣະພົມທັງສາສາພຣາມນີ້

* ໜາຍກຳຫັນດາກພຣະພົມພຣາມຮາຍກີເຫກ ໃນຮັບກາລທີ ۶ ຮັບກາລທີ ۷ ແລະ ຮັບກາລປັຈຈຸບັນ ໃຊ້ວ່າ “ພິອີສາສຕ່ຽບປຸ່ນຍາຫຼຸບໂມເພີງ” ສ່ວນພິອີພຣາມນີ້ອັນເປັນການເນື່ອງໃນພຣະພົມລອບສີວາງສມບັດຕົກນ ۶۰ ປີ ໃຊ້ວ່າ “ພິອີສາສຕ່ຽບປຸ່ນຍາຫຼຸບໂມກຸນທີ່” - ບຣານາອີກາຣ

มีมากกว่าทางพระพุทธศาสนาเสียด้วยซ้ำ ต่อมา ในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นประษฐาทางพระพุทธศาสนา ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจือพุทธศาสนาพิธีเข้าไว้ในพระราชพิธีทางพระมหาณ์แบบทุกพระราชพิธี

ด้วยเหตุแห่งวิฒนาการที่สืบเนื่องกันมาอย่าง แผ่นแพ่นดังนี้ จึงไม่น่าแปลกใจเลยที่พระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ระหว่างวันที่ ๔ ธันวาคมที่ ๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ประกอบไปด้วย พระราชพิธีทั้งทางพุทธและพระมหาณ์ควบคู่กันโดยตลอด ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากพระราชพิธีเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ซึ่งพระบาทสมเด็จ พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี สมโภชพระมหาเศวตฉัตรและสิริราช-กุอภัณฑ์ เป็นประเติมพระราชสิริสวัสดิพิพัฒมงคล ในวันแรกของสิริราชสมบัติปีที่ ๖๑

พระราชพิธีในวันนั้น นอกจากจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาสมเด็จพระสังฆราชเป็นกรรณิพิเศษ และทรงอาราธนาพระสังฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ ฉลองสิริราชสมบัติแล้ว ยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระมหาณ์เบิกแวนเวียนเทียนสมโภชสิริราชสมบัติ ตามคติพระมหาณ์ ต่อท้ายด้วยขันตอนสำคัญของ พระราชพิธีที่น้อยครั้งนักจะได้เห็นกัน นั่นคือการ ทูลเกล้าฯ ถวายน้ำเทพมนตร์พร้อมใบมะตูม และ ทูลเกล้าฯ ถวายใบสมิตแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงปิดสรรพอันตรายออกจากพระราชวัง

“ใบสมิต” เป็นช่อใบไม้ที่พระมหาณ์ทำขึ้น ประกอบไปด้วยใบไม้ ๗ ชนิด ได้แก่ ใบมะม่วง ใบทอง และใบตะขบ แต่ละชนิดผูกเป็น ๑ ช่อด้วยเศวตพัสดุ (ผ้าขาว) ที่กักใบ ใบไม้แต่ละชนิดเป็นเครื่องหมายบัด อันตรายแตกต่างกันไป ดังนี้

ใบมะม่วง จำนวน ๒๕ ใบ แทนปัญจวิสมหภัย ๒๕ ประการ ใช้ปัดภัยนตราย

ใบทอง จำนวน ๗๗ ใบ แทนทวารีสกรรมกรณ ๗๗ ประการ ใช้ปัดอุปทวนตราย

ใบตะขบ จำนวน ๙๖ ใบ แทนอันวุตirok ๙๖ ประการ ใช้ปัดโรคันตราย

เป็นราชประเพณีที่พระมหาณ์จะทูลเกล้าฯ ถวายใบสมิตเพื่อทรงปัดพระองค์ ในพระราชพิธี บรรมราชาภิเชก ด้วยนั้น ในแต่ละวันมี จึงมักมีการ ทูลเกล้าฯ ถวายใบสมิตเป็นครั้งแรก คือในเวลาบ่าย หรือค่ำ ก่อนวันพระราชพิธีบรรมราชาภิเชก ๑ วัน และเป็นประจำทุกปีในพระราชพิธีสัมพัจฉนัชินท์ หรือ พระราชพิธีตรุษในราเดือนมีนาคม อย่างไรก็ได้ พระราชพิธีสัมพัจฉนัชินท์ได้ถูกยกเลิกไปแล้วนับแต่ เปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อพุทธศักราช ๒๕๗๕

ในรัชกาลปัจจุบัน ได้มีการทูลเกล้าฯ ถวาย ใบสมิตถึง ๔ ครั้ง ครั้งแรกคือในวันที่ ๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗ ก่อนทรงรับบรรมราชาภิเชก ในวันรุ่งขึ้น จากนั้น มีการทูลเกล้าฯ ถวายใบสมิต เป็นพิเศษอีก ๓ ครั้ง คือ ในพระราชพิธีอามงคล เนื่องพระชนมพรรษา ๗ รอบ พุทธศักราช ๒๕๐๖ นับ เป็นครั้งที่ ๒ และในโอกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติ ยาวนานเป็นพิเศษ กล่าวคือ ในพระราชพิธีฉลอง สิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เป็นครั้งที่ ๓ และครั้งหลังสุด ในพระราชพิธีฉลอง สิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๔๙ ณ พระที่นั่ง ออมรินทร์วินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง เป็นครั้งที่ ๔

อนึ่ง ในพระราชพิธีครั้งนี้ พระราชครูวามเทพมนูนี ได้ประกอบพิธีเทวาวิเชกทำน้ำเทพมนตร์ และใบสมิต สำหรับทูลเกล้าฯ ถวายในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ໄว่ล่วงหน้า แล้วตั้งแต่วันที่ ๔ มิถุนายน เวลา ๑๕.๐๐ น. ณ เทวสถาน (โบสถ์พระมหาณ์)

การรับใบสมิตแต่ละช่องมาทรงปัดพระองค์ ตามโบราณราชประเพณี มีวิธีการเฉพาะ กล่าวคือ ทรงรับช่อใบมะม่วงด้วยพระหัตถ์ขวา ทรงปัด พระพากาช้ายถึงพระกรซ้าย แล้วพระราชนคีนแก่ พระมหาณ์ ทรงรับช่อใบทอง ด้วยพระหัตถ์ซ้าย ทรงปัด พระพากาช้ายถึงพระกรขวา แล้วพระราชนคีนแก่ พระมหาณ์ และทรงรับช่อใบตะขบด้วยพระหัตถ์ขวา

ทรงปัดพระองค์ฯ จากพระราชบูพิธประบาททั้งสอง แล้วพระราชนิเวศน์แก่พระมหามณี

เมื่อเสรีจการพระราชพิธีในพระบรมมหาราชวังแล้ว พระราชครุวามเทพมุนี จะได้เชิญไปสมิตที่ทรงปัดพระองค์แล้ว กับบัพติษาณ์เพื่อมาให้มอดไหม้ไปในคืนนั้น ในพิธีศาสตรปุณยาขุบโหนมเพลิงหรือที่รู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่า พิธีโหนมกุณฑ์ ซึ่งเป็นการนำใบไม้ และของเหลวต่างๆ ตามตำรับพราหมณ์เผาลงในเตากุณฑ์ ถาวรและพระอักษรนี้ เป็นพิธีที่ปฏิบัติสืบเนื่องมาแต่โบราณกาล ผู้ที่นิยมอ่านวรรณติดอินเดียก็คงเคยได้เห็นคำว่า “โหนมกุณฑ์” หรือการ “บูชาไฟ” มาบ้างแล้ว อนึ่ง สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศราনุวัดติวงศ์ ทรงเล่าถึงการโหนมกุณฑ์ ซึ่งทรงสั่นนิษฐานว่า น่าจะเป็นต้นเค้าของการเรียนเทียนทำบริวัณอย่างไทย ประทานแก่พระยาอนุมานราชอน (ยง เสสุจิรโกศล) ว่า

“เคยเห็นพากแขกพাশีเขามาเล่นละครในกรุงเทพฯ เขายาเล่นเป็นมีการนักขัตฤกษอะไรที่เทวสถาน มีท่านอาจารย์ใหญ่บูชาไฟอยู่ในเทวสถานเสรีจแล้วมีผู้ช่วยยกเตาออกมาให้สับบุรุษ ซึ่งไปยืนอยู่รوبرหเทวสถาน ต่างก็วิดເօາຄວັນໄຟໃນເຕາໄສຕ້ວໄດ້ນີກວ່າອ້າຍນີໄດ້ແກ່ເວີນເທິນຂອງເຮົາ ນອກຈາກນີ້ໜ້າໄດ້ເຄີຍຮູບທໍາວັນແຕ່ປະບານ ແລະຮູບພຣາະກິເຊກ ซົງຕີພິມພົມແຕ່ອືນເດີຍດ້ວຍ ລ້ວນມີການບູ້ຈາໄຟທັບລິ້ນແຕ່ຮູບນັ້ນໄມ່ເປັນກຳລັງວິດຄວັນ ແມ່ກະຮັນນົກຕີ ທຳໃຫ້ນີກໄປວ່າການຈຸດແວ່ນເວີນເທິນຂອງເຮົາ ໄດ້ແກ່ກ່າວໂໝ່ໂໝ່ນັ້ນໄມ່ໄດ້”

การตั้งแต่งในเทวสถานพระอิศวร (โบสถ์ใหญ่) ซึ่งเป็นสถานที่ประกอบพิธีโหนมกุณฑ์ เมื่อคืนวันที่ ๑๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ มีรายละเอียด ดังนี้

บริเวณมณฑลพิธี วงด้ายสายสัญญาโดยรอบ

ตั้งแต่เส้าซิงช้ากกลางเทวสถาน ขึ้งอ้อมไปถึงหลัง เบญญาที่ประดิษฐานเทวรูป บนด้วยสายสัญจน์ซึ่งขึ้นอยู่เป็นปริมณฑลนั้น แขวน พระมหาอุปการ^๑ คือผ้าขาวพับเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าพร้อมกระดาษขาวตัดเป็นรูปดาวไฟสามแฉกติดอยู่บนผ้าขาว ประจำทิศทั้ง ๔ ทิศ บนเส้าซิงช้ากกลางเทวสถานปักจัตรราชนิติขาวลิบทอง ๕ ชั้น ๒ คัน พร้อมผูกต้นกล้ายปะจำเสาแต่ละข้างไว้ ๒ ต้น หันนี้ เป็นความเชื่อของพระมหาณ์ว่าต้นกล้ายหมายถึงความอุดมสมบูรณ์ เป็นต้นไม้เก่าแก่ที่เกิดมาพร้อมกับการสร้างโลก

เมื่อหันหน้าเข้าเบญญาที่ประดิษฐานเทวรูป บนพื้นหน้าที่บูชาต่อนในสุด ตั้งตั้งเตี้ยสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก หุ้มผ้าขาว สำหรับวาง เบญจคัพย์ คือถ้วยขนาดย่อมจำนวน ๕ ใบ ทำด้วยทอง เงิน นาگ สำริด และแก้วบรรจุน้ำเทพมนตร์ รอยแบ่งสาลีเป็นตารางสี่เหลี่ยมจำนวน ๖ ช่อง ตรงกลางของแต่ละช่องวางหยากา สวยงามพื้นที่ว่างนอกตารางสี่เหลี่ยมวางลงชั้น และกลศลังษ์ คือขาดมีพวยใช้บรรจุน้ำเทพมนตร์

ตัดออกมาก็อตตั้ง นพวรรณค เป็นตั้งหุ้มผ้าขาว สำหรับประดิษฐานเทวรูปเทพย dane พเคราะห์ บนตั้ง รอยแบ่งสาลีเป็นตารางสี่เหลี่ยมจำนวน ๘ ช่อง แต่ละช่องรอยเมล็ดข้าวสารย้อมสีต่าง ๆ เช่น ดำ แดง เหลือง และคละสีที่เรียกว่าเบญจพรรณ จัดเป็นรูปต่าง ๆ เช่น วงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมจตุรัส สี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ฯลฯ เป็นรูปสี่เหลี่ยมลักษณะประจำเทพย dane พเคราะห์แต่ละองค์ที่จะได้เชิญมาประดิษฐาน หน้าตั้งนพวรรณมีตั้งหุ้มผ้าขาววางใบสมิทที่ทรงปิดพระองค์แล้ว ข้างตั้งใบสมิทมีพานแหวนฟ้าวางจานบรรจุข้าวเทย เป็นเครื่องโภชนาหารสำหรับสังเวยเทพเจ้า

หน้าตั้งใบสมิท มี เตาถุน^๒ เป็นเตาโลหะ สี่เหลี่ยมซ่อนกันสามชั้น สร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ที่ฐานเตาทำเป็นลายบัวคว่าปิดทอง และที่ปากเตาขันบนสุด

ทำเป็นลายบัวหงายปิดทอง ที่ขอบเตาขันกลางและขันล่างปิดทอง ด้านซ้ายของเตาถุนมีหม้อกุนภ์เป็นหม้อดินเผา ๔ ใบ บนปากหม้อแต่ละใบวางมะพร้าวไฟ ๑ ผล รวมเป็น ๙ ผล พันด้วยผ้าขาวมีด้วยสายสัญจน์พันอยู่โดยรอบซึ่งโยงเข้ามือต่อไปถึงสายสัญจน์ที่วงเป็นปริมณฑล หม้อกุนภ์ทั้งเก้านี้วางอยู่บนตับหุ้มผ้าขาวโดยข้าวเปลือก ในหม้อกุนภ์ใบกลางใส่เงินบาท เงินสลึง และเงินเพื้อง พื้นที่ต่อนใน ถัดจากหม้อกุนภ์วางต้นพระมหาจารย์และต้นมะตูม ด้านขวาของเตาถุนมีตั้งวงเชือเพลิงที่จะเผาวายเทพเจ้า ประกอบด้วย ไม้มะม่วง ไม้พุทรา ไม้เกี้ยะ^๓ การบูร น้ำผึ้ง และเนยเหลว ข้างตั้งเชือเพลิงมีต้นรัก ซึ่งเมื่อถึงเวลาพระมหาณ์จะได้ปลิด火รักจากต้นและใบโพบายไปเผาในเตาถุนที่

ไม้มะม่วงและไม้พุตราなん มีตำนานเก่าแก่เกี่ยวเนื่องกับพระผู้เป็นเจ้า กล่าวคือ พระมหาณ์เชื่อว่า มะม่วง เป็นต้นไม้ที่เกิดขึ้น ณ เขากไรลาสันเป็นสถานที่สถิตของพระอิศวร และยังเชื่อว่ามะม่วงเป็นภาคหนึ่งของพระพรม ดังนั้น ส่วนต่าง ๆ ของต้นมะม่วง จึงล้วนแต่เป็นมงคล

ส่วนพุtranan^๔ ก็เช่นกัน เมื่อพระอิศวรทรงหาทางคลายกังวลของพระอุมา โดยโปรดให้พญานาคอาหางเกี่ยวกับต้นพุตราที่ริมฝีน้ำอีกฝากหนึ่ง เอาหัวเกี่ยวกับต้นพุตราที่ริมฝีน้ำอีกฝากหนึ่ง และให้พญานาคแก้วงตัว จากนั้นพระอิศวรจะทรงยืนพระบาทเดียวในลักษณะไข่หัวงอกที่พระอิศวරร่วมสร้างกับเทพเจ้าอีก ๒ องค์ ไม่แน่นหนาพอแล้ว พอดีรับความสะเทือนจากการแก้วงไกวของตัวพญานาค พระบาทของพระอิศวรที่ทรงยืนไข่หัวงอกอยู่นั้นก็จะตกลงพื้น แต่ถ้าพระบาทไม่ตก แสดงว่าโลกที่ทรงสร้างขึ้นนานี้เป็นแรงดีแล้ว

๑ ลักษณะตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ในขณะที่ฝ่ายพระมหาณ์มักจะกดตามการออกเสียงว่า “พระมหาอุปการ”

๒ ใช้เป็นเชือเพลิงให้ไฟติดเท่านั้น ไม่ได้เป็นเชือเพลิงบูชาเทพเจ้าตามตำรา

ใบสมิตร

ผลปรากฏว่าพระบาทของพระอิศวรไม่ตกลงพื้น พระอุมาจึงทรงคลายกังวล

เวลาประมาณ ๒๑ นาฬิกา พระราชนิพัทธ์ เทพมุนี หัวหน้าคณะพระมหาณีซึ่งจะเป็นผู้ดำเนินพิธี พร้อมด้วยคณะพระมหาณีเข้าประจำ ณ เทวสถานพระอิศวร พิธีเริ่มขึ้นเมื่อคณะพระมหาณีกระทำสักการบูชาพระผู้เป็นเจ้า แล้วพระราชนิพัทธ์ เทพมุนี นั่งประจำที่ที่หน้าตั้งนพวรรณ จากนั้น เริ่มชำระร่างกายให้สะอาดด้วยมนต์ที่เรียกว่า “อาทโนวิสุทธิ์”^๗ ระหว่างร่ายมนต์ถึงบทต่าง ๆ พระราชนิพัทธ์ เทพมุนีจะใช้มือทั้งสองกดหารร่าง ๆ เช่น หู จมูก

เมื่อชำระร่างกายด้วยมนต์แล้ว พระราชนิพัทธ์ เทพมุนี จึงเริ่มนำน้ำเทพมนตร์ในเบญจคัพย์ ขณะร่ายพระเวท พระมหาณีผู้ช่วยก็จะจุดเทียนขึ้นฟื้งไปทางไว้ประจำที่เบญจคัพย์แต่ละถ้วยเสร็จแล้ว พระราชนิพัทธ์ เทพมุนี ร่ายมนตร์ถวายข้าวเวทย์แต่พระผู้เป็นเจ้า ขณะนั้นพระมหาณีผู้ช่วยจุดธูปเทียนไปปักไว้บนข้าวเวทย์จากนั้น พระมหาณีผู้ใหญ่จะช่วยกันจัดเชือเพลิงลงเตาภูนท์ ครั้นแล้ว พระราชนิพัทธ์ เทพมุนี จึงเริ่มร่ายมนตร์บูชาเทพยาดาองค์เดียว พร้อมที่จะช่วยกันจัดเชือเพลิงลงเตาภูนท์ ครั้นแล้ว พระราชนิพัทธ์ เทพมุนี ได้นำน้ำเทพมนตร์ซึ่งบรรจุในกลศสังข์ มาหลังลงที่เตาภูนท์ จากนั้น หลังน้ำสังข์

เสร็จแล้ว ก็ถึงขั้นตอนการ “บูชาภูนท์” โดยพระราชนิพัทธ์ เทพมุนี ได้นำน้ำเทพมนตร์ซึ่งบรรจุในกลศสังข์ มาหลังลงที่เตาภูนท์ จากนั้น หลังน้ำสังข์

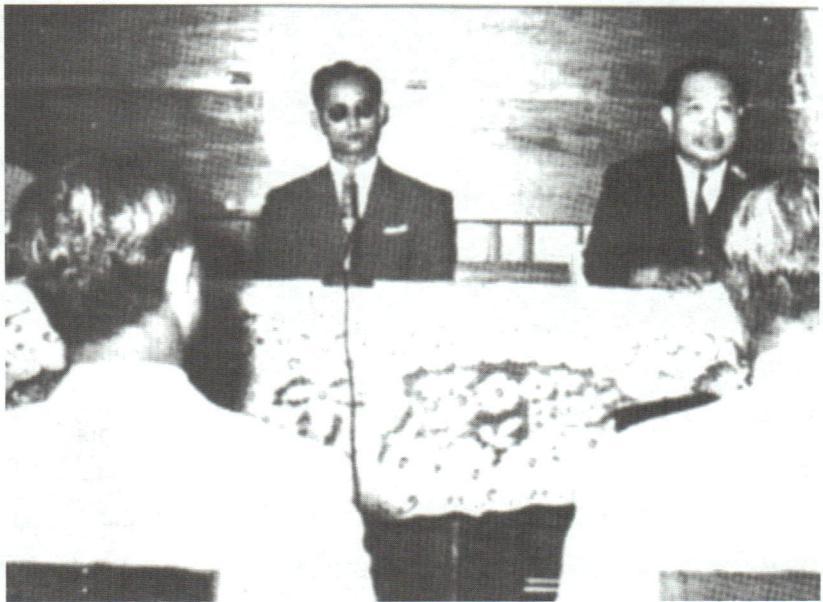
วางใบมะ规章制度และเงี่ยมเตา แล้วพระราชครูวามเทพมุนี แก่วงคันประทีปเวียนรอบเตาภูนท์ พร้อมลั่นระฆังที่ถืออยู่ในมือช้าย ขณะนั้น พระมหาณีเป่าสังข์ พระราชครูวามเทพมุนีจุดเทียนเล็กเล่นหนึ่งไปทางไว้ข้างเตาภูนท์ แล้วกางลับไปประจำที่เพื่อร่ายพระเวทต่อครั้นร่ายพระเวทต่อไปอีกระยะหนึ่ง พระราชครูวามเทพมุนี จึงลุกขึ้นมาประจำที่หน้าเตา แล้วนำไม้เชือเพลิงต่อไฟที่เทียนเล็กหน้าเตาและทิ้งลงในเตาภูนท์ เพลิงก็ลุกโพลงขึ้นในเตาภูนท์ทันที

จากนั้น พระมหาณีช่วยกันไหมเพลิงด้วยการหยอดเนยเหลว น้ำผึ้ง และทึ้งใบโพบายและบรักลงในเตา เมื่อพระราชครูวามเทพมุนี ร่ายพระเวทถึงบทที่จะทึ้งใบไม้แต่ละชนิดลงในเพลิงเพื่อถวายพระอัคคีแล้ว พระราชนิพัทธ์ เทพมุนี ก็ลุกขึ้นมาเชิญช่อใบไม้หนึ่ง ๆ ทึ้งลงในเตาภูนท์ กล่าวคือ ใบมะม่วงใบทอง และใบตะขบ ตามลำดับ แล้วกางลับไปประจำที่เพื่อร่ายพระเวทต่อไป ทุกครั้นที่ร่ายมนตร์ลงท้ายด้วยคำว่า “瓦...” พระมหาณีจะหยอดน้ำผึ้งลงลับกับเนยลงในเตาภูนท์ทุกครั้ง

เมื่อสวัสดพระเวทจบแล้ว พระมหาณียังคงไหมเพลิงต่อไปด้วยการบูร เนยเหลว และน้ำผึ้ง จนกว่าใบไม้ทั้ง ๓ ช่อจะเหลือเป็นเพียงเถ้าอุลี ครั้นเวลาประมาณ ๒๔.๐๐ น. เมื่อพระมหาณีสังเกตเห็นว่าใบสมิตรอดไหมหมดแล้ว พระราชนิพัทธ์ เทพมุนี จึงหลังน้ำเทพมนตร์จากสังข์ แล้วเหنمมะพร้าวจากหม้อกุมก ดับเพลิงในเตาภูนท์ เป็นอันเสร็จการ อนึ่งถ้าใบสมิตรนั้น คณะพระมหาณีได้นำไปลอยลงแม่น้ำเจ้าพระยาในวันรุ่งขึ้น

ใบสมิตรที่มอดไหมเป็นเถ้าอุลีไปแล้วทั้ง ๓ ช่อ เป็นเครื่องหมายว่าสรรพอันตรายทั้ง ๓ ประการ ได้แก่ ภัยันตราย อุปหัตตราย และโรคันตราย ในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้สูญเสียลมอดไหมไปหมดสิ้น ด้วยมหิทธานุภาพของเทพยาดาเจ้าแล้ว

^๗ ลักษณะตามพระราชครูวามเทพมุนี (ชวิน รังสิพราหมณกุล) ส่วนพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๕ เรื่องพระราชพิธีลิบสอบเดือน ทรงใช้ว่า “อาทโนวิสุทธิ์”

สองกาชาติริย์ กับปัญหาการใช้ภาษาไทย

ทรงสรรค์ นิลกำแหง

ในเดือนสิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ นี้ เป็นวาระบรรจบครบ ๑๐๐ ปีที่สมเด็จพระมหาภัตtriya อธิราชเจ้า ในพระบรมราชวงศ์จักรี พระองค์หนึ่ง ได้มีพระราชกรณีย์และแสดงความปริวิต กอย่างลึกซึ้งถึงปัญหาการใช้ภาษาไทย ๕๕ ปีต่อมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน พระราชนัดดาในพระมหาภัตtriy์พระองค์นั้น ก็ได้มีพระราชกรณีย์และในทำนองเดียวกัน จึงควรที่ผู้ไฝใจ ในปัญหาการใช้ภาษาไทยจะได้น้อมนำพระราชกรณีย์และ ของทั้งสองพระองค์ และแนวทางแก้ไขที่ทรงเสนอไว้ มาปฏิบัติให้มีประสิทธิผล

ความสำคัญของภาษาไทยและปัญหาการใช้ภาษาไทย หากพินิจดูพระราชกรณีย์กิจและพระราช-

กระแสของสมเด็จพระมหาภัตtriya อธิราชเจ้าในพระบรมราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ จะเห็นได้ว่าบางพระองค์สนพระราชนฤทธิ์ต่อการใช้ภาษาไทย บางพระองค์มีพระราชปณิธานและพระอักษรไทยในการใช้ภาษาไทยอย่างยอดเยี่ยมด้วยพระองค์เอง ดังปรากฏในบทพระราชนิพนธ์ต่าง ๆ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง และบางพระองค์ก็มีพระคุณลักษณะ ครบถ้วนทั้งสองประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมอัยกาธิราชของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ทรงมีพระคุณในการต่อรองการภาษาไทยในทั้งสองลักษณะ คือทั้งสน

พระราชทฤทธิ์ต่อปัญหาการใช้คำในภาษาไทย และทรงพระปริชาในการพระราชนิพนธ์วรรณกรรมภาษาไทยทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ดังเช่น พระราชนิพนธ์เรื่องพระราชพิธีสิบสองเดือน นอกจากจะได้รับยกย่องว่าเป็นวรรณกรรมประเภทความเรียงร้อยแก้วที่ดีเด่นที่สุดแล้ว ยังได้รับยกย่องให้เป็นหนึ่งในวรรณกรรมร้อยเรื่องที่คนไทยควรอ่านอีกด้วย

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชกระแสรและพระราชดำรัสเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาไทยและปัญหาของภาษาไทยอยู่เป็นนิจ ปัญหาของภาษาไทยที่เกิดขึ้นเมื่อร้อยปีก่อนนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาของภาษาไทยในปัจจุบันมีสภาวะไม่แตกต่างกันมากนัก โดยเฉพาะปัญหาที่ทรงไฟพระราชนฤทธิ์มาก คือเรื่องของ ภาษาวิบัติ หรือที่ทรงเรียกว่า “ภาษาอย่างเลวทราม”

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงเสนอแนวทางแก้ปัญหา “ภาษาวิบัติ” หรือ “ภาษาอย่างเลวทราม” อย่างเป็นรูปธรรมเป็นครั้งแรก เมื่อทรงอยู่ระหว่างการเสด็จพระราชดำเนินเยือนญี่ปุ่น ครั้งที่ ๒ ขณะประทับอยู่ที่เมืองออมเบิค หรือเมืองบาดซอมบูร์ก รัฐเยอรมัน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ในปัจจุบัน เมื่อทรงพอมีเวลาว่างจากพระราชกิจน้อยใหญ่ ก็ทรงหยิบยกปัญหาการใช้ภาษาไทยขึ้นมาวิเคราะห์ ทรงเสนอแนวทางแก้ไข และทรงเชิญชวนผู้สนใจให้ร่วมมือกันดำเนินการ ที่น่าชื่นชมคือกลยุทธ์ที่ทรงเสนอให้นำมาใช้แก้ปัญหานั้น น่าจะเป็นวิธีการที่ล้ำสมัยอย่างน่าประหลาดใจ เพราะเป็นวิธีที่คนในสมัยร้อยปีต่อมา คือในสมัยปัจจุบัน นิยมนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ นั่นคือทรงเสนอให้มีการรวมพลัง

ของผู้รักภาษาไทย ให้เข้าเป็นสมาชิกของสมาคมที่จะทรงตั้งขึ้น แล้วกระทำตนเป็นศูนย์กลาง (hub) สร้างเครือข่ายขึ้นรองรับการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องไม่ยอมรับหรือต่อต้านผู้ที่นำภาษาอย่างเลวทรามมาพูดด้วย

เอกสาร “กระแสพระราชดำริที่เรื่องตั้งสมาคมคำขักษวน” ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อมให้ส่งมาดำเนินการในกรุงเทพฯ โดยทันที กระแสพระราชดำริดังกล่าวเน้นขอบเขตปัญหาของภาษาฯ ว่าต้องพระราชประสงค์ให้หมายถึงภาษาที่ใช้อยู่ในกรุงเทพฯ ในราชสำนัก และในราชการ ตลอดทั่วพระราชอาณาจักรเป็นสำคัญ โดยทรงจำแนกภาษาวิบัติ หรือ “ภาษาอย่างเลวทราม” เป็น ๔ จำพวก คือ

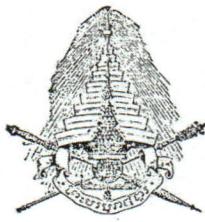
“ในปัจจุบันนี้ มีคำพูดแปลง ๆ หมาใหม่ เช่น กับกินเข้า เรียกว่า รับ เป็นต้น อย่างหนึ่ง

คำลัดตัดสัน ซึ่งมิใช่ทำนองพูดของชาวสยาม ฝ่ายตะวันตก เช่นเรียกตพาน ว่า พาน เรียกตลาด ว่า หลาด แต่ได้เกิดขึ้นใหม่ เช่นกับขีดไฟ เรียกว่า ไม้ขีด ถากขีด เปล่า เป้มกลัดเรียกว่า กลัด เปล่า เสือครุยเรียกว่า ครุย เปล่า นืออย่างหนึ่ง

คำที่ขอymมาจากภาษาฝรั่ง เช่น ยูนิฟอม มาเรียกว่า อยู่ในฟอม นอกฟอม แต่ตัวอกฟอมนั้นเบื้อง เรียกว่า เบื้อง เป็นต้น นืออย่างหนึ่ง

ยังคำที่พูดไม่มีภาษา เช่น ๖ โมง ๗ ทุ่ม จะเป็นภาษาฝรั่งก็ไม่ใช่ ภาษาไทยก็ไม่ใช่ นี้เป็นต้นอีกอย่างหนึ่ง

๑ วิธีนับเวลาภาษาอังกฤษและกลาโงคืนตามแบบโบราณของไทย คือ เวลา ๖ นาฬิกา เรียก ยี่รุ่ง เวลา ๗ นาฬิกา เรียก ยี่รุ่ง เวลา ๘ นาฬิกา เรียก ยี่เที่ยง เวลา ๙ นาฬิกา เรียก บ่ายโมง เวลา ๑๐ นาฬิกา เรียก บ่าย๒ โมงเช้า ๑๑ นาฬิกา เรียก บ่าย๓ โมงเช้า ๑๒ นาฬิกา เรียก บ่าย๔ โมง เวลา ๑๓ นาฬิกา เรียก ยี่ค่ำ เวลา ๑๔ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๑๕ หุ่ม เวลา ๑๖ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๑๖ หุ่ม เวลา ๑๗ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๑๗ หุ่ม เวลา ๑๘ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๑๘ หุ่ม เวลา ๑๙ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๑๙ หุ่ม เวลา ๒๐ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๒๐ หุ่ม เวลา ๒๑ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๒๑ หุ่ม เวลา ๒๒ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๒๒ หุ่ม เวลา ๒๓ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๒๓ หุ่ม เวลา ๒๔ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๒๔ หุ่ม เวลา ๒๕ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๒๕ หุ่ม เวลา ๒๖ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๒๖ หุ่ม เวลา ๒๗ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๒๗ หุ่ม เวลา ๒๘ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๒๘ หุ่ม เวลา ๒๙ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๒๙ หุ่ม เวลา ๓๐ นาฬิกา เรียก หุ่มหนึ่ง ๓๐ หุ่ม รายละเอียดที่ซับซ้อนเช่นนี้ จึงมักเรียกว่า “ผู้เขียน”

กระเบนพระราชนัดาริ ที่เรื่องดงดงล้มนาม คำชักชวน

ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่ได้เกิดแล้ว ในประเทศไทยส่วนเป็นชาติไทย ให้พากายชื่อช้างภาษาสยามพูดมากกว่า ๕๐ ชี้แล้ว จึงเป็นผู้รู้ภัณฑ์ของให้ภาษาเน้นยังมีเมืองสงขยา ไม่ให้กลับกล่าวแปลงภาษาเดิมซึ่งไปก้าวที่เมืองพูกาชา ให้ย่อเมืองแพ่ท้ายไปในสุกุลคนที่พูดเป็นหลายล้าน ไม่ใช่เท่านั้นในประเทศไทยส่วน ชื่อข้าพเจ้าไม่ได้ประสรุคุณลักษณะของภาษาไทยเดิมมัน และไม่ได้กล่าวใจความเพาะ ๆ กล่าวถึงภาษาที่พูดอยู่ในแหน่งแคว้นแห่ง ส่วน ที่ควรเชิญถวายภาษาสยาม แท่หากถูกตั้งใจไว้วางด้วยคำย้ำอีกหนึ่งก็ “ปักกันนั้นประสรุคุณลักษณะของภาษาส่วนที่พูดกันอยู่ในพระมหานครราชธานี ในราชสำนักและในราช การคลอทัวร์พระราชนานาเชิง เป็นที่ถูก ขอให้เข้าใจ ความประสรุคุณลักษณะทั้งนั้น

ໃນປະຈຸບັນນີ້ ມີຄ່າພູດແປດອກ ແລ້ວ ທຸນາໄຫມ່ ເຊັ່ນກັບກິນເຕັ້ງ
ເສື້ອງກ່າວ ຮັບ ເປັນທັນ ຂຍ່າງ ກໍ່ນີ້

คำตัดต่อสั้น ชื่นชมให้ท่านงดงาม พูดของข้าวสารยามค่ำคืน ก็
เช่นเดียวกันพากันว่า พากันเชียกพากันว่า หลอก แท้ให้เกิดขึ้นใหม่ เช่นกัน

คำพูดทั้งหลายตามที่ได้ยกตัวอย่างมาโดยสังเขป
๔ จำพวกนี้ เป็นเหตุให้ภาษาสยามในพระราชฐานี
เสื่อมเสียไปเป็นอันมาก และแพร่หลายออกไปยัง
หัวเมืองโดยรอบ kobแล้ว ภาษาเข่นนี้ย่อมเกิดขึ้น
เนื่อง ฯ ด้วยความเข้าใจผิด ในคำพูดเล่นของเจ้าแผ่นดิน
และเจ้านายชั้นสูง ถ้าพระบรมราช钦บายบ้าง โดย
ความมักการบ่ายบ้าง โดยทำเป็นที่ว่ารู้ภาษาฝรั่ง แต่
ความจริงไม่รู้บ้าง พุดเลยไปตามเลย เข้าพูดกันมาก
ก็พูดตามเข้าไปบ้าง จึงทำให้เสียภาษาลงไปโดย
ลำดับ...

ความประดิษฐาที่จะเชื่อเชิญท่านทั้งหลาย
ให้พิจารณาข้อความที่ได้กล่าวมาข้างต้น ให้เห็น
ความเลื่อมลึกลึกลับของภาษาแล้ว จะคิดอ่านแก้ไขต่อไป
อย่างใดนั้น มีความคิดดังนี้

เจ้า ไฟ เจียก กว่า ไม้ ชั้ก ๆ ชี้ ที่ ย่าง แล้ว เชื่ม กอ ตัว เจียก กว่า กอ ตัว ย่าง
เต็ม ครบ เจียก กว่า ครบ ย่าง แล้ว น้ำ อย่าง หมุ่ง

คำที่ขอร้องมาหากภาษาฟัง เช่น ยูนิฟอน มาเรียกว่า อุ่นในฟอน
มองฟอน แต่งกวีอนาคต นัมเบอร์ เรียกว่า เมล บันทัน ผู้อย่างหนึ่ง

ยังคำที่พูดไม่มีภาษา เช่น ๒ ไม่๓ กุ้ม จะเป็นภาษาตั้ง
กีไม่ใช่ภาษาไทยก็ไม่ใช่ นี้เป็นสิ่งอีกอย่างหนึ่ง

คำพูดทั้งหมดภาษาไทยที่ได้ยกตัวอย่างมาโดยสังเขป ๔ คำพูดนี้
เป็นเหตุให้ภาษาสอนในพระราชนิยมเดิมเสื่อมเสียไปเป็นอันมาก แต่เพริ่งตาม
ออกไปปัจจุบันเมืองไทยรอบคอบแล้ว ภาษาเดิมนั้นยังคงก้าวเดินอยู่ ฯ ท้าย
ความเข้าใจดี ในคำพูดเดิมของเจ้าแผ่นดิน และหัวหน้าชั้นสูง ถ้าพระ
บรมราชโองการบังคับ ไทยความมั่งคั่งยังบังคับ ไทยทำเป็นที่รู้ ภาษาเดิม
แห่งความจริงไม่รู้บังคับ พูดเช่นไปกานด้วย เช้าพูดกันมาก ก็พูดภาษา
เช้าไปบังคับ จึงทำให้เดิมภาษาลงไปโดยค่ากัน สารบทดูเหมือนนั้น
จะเป็นเจ้าของบัญชีนุสบทุกของศักดิ์ที่พูดภาษาต่าท่านนี้ได้ ว่า เกิดจากเหตุ
ตน ให้หมายหูกองอย่าง แก่ภาษาที่จะกล่าวในหนังสือฉบับนี้ให้พ้นเสียงไปไม่

ความบ้าคลอกน้ำที่จะเอื้อเชิญท่านหันหัวทาง ให้พิพากษาข้อความที่ได้
กล่าวมาดังนั้น ให้เห็นความเดือดเดี่ยของภาษาแล้ว จะคิดถ่านแก้ไข
ก็เปรียบอย่าง ให้นั้น มีความคิดกับนั้น

การที่แก้ภาษาเดิมนั้น จะแก้ “ไทยหมายประการถูกแต่งทำว่า
เขียนอย่างที่หนึ่งอย่าง ให้ “ให้” เกย์ ทัดรองแต้ว ”ไม่” ให้ “นี่” ผลเรื่องทัน “ให้” ถูก
ไม่ “นี่” ผลเรื่องโดย เช่น กับเรื่อง “กุ้ง ไม่” ให้ “ป้า” ภักดีแล้วก็ “นี้” ในราชกิจานุเบกษา
และจะห่วง กีฬาส่วน “ไม่” ถ้า “จะ” ขอแต่งทำว่า “เขียน” จะ “ไปแก้” ภาษา “ให้”
ก่อนที่ “กุ้ง” ขึ้นหลัง “ในเดือน” ภาษาจะ “ยัง” เสียหนักลง “ไป” แก้ “ไข่” ไม่ “กัน”
ก่อนที่ “ให้”

การที่จะแก้ภาษาผิด เช่นนี้ จะแก้โดยหมาย
ประการศตฯแต่งต่ำราระยินอย่างหนึ่งอย่างใด ได้เคย
ทดลองแล้ว ไม่คร่าวมีผลเร็วทันใจ ถ้าไม่มีผลเสียเลย...
ถ้าจะรอแต่ต่ำราระยิน จะไปแก้ภาษาได้ต่อเด็ก ๆ
ชั้นหลัง ในเวลานี้ภาษาจะยิ่งเสียหนักลงไป แก้ไข
ไม่ทันท่วงทีได้

ข้าพเจ้า [หมายถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช] เจ้าอยู่หัว - ผู้เยี่ยน] จึงเห็นว่าควรจะตั้งเป็นสมาคมอันหนึ่งอีกหนึ่งไว้ ในหมู่ท่านผู้มีบรรดาศักดิ์ทั้งหลาย ข้าพเจ้าจะรับเป็นหัวหน้าเป็นประธาน...

สมาคมนี้ สมาชิกไม่จำเป็นจะต้องออกเงินเข้า
เรียวยอยอย่างหนึ่งอย่างใดในขั้นต้น แต่จะต้องกระทำ
ความสันนิฐานให้มั่นคงในใจตัวก่อนเวลาที่จะรับเข้า

ช้าพเจ้าฯ ทึ่งเห็นว่าควรจะปั้นสมการกันอีกหนึ่งขั้น ใจ ในหมู่ท่านผู้มี
บรรดาศักดิ์ทั้งหลาย ช้าพเจ้าฯ รับปั้นหัวหน้าเป็นประธาน ให้มนัญชาติทราบ
ปั้นอุปนายิก ขอเชิญท่านทั้งหลายเข้าร่วมสักขี ให้มีเดชานุภาพ
สำหรับบุคคลซึ่งสมควร ได้รับปั้นสักขี

ສາມາດນີ້ ສາມືບີ່ໃນຈາປັນຈະກັງອອກເຈີນເວົ້າເຊົ່າງຍຸ່ຍ່າງທີ່
ຍ່າງໃຫ ໃນຫຼັກກໍາ ແກ່ຈະກັງກະກຳການສັນນິກູນໃຫມັນກັງໃນໄກຕັດກ່ອນ
ເທົາທີ່ຈະບັນເຫັນສາມາດ ກົດໜີ່ກ່າວຈຳກຳໄປນີ້

๑ ต้องห้ามไว้เวลาที่ไม่ใช้ภาษาอังกฤษ เมื่อทราบที่เดินทางนั้นต้องเดินทางไปยังประเทศใด

๒๖ ฯ ไม่ยอมรับเข้า ไว้ภาษาเดา ทราบผิดคนนี้ ที่ร้องไห้ ใจหาย พาก

๓. จะต้องได้รับการอนุมัติของผู้ดูแลห้องเรียนก่อนที่จะเข้าห้องเรียน ต้องมีบันทึกเข้าห้องเรียนไว้ในช่องทางเดินทางเดินทางเข้าห้องเรียน

๔ ยะลง ไชยากรักผู้ที่อยู่ในด้านน้ำ เช่นเดียวกับพนวยเชื้อขันหมากสีน้ำมัน
ค่าพิมพ์ ห้องให้ไปเยี่ยมเมืองเชียงใหม่ อย่างที่ข้อมูลรับคำว่าติดน้ำด้วยที่ว่าไว้
ถ้าหากว่าแม่ขวัญไหได้ กะภาน่าไม่ได้นั้นกว่าจะประพฤติกันแล้ว
ด้วยที่ตัวเข้าใจในเรื่องนี้อย่างมาก ต่อจากนั้นก็จึงกล่าวว่า บุญดี

ในคำพูดทั้งนี้ บางที่มีคำที่ต้องการอ่านให้ชัดเจน ใช้ซองไว้เจน
จะดี ก็อย่างเช่นเดียวกัน ให้เสียงที่ปังที่มีความรู้ และ
ศึกษามูลภาษาพากยาถูกกัน น่าเสียงในที่ปะอูนให้มีเสียง ตัวอักษร
หนึ่งให้พังบานภาษาบุ้นหิ้ว จึงจะคำนึงลงไว้ในหมายที่เขียนบันทึก
ตัวเสียงไว้ให้อ่านจะทราบคำที่ควรใช้ช่องไว้ ให้มาตามที่เขียนบันทึก

เป็นสมาชิก ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

๑. ต้องตั้งใจว่าจะไม่ใช้ภาษาอย่างเลวทรามที่เกิดขึ้นนี้ด้วยตนเองเงินคันขาด

๗. จะไม่ยอมรับเข้าใจภาษาเลาธรรมชนิดนี้ ซึ่งผู้ใดจะมาพดตัวยเป็นอันขาด

๗. จะตั้งใจแนะนำนำบอกเล่าสั่งสอนแก่บริษัท
บริหารของตัว ถ้าเพื่อนข้าราชการ และผู้หนึ่งผู้ใดที่ได้
มาพูดแก่ตัว ด้วยภาษาเจวารม เช่นนี้ ให้รู้ว่าคำที่พูด
นั้นผิด ไม่เกรงใจและไม่เพิกเฉยตามแต่จะเป็นไปด้วย
ถือว่าไม่ใช่ธรรม

๔. จะลงโทษแก่ผู้ที่อยู่ในอำนาจ เช่น เสมียน
หนานเยียนหนันสือมีคำพิคิตมา ต้องให้ไปเขียนเสียใหม่
อย่าให้มารับคำพิคินน์ว่าเป็นที่เข้าใจ...

ຖានិយំមកវារាងិណិដែរ ការវិចាយ ថី ចង់ទិញកិច្ចនៃពេល និងទោន
ខ្លួនឱ្យធូរដើម្បី អវិជ្ជ រាមី សុខ និង ភុំ និង សុខ និង ភុំ និង ភុំ
បរិរិបិទ សង មី នាំ ឬ ស៊ូ រី ការ ការ សិរី សារ សារ រាម សារ សារ និង ពេល នាហ
ករ រាម សារ និង ពេល នាហ និង ពេល នាហ និង ពេល នាហ និង ពេល នាហ

(พงษ์บรมนามกิจชัย) รุพาวัฒนกุล ป. ๑

ชื่อแบบ กวันที่ ๒๖ สิงหาคม

รัฐน์ไกสิน พงศ์รักษ์ ๑๙๘

ในคำพูดเช่นนี้ บางทีมีคำที่ต้องการวินิจฉัยว่า
จะใช้อวย่างไรจึงจะควร ถ้ามีข้อปัญหาดังนี้ขึ้น ให้สมาชิก
ทั้งปวงที่มีความรู้ แลสติปัญญาปฏิภา虹หารือกัน
นำเสนอในที่ประชุมให้วินิจฉัย ถ้าวินิจฉัยฉันได้ใจ
พระบรมราชนุสูตแล้ว จึงจะดำเนินลงไว้ในบัญชี
ที่เลขานุการ ถ้าสมาชิกผู้ใดอยากจะทราบคำที่ควรใช้
อย่างไร ให้มาถามที่เลขานุการ ถ้าเมื่อมีมากอาจจะ
พิมพ์เป็นตำราซื้อขายได้ จึงค่อยคิดอ่านต่อไป ใน
เวลานี้ขอเริ่มต้นไว้เพียงเท่านี้ หวังว่าท่านผู้มีความรู้
แลมีสติปัญญา ทั้งคุณหัสส์บรรพชิต คงจะมีน้ำใจ
ช่วยรักษาภาษาสยามสำหรับราชสำนักและพระมหานคร
ราชธานีให้มั่นคงการะงันในภาษาอันดีสืบไปในกาลฯ

(พระบรมนามาภิธรรม) จพานุ旁กรรณ์ บ.ร.

ຄອມເຖິກ ວັນທີ ໭ ໂສງ ສີ່ຫາຄນ

ຮັບໃຈສິນທຽດກ່ອງ “ລາວ” ແລ້ວ

(ສະກຸດການຮັບຜົນລາຍລະວັງຮອບອຸນຕາວ່າຫຼັງຈາກໄປ)

สมาคมนี้ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวงศ์ ทรงคิดข้อถวายว่า “นิรุกติสมาคม” กิจการของสมาคมให้เรียกว่า “นิรุกติคดี” พระบาทสมเด็จพระบรมกุญแจเล้าเจ้าอยู่หัว ขณะทรงดำรงตำแหน่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร ได้ทรงลงพระนามประกาศตั้งสมาคม

๒) หอดตามาเดือนพฤษภาคม, เอกสารกรรมราชเลขที่การ รัชกาลที่ ๖ ร. ๖ บ ๑๐/๑๐ เรื่อง ตั้งวาระนัดสไม่สรและนิรุกติสมາค, (๑๗ กันยายน ๒๕๔๘ - ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๙).

เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก^{๕๐} ๑๗๖
พุทธศักราช ๒๔๓๐ ในฐานะประธานสมาคม

นิรุกติสมाचม ที่ตั้งขึ้นตามกรณะพระราชดำริ
ของพระบาทสมเด็จพระปุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังกล่าว
มาข้างต้น แม้บทบาทของสมाचมนี้จะไม่มีหลักฐาน
ให้ศึกษาได้มากนัก ด้วยตั้งขึ้นในตอนปลายรัชกาล แต่
สาระสำคัญในพระราชกรณะและที่กล่าวถึงปัจจุหาการใช้
ภาษาไทย jakawanที่ ๒๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๐
มาบรรจบเดือนสิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๐ นี้ ก็เป็น
เวลาถึง ๑๐๐ ปีเต็ม แนวพระราชดำริที่ทรงเล่นอทาง
แก้ไขที่เป็นรูปธรรม ด้วยการให้แต่ละคนสร้างวินัยใน
ตนเอง รณรงค์สร้างเครือข่ายและแనร่วมในการใช้
ภาษาที่ถูกต้อง งดงาม เหมาะสม ร่วมกันทักษะ^๑
แนะนำ ตักเตือน ผู้ใช้ภาษาไม่ถูกต้องให้รู้ว่าคำที่พูด
นั้นผิดโดยไม่เกรงใจ ไม่เพิกเฉยว่าไม่ใช่ธุระ ยังเป็น
ข้อเสนอที่ดำเนินการได้ทุกยุคสมัย

ครั้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน ผู้ทรงเป็นสมเด็จพระราชนัดดา ทรงสนพระราชนิพัทธ์ทัยปัญหาการใช้คำในภาษาไทยที่ดูจะยิ่งรุนแรงขึ้นอีกด้วยความเจริญทางวิทยาการและเทคโนโลยีทำให้ต้องมีการบัญญัติศพทใหม่ ๆ ขึ้นใช้ในภาษาไทย หรือการนำคำภาษาต่างประเทศมาใช้อย่างที่เรียกว่าการทับศพท จนถึงกับได้กำหนดให้มี วันภาษาไทยแห่งชาติ ตรงกับวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ของทุกปี โดยคณะกรรมการตัดสินใจให้เป็นต้นแบบให้กำหนดขึ้นตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๔๒ เพื่อเฉลิมพระเกียรติและสนองพระมหากรุณาธิคุณในด้านภาษาไทย ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเจริญพระชนมพรรษา ๖ รอบ ในพุทธศักราช ๒๕๔๒ นั้น

เหตุใดจึงกำหนดเอาวันที่ ๒๙ กรกฏาคมเป็น
วันภาษาไทยแห่งชาติ และวันภาษาไทยแห่งชาติ
เกี่ยวนี้อยู่ในพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
อย่างไร

คำตوبในเรื่องนี้สืบเนื่องมาแต่เมื่อวันที่ ๒๙
กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๕ พระบาทสมเด็จ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน
ได้เสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ไป
ในการประชุมทางวิชาการของชุมชนภาษาไทย คณะ
อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ห้องประชุม
คณะอักษรศาสตร์ และได้ทรงทำหน้าที่ประธาน
การอภิปรายและทรงร่วมอภิปรายเรื่อง “การซึ้งแจง
ปัญหาการใช้คำไทย” กับผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน กระแล
พระราชดำรัสในการอภิปรายได้แสดงถึงพระปรีชา
สามารถและความสนใจของชาหุทัยต่อภาษาไทย ทึ้ง
ทรงให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับปัญหาการใช้คำในภาษาไทย
เป็นหลักภาษา นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่าง
หาที่สุดมีได้ต่อวงการภาษาไทย

ความสนพระราชนิพนธ์ ประปีชาญาณ และ
พระอัจฉริยภาพในด้านการใช้ภาษาไทยของพระบาท
สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน
มิใช่ว่าจะเพิ่งเริ่มขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พุทธศักราช
๒๕๐๕ นั้น ด้วยพสกนิกรชาวไทยทุกผู้ต่างประจักษ์
อยู่แล้วว่า แม้เมื่อทรงพระเยาว์จะเสด็จประทับใน
ต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ และทรงสำเร็จการศึกษา
วิชาการจากสถาบันในต่างประเทศ เพิ่งจะเสด็จ
พระราชดำเนินกลับมาประทับในพระราชอาณาจักร
เป็นการถาวรสังจากมีพระราชพิธีบรมราชภิเษกแล้ว
แต่ด้วยความเออพระทัยใส่ใจสมเด็จพระศรีนครินทร์ฯ
บรมราชชนนี ที่ทรงกวดขันมิให้ทรงลืมภาษาไทย
อย่างหนึ่ง และพระอัจฉริยภาพในทางภาษาของ
พระองค์เองอีกอย่างหนึ่ง จึงทรงพระอักษรเป็น^๑
ภาษาไทยและตรัสภาษาไทยได้อย่างแคล่วคล่องมาแต่
ยังทรงพระเยาว์ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างพระราช-
นิพนธ์เรื่อง “พระราชานุกิจ รัชกาลที่ ๕” เมื่อพุทธศักราช
๒๔๘๙ และเรื่อง “เมื่อข้าพเจ้าจากสยามสู่สวิตเซอร์
แลนด์” ในปีเดียวกันนั้น แม้ในเพลงพระราชนิพนธ์
อันเป็นอมตะ นอกจากจะทรงประพันธ์ทำนองเพลง
แล้วยังทรงพระราชนิพนธ์เนื้อร้องบางเพลงอีกด้วย
และเหตุที่พระองค์ทรงเชี่ยวชาญหลายภาษา การ

ถ่ายทอดเนื้อหาสาระเรื่องราวจากภาษาต่างประเทศ เป็นภาษาไทย จึงทรงทำได้อย่างมีอรรถรส ที่สำคัญ คือทรงแปลขยายความด้วยสำนวนไทยที่เข้าใจง่าย ทรงเลือกใช้ถ้อยคำและสำนวนไหว้หรอย่างเหมาะสม บทพระราชนิพนธ์แปลของพระองค์ไม่เพียงแสดงถึง พระอัจฉริยภาพทางด้านการใช้ภาษาเท่านั้น แต่ผู้อ่าน จะได้ประจักษ์ถึงพระวิริยะอุตสาหะ ความแยกယาย ในการที่ทรงเข้าใจสถานการณ์ เหตุการณ์ และ อุดมการณ์ ทางการเมือง การทหาร และเศรษฐกิจ ของโลกอย่างแท้จริง ดังปรากฏในบทพระราชนิพนธ์ แปลเรื่อง “ผู้ร้ายไม่จำเป็นจะต้องเป็นจริง” “นายอินทร์ ผู้ปิดทองหลังพระ” และ “ติโตร” เป็นต้น

นอกจากพระบรมปิริยาสามารถและพระอัจฉริยภาพ ทางภาษาไทยในงานพระราชนิพนธ์เรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว มาข้างต้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน ยังทรงฝีพระราชนฤทธิ์เป็นพิเศษ ที่จะพระราชทานพระราชดำรัสและ พระบรมราโชวาทแก่สกนธิราชวิทยาไทยและคณะบุคคล ตลอดจนสถาบันต่าง ๆ โดยทรงย้ำให้เห็นถึงความสำคัญ ของภาษาไทยและปัญหาของภาษาไทยอยู่เป็นนิจ ดังตัวอย่างพระบรมราโชวาทในวันพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๘ ความตอนหนึ่งว่า

“...ชาติไทยเรามีภาษาของเราใช้เอง เป็นสิ่ง อันประเสริฐอยู่แล้ว เป็นมรดกอันมีค่า ตกทอดมาถึงเราทุกคน จึงมีหน้าที่ต้องรักษาไว้ ฉะนั้น จึงขอได้ช่วยกันรักษาและส่งเสริมภาษา ซึ่งเป็นอุปกรณ์และ หลักประกัน เพื่อความวัฒนาของประเทศไทยชาติ...”

และที่มีพระบรมราชนิจฉัยและพระบรมราโชบายถึงความสำคัญและปัญหาการใช้คำไทยร่วม กับชุมชนภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๘ จงทำให้วันดังกล่าวถูกจัดเป็นวันประวัติศาสตร์ ของวงการภาษาไทย และเป็น วันภาษาไทยแห่งชาติ

ในเวลาต่อมาดังกล่าวมาข้างต้น กระแสพระราชดำรัส ที่พระราชทานไว้ นับเป็นถึงปัจจุบันคือพุทธศักราช ๒๕๕๐ ก็เป็นเวลาผ่านมาถึง ๕๖ ปี แต่เนื้อความแห่ง กระแสพระราชดำรัสเกี่ยวกับปัญหาการใช้คำไทย ก็มิได้ ล่วงพ้นบุคคลมายแต่ประการใดดังความบางตอนที่อัญเชิญ มาต่อไปนี้

“ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ ชนิดหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดความเห็น อย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สามารถอย่างหนึ่ง เช่น ในทาง วรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาเอาไว้ ให้ดี... เรารู้โดยคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้าน รักษาภาษาที่มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษา ให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียง คือให้ออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน อีกอย่างหนึ่งเป็นต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้ หมายความว่าวิธีใช้คำมาประกอบเป็นประโยชน์บ้างเป็น ปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สามคือความร่วงโรยในคำของ ภาษาไทย ซึ่งพากเรานึกว่าไม่ร่วงโรยพอ จึงต้องมี การบัญญัติศัพท์ใหม่มามาใช้...

สำหรับคำใหม่ที่ตั้งขึ้นมีความจำเป็นในทางวิชา การไม่ใช่น้อย แต่บางคำที่บ่าย ๆ ก็ควรจะมี ควรจะ ใช้คำเก่า ๆ ที่เรามืออยู่แล้ว ไม่ควรจะมาตั้งศัพท์ใหม่ ให้ยุ่งยาก... การตั้งคำใหม่นั้นมีหลักหลายประการ และ ผู้ที่ตั้งคำนั้นต้องรู้คำและหลักของภาษาลึกซึ้งทั้ง ภาษาไทยทั้งภาษาต่างประเทศ ไม่ใช่เฉพาะภาษาอังกฤษ ต้องทราบถึงภาษาอื่น ๆ ด้วย ต้องทราบถึงหลัก ภาษาอังกฤษเอง คือมาจากไหน มาจากความคิดอะไร เพื่อจะไม่ให้ผิดไปอย่างตลาดชนบทที่เดียว...

ขอมีข้อสังเกตอย่างหนึ่งว่า ภาษาไทยหรือ ภาษาทั้งหลายที่ใช้กันในปัจจุบันนั้นเป็นภาษาที่มีชีวิต เป็นภาษาที่ประชาชนใช้ ยอมต้องมีการเปลี่ยนแปลง ในความหมาย ถ้าเราบัญญัติศัพท์อะไรขึ้นมา ก็จะขอ ให้ประชาชนทั้งประเทศเป็นผู้ที่มีความคิดในด้านภาษา เป็นศัพท์บัญญัติกรกันทั้งชาติ หรือเป็นวิทยากรผู้ที่มี ความรู้ทั้งชาติก็ไม่ได้ เราจะไปกรอประชานแทน

กรรตัวเองไม่ได้ แก้ตัวไม่หลุด ทางที่ดีเรับัญญัติศัพท์ แล้วก็ต้อบลองดูว่าเข้าใจหรือเปล่า การบัญญัติศัพท์ หรือการมีคำใหม่มีบ่อเกิดหลายทาง...ท่านทั้งหลายที่เป็นศัพท์บัญญัติกรีกเป็นบ่อเกิด... บ่อเกิดอีกบ่อเกิดหนึ่งคือ สำนักข่าวต่าง ๆ ที่แปลจากภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศมาเป็นภาษาไทย ก็อภิมหาเป็นภาษาประลักษณ์ เมื่อนั้น อีกอย่างหนึ่งภาษาชาวบ้าน หรือภาษาเด็ก ๆ Slang นั้น ซึ่งใช้กันด้วยความหมายพิเศษของหมู่คณะ บางทีก็ติดเมื่อนั้น...

ขออย่างหนึ่ง การบัญญัติศัพท์ก็ตาม การใช้ศัพท์ก็ตาม กิจการใด ๆ ก็ตาม ต้อบมีเหตุมีผลเสมอที่จะทำลงใบ อย่างให้เหตุผลนั้นเข้าไปเป็นเหตุผลทางการเมือง เหตุผลทางรักษาติเกินควร หรือเป็นความรู้สึกตัวเองเกินไป จนแสดงช่ว่าว่ารู้หรือตัวเก่งเกินไป เพราะว่าไม่ใช่เหตุผล ไม่ใช่หลักที่ถูก หลักของภาษาคืออย่างที่บอกไว้แล้วในตอนต้นว่า เป็นประโยชน์เพื่อให้คนเข้าใจซึ่งกันและกัน..."

กระแสพระราชดำรัสที่ทรงอภิปราชถึงปัญหาการใช้คำไทย เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๕ ที่อัญเชิญมาเป็นบางตอนนี้ ล้วนมีสาระที่แสดงถึงพระราชดำริ พระราชประวัติ และพระบรมราชนิจฉัยในประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แก่วงการภาษาไทยและคนไทยทั้งชาติ เป็นกระแสพระราชดำรัสองค์หนึ่งที่ถูกอัญเชิญมาพิมพ์เผยแพร่ช้า ในโอกาสต่าง ๆ มากที่สุด แม้มีอนาคตฐานัตติได้มีมติกำหนดให้วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ของทุกปี เป็นวันภาษาไทยแห่งชาติ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๔๗ เป็นต้นมา ความบางตอนในกระแสพระราชดำรัสดังกล่าวก็ยังได้รับพระราชทานเป็นพระบรมราโชวาท เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติว่า

"เรามีโขคติที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษาไม่ก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียง คือ ออกเสียงให้ถูกต้อง

ขัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้หมายความว่าวิธีใช้คำมาประกอบเป็นประโยชน์ นับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สาม คือความร่าเริงของคำในภาษาไทย ซึ่งพวกเรานิยมไว้ร่าเริงพอด้วยต้องมีการบัญญัติศัพท์ใหม่มาใช้"

พระบรมราโชวาทองค์นี้ นอกจากแสดงถึงพระราชหฤทัยของ "ผู้รักภาษาไทย" ที่บรรดาพสกนิกรชาวไทยทั้งปวง โดยเฉพาะผู้มุ่งใจรักภาษาไทยเข่นกัน จะได้เจริญรอยตามเบื้องพระบุคลบาท และเชิดชูเป็นหลักชัยแห่งชีวิตและงานของตนแล้ว ยังมีสาระอันมีได้จำกัดด้วยกาล ดังจะเห็นได้จากบทบาทการดำเนินงานของผู้รักภาษาไทยทั้งหลาย ล้วนอยู่ในครอบแห่งพระบรมราโชวาทองค์นี้ทั้งสิ้น

งานของ ผู้รักภาษาไทย ในด้าน "ปัญหาการใช้ภาษาไทย" อาจกล่าวได้ว่าเป็นกระแสแห่งการสร้างสรรค์ที่สืบเนื่องกันมาติดขาดสาย หรือเป็นงานที่เกิดมาพร้อมกับกำเนิดของภาษาไทยก็ว่าได้ เพียงแต่รูปแบบและวิธีการดำเนินงานจะมีรายละเอียดแตกต่างกันไปตามความเจริญแห่งยุคสมัย เป็นงานที่มีความเคลื่อนไหว มีเครือข่าย มีพลัง มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้างมากกว่างานวงการอื่น ๆ และยิ่งเมื่อมี "วันภาษาไทยแห่งชาติ" ขึ้น พลังใจของผู้รักภาษาไทยที่จะขับเคลื่อนกับปัญหาการใช้ภาษาไทยต่อไปก็ยิ่งทบทวิสัมดังคำวัญของวันภาษาไทยแห่งชาติที่ว่า "ภาษาไทยคือหัวใจของชาติ"

จากพระบรมราโชบายของ "สองกษัตริย์" ผู้ทรงรักภาษาไทยและพระราชทานแนวพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาการใช้ภาษาไทยอย่างเป็นรูปธรรม ดังกล่าว จึงควรที่เราชาวไทยจะรับใส่เกล้าใส่กระหม่อมน้อมนำมาระพฤติปฏิบัติว่า

เราจะรักษาภาษาไทยด้วยการใช้ภาษาให้ถูกต้องโดยเริ่มที่ตนเอง เราจะซักชวนผู้อื่นให้ร่วมสืบสานความคิดนี้ต่อ ๆ กันไป เราจะไม่เพิกเฉยต่อผู้ที่ใช้ภาษาไม่ถูกต้อง ด้วยถือว่าไม่ใช่ธุระ

ปัญหาการอนุรักษ์กล้วยไม้พื้นบ้าน ของประเทศไทย

ระพี สาริก

ในโอกาสที่วารสารไทยได้ดำเนินการมาแล้ว
จนกระทั่งถึงฉบับที่ ๑๐๓ ผู้เขียนขอโอกาสนี้
แสดงความยินดีมายังคณะผู้เกี่ยวข้องทุกคนที่ร่วมมือกัน
สร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย อีกประการหนึ่ง
จากเหตุผลที่วารสารนี้ได้มีนโนบายเน้นความสำคัญ
ของศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งหมายถึงวิญญาณความรัก
ของคนไทยทุกคน ผู้ดำเนินชีวิตมอบใจให้แก่แผ่นดิน
กันเกิด และความมั่นคงของสืบเนื่องหมายถึงความมั่นคง
ของชาติ ผู้เขียนจึงขอมอบเรื่องราวเกี่ยวกับการ
อนุรักษ์ไว้ให้ทุกคนได้นำไปคิดค้นหาความจริง

แม้เรื่องนี้จะมุ่งที่การอนุรักษ์กล้วยไม้พื้นบ้าน
แต่หากผู้ใดมีภารกิจใดจิตใจอิสริยะให้เปิดกว้าง ย่อม
เหย้งรู้ได้ว่า กล้วยไม้เป็นเพียงสิ่งสมมุติซึ่งนำมาใช้
ประโยชน์ในการศึกษาทำความรู้ไว้ใส่ใจตนเองเท่านั้น
แต่แท้จริงแล้วไม่ว่าบุคคลใดจะทำการอื่นใดซึ่งนอก
เหนือไปจากกล้วยไม้ ย่อมใช้สัจธรรมที่ซึ่งความจริง
ฝากไว้ในเรื่องนี้ได้ทุกอย่าง

อันที่จริงแล้ว ถ้าแต่ละคนดำเนินชีวิตโดยไม่
ประมาท ทำให้ไม่ลืมตัว ย่อมสำนึกรู้เมื่อว่าชีวิตของ
ทุกคนรวมทั้งตัวเอง เกิดมาจากพื้นดิน แม้ตายไปแล้ว
ทุกสิ่งทุกอย่างก็กลับคืนลงสู่พื้นดินอย่างเป็นธรรมชาติ
ด้วยน้ำ การดำเนินชีวิตโดยไม่ประมาทแต่ละก้าว ควรจะ
ทบทวนตัวเองอยู่เสมอ ซึ่งนับได้ว่าเป็นการดับความ
โลภ ความโกรธ และความลุ่มหลงมัวเมา ช่วยให้เกิด
สติ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำคัญอย่างเสมอต้นเสมอปลาย
มาโดยตลอด

สิ่งที่กล่าวมานี้แล้ว จึงหมายถึงการสำนึกรู้ได้ถึง
การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้ดำรงอยู่

ท้าวบูฐ

นางอ้วนสาริก

ได้อย่างมั่นคง หากเราไม่อาจอนุรักษ์สิ่งดังกล่าวไว้ใน
หัวใจตนเองได้ แม้จะรู้ว่าเดินหน้าต่อไปโดยไม่คิดอนุรักษ์
กล้วยไม้ท้องถิ่นซึ่งเป็นสมบัติดั้งเดิม รวมทั้งสิ่งอื่น ๆ
ซึ่งประเทศไทยของเรามีอยู่อย่างหลากหลาย อัน
หมายถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ
นอกจากจะประสบกับความล้มเหลวแล้ว ยังมีผลทำให้
ชีวิตตนเองและสังคมจำต้องสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่าง
จนแม้การสูญเสียแผ่นดินกันเกิดอันเป็นพื้นฐานสำคัญ
ที่สุดของชาติ

ประสบการณ์จากการอนุรักษ์และพัฒนา
กล้วยไม้ของไทย โดยใช้ความหลากหลายของคนในชาติ
เป็นพื้นฐาน ร่วมกับความรักและภูมิปัญญาที่นำเรื่องราว
ของสิ่งดังกล่าวซึ่งมีอยู่ในหัวใจ มาถ่ายทอดลงเป็น
ลายลักษณ์อักษรไว้ ณ โอกาสนี้ แต่อย่างไรก็ตาม
หากบุคคลใดที่ได้อ่านแล้วไม่สามารถแปลความอุกมา
อยู่ในสภาพซึ่งมีความหมายสมกับจิตวิญญาณของ
ตนเองได้ ย่อมไม่อาจรับเอาความจริงไปใช้ประโยชน์
อย่างถึงเป้าหมายได้สำเร็จ

อนึ่ง ตามสภาพที่เป็นจริง การอนุรักษ์และพัฒนา ควรจะมีรากฐานเป็นหนึ่งเดียวกันอยู่ภายใต้จิตสำนึกของแต่ละคน ซึ่งสิ่งที่กล่าวมาแล้วนี้ ภายในกระแส การเรียนรู้อันเป็นสัจธรรมของมนุษย์ทั้งสองด้านย่อมมี การเปลี่ยนแปลงที่หมุนวนเป็นวัฏจักร โดยมีสัจธรรม ภายในรากฐานจิตใจเป็นแกนกลาง ซึ่งแกนนี้เอง หากบุคคลได้สามารถหยั่งรู้ได้ถึงแล้ว ย่อมดำเนินชีวิตไปได้อย่างมั่นคงโดยตลอด เช่นที่คุณในอดีตเคยประภา เป็นภาษิตไว้ว่า ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย

แต่คุณในสังคมยุคนี้ แทนที่จะมีรากฐานการ อนุรักษ์และพัฒนาอยู่ภายใต้จิตใจเป็นหนึ่งเดียว กลับ ละทิโอนให้เห็นความจริงว่า คนกลุ่มนี้เน้นการอนุรักษ์ ส่วนอีกกลุ่มนี้เน้นการพัฒนา ซึ่งความจริงแล้วคง หลีกเลี่ยงวิถีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นวัฏจักรไปไม่พ้น ดังนั้นทั้งสองฝ่ายจึงหวนกลับมาขัดแย้งกันเอง ช่วยให้ เกิดการสร้างความจริงว่า คนในสังคมแทนที่จะ ร่วมมือร่วมใจกันคิดและนำไปปฏิบัติอย่างได้ผลจริงจัง กลับเกิดสภาพทะเลเบะແว้งภายในชาติเดียวกัน จนกระทั่งบางครั้งยกพวกทำร้ายซึ่งกันและกันอย่าง น่าเวทนาที่สุด

บทความเรื่องนี้ก็กล่าวถึงการอนุรักษ์ล้วนไม่ พื้นบ้าน แต่ตามที่ได้ชี้แจงถึงเหตุและผลไว้แล้วว่า ไม่ว่า เรื่องกลัวไม่หรือเรื่องอื่นใด แม้กระทั่งการวางท่อแก๊ส ในภาคใต้และที่อื่น ๆ ก็เกิดมาจากพื้นฐานเดียวกัน เว้นไว้ แต่ว่าคุณขาดสติไม่อาจมองเห็นได้เท่านั้น ดังที่มีผู้ประภา มาแล้วเป็นช่วง ๆ ว่า คนไทยส่วนใหญ่คิดแบบตัวใคร ตัวมัน หรืออีกนัยหนึ่ง หมายถึงการคิดแบบแยกส่วน แม้ในปัจจุบันมีการนำเอาคำว่า บูรณาการ มากล่าวอ้าง อยู่เสมอ ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการแอบอ้างเพื่อหวังผล อย่างอื่นที่เกิดจากการขาดความบริสุทธิ์ใจ

การจัดการศึกษาทุกวันนี้ ทำให้คุณส่วนใหญ่ยัง เรียนสูง ยังมีจิตวิญญาณห่างจากความรักพื้นดิน มากขึ้น ย่อมส่งผลทำให้รังเกียจและดูถูกชีวิต รวมทั้ง สิ่งต่าง ๆ ซึ่งเกิดและดำรงอยู่ร่วมแผ่นดินเดียวกัน กับตนจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในจิตใจมาสู่การละทิ้ง ไว้ให้รักผูกค่า อีกทั้งเปิดโอกาสให้คนชาติอื่นมานำไปใช้

ประโยชน์ โดยไม่มีอำนาจใด ๆ จะสามารถช่วยได้ บุคคลผู้ที่รากฐานจิตใจตอกย้ำในสภาพดังกล่าว ย่อมເօາใจออกห่างจากห้องถิน ซึ่งเป็นที่เกิดและมี บุญคุณแก่ชีวิตตนเอง ดังนั้นในปัจจุบันเราจึงพบว่ามีคน ห้องถินโดยเฉพาะเมื่อมาโอกาสขึ้นไปสู่อำนาจทางวัตถุ ย่อมมีวิธีคิดซึ่งตนเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์ในทาง สร้างสรรค์ แต่หลังจากนำปฏิบัติแล้ว กลับปรากฏผลว่า เป็นการทรายศต่อแผ่นดินซึ่งหมายถึงชาติตัวเอง ทั้งนี้ และทั้งนั้น ความรักแผ่นดินถินเกิด หมายถึง ความ รับผิดชอบต่อชาติบ้านเมือง นอกจากนั้นหากบุคคล ได้มีรากฐานจิตใจที่เข้มแข็งยิ่งขึ้นจนกระทั่งสามารถ ต่อสู้กับอิทธิพลจากลั่งแวดล้อมในด้านวัตถุ ซึ่งถูก ถ่ายทอดมาจากต่างถินได้โดยตลอด ควรได้รับการ ยกย่องว่าเป็นประโยชน์แห่งบุคคล จึงสามารถทำหน้าที่ เป็นหลักช่วยเสริมความมั่นคงให้แก่ชุมชนรุ่นหลังได้สำเร็จ โดยเฉพาะเป็นผู้ใหญ่ซึ่งปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ อันควรถือ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชนรุ่นหลัง

ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งมีมวลชนคนห้องถิน เป็นพื้นฐาน ย่อมมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดย เฉพาะภายในรากฐานจิตใจของแต่ละคนควรจะรู้สึก พอดีเพียง โดยสำนึกรู้สึกอย่างสิ่งต่าง ๆ มีความสำคัญ เหนืออ่อนทอง นอกจากนั้นทุกอย่างย่อมมีหน้าที่สนอง คุณประโยชน์แก่ตน หาใช่ว่าจะนำมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ แต่ตัวเองควรจะรำลึกถึงบุญคุณของสิ่งเหล่านี้โดยที่ ไม่นำความโลภเข้าไปแฝง ซึ่งจะก่อให้เกิดการนำไปใช้ ประโยชน์จนเกินเหตุเกินผล

ทุกวันนี้เราจะพบความจริงได้ว่า เราหากลั่วไม่ พื้นบ้านมากับป้ากิเพระต้องการเงินมากกว่าความรัก ความสนใจที่จะใช้เพื่อการศึกษาหากความรู้ใส่ใจตัวเอง แม้หลายคนอาจเข้าใจว่า การนำมาศึกษาต้องมีรูปแบบ ที่นำมาเปิดตำรา ใช้ความรู้จากคนต่างชาติซึ่งเขียน เอาไว้ในสถาบันการศึกษาซึ่งสิ่งเหล่านี้จะท้อนให้เห็นว่า ชีวิตกำลังเดินทางไปแล้ว

แท้จริงแล้วการนำกลัวไม่ป้า ซึ่งเป็นรูป ลักษณะหนึ่งของวัตถุธรรมจากธรรมชาติมาใช้ศึกษา หากความรู้ใส่ใจตัวเอง ควรหมายถึงความรู้ในด้านคุณค่า

เพื่อสร้างจิตสำนึกให้มีภารกิจความรักแผ่นดินลึกซึ้งยิ่งขึ้น

การที่คนไทยตอกย้ำในสภาวะลืมตัว เพราะถูกอิทธิพลการเปลี่ยนแปลงของรูปวัตถุซึ่งมีพื้นฐานเริ่มต้นสืบทอดมาจากการจิตวิญญาณของคนต่างชาติ ย่อมมีผลทำลายคุณค่าชีวิตของเราเอง ดังเช่นที่สัจธรรมได้ชี้ไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า หากไม่มีสิ่งนั้นย่อมไม่มีสิ่งนี้

การเปลี่ยนแปลงที่ได้กล่าวมาแล้ว มืออิทธิพลดึงดูดรากฐานคนไทยซึ่งความมีหน้าที่รักและหวงแหนทรัพย์สมบัติซึ่งเกิดและดำรงอยู่ร่วมแผ่นดินเดียวกันกับตน ให้หันเหทิศทางไปสู่ความนิยมรูปวัตถุจากต่างประเทศ ทั้งนี้และทั้งนั้น หากเราจะกล่าวหาว่า คนต่างชาติไม่หวังดีกับคนท้องถิ่น มันก็เป็นสัจธรรมซึ่งไม่อาจดำเนินเข้าได้ แต่เราควรหวนกลับมาทบทวนตัวเองว่า ผู้ซึ่งมีโอกาสเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในสังคมขาดวิญญาณความรักแผ่นดินอันถือว่าเป็นศูนย์รวมใจเปลี่ยนมาเป็นการคิดและปฏิบัติแบบตัวคริสต์มันทำให้ขาดการปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างให้เป็นหลักแก่คนในชาติสามารถยืนหยัดขึ้นมาบนขาตัวเองได้ แต่กลับมีความรู้สึกดูถูกคนระดับล่างอยู่ในส่วนลึก แม้ไม่แสดงออกให้ปรากฏแก่สายตาผู้อื่น แต่อាជารามได้จากการปฏิบัติอกรมาจากการใจอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งแต่ละคนย่อมรู้อยู่แก่ใจตัวเองดีอยู่แล้ว

ในเมื่อเหตุผลเท่าที่กล่าวมาแล้วได้พิสูจน์ให้เห็นว่าวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่มีช่องว่างซึ่งให้รากฐานจิตใจของผู้ริเริ่ม ซึ่งสามารถรักษาความเป็นตัวของตัวเองเอาไว้ได้อย่างมั่นคง จึงทำให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก แต่บุคคลผู้ได้รับประโยชน์อย่างหลาภากหลายก็ยังขาดความมั่นคงอยู่กับรากฐานดังกล่าวทั้ง ๆ ที่มีภารกิจจิตใจอิสระช่วยให้เปิดกว้างอย่างที่คนบุคคลนี้เรียกกันว่าประชาธิปไตย แต่การสืบทอดกิจทั้งช่วงห่างอย่างมาก น่าจะทำให้สัจธรรมดังกล่าวไม่อ灸 ดำรงอยู่ได้อย่างราบรื่น

อนึ่ง สิ่งซึ่งทำให้เกิดการแสลงใจจากบุคคลผู้รู้จริงและรู้เท่าทันต่อพฤติกรรมดังกล่าวก็คือ คนต่างชาตินำเอารหัษการท้องถิ่นในสภาพซึ่งอยู่ในธรรมชาติไปใช้ผลิตเป็นผลสำเร็จรูป ซึ่งมีรูปแบบอย่างหลาภากหลายแล้วส่งกลับเข้ามาหาประประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากคนไทยอย่างไม่บันยะบันยัง

นอกจากนั้น กล่าวถ่ายทอดเป็นเครื่องพิสูจน์หลัง

ເອັນຜົບ

ເອັນມອນໄຂ

จากมีผู้รู้เท่าทันและเห็นแก่แผ่นดินถิ่นเกิดปรากฏขึ้นมาในสังคมแม้เพียงส่วนน้อย ก็ยังมีกระแสปิดกั้นจากต่างประเทศที่เข้ามาหลอกให้คนไทยผู้หลงอำนาจซึ่งขาดการรู้เท่าทัน ใช้อำนาจปิดกั้นการยืนหยัดขึ้นมาบนขาตัวเองอย่างภาครภูมิของคนท้องถิ่นอีกด้วยสิ่งดังกล่าวเกิดขึ้นแล้วแก่วงการกลัวไม้ของไทย โดยที่คนต่างชาติในกลุ่มผู้ห่วงผลประโยชน์ได้อ้างเหตุผลถึงการอนุรักษ์แต่ใช้อำนาจควบคุมบังคับ แทนที่จะให้ความจริงใจเพื่อหวังผลให้กระแสการอนุรักษ์เกิดขึ้นจากรากฐานจิตใจคนท้องถิ่นเอง ดังได้กล่าวมาแล้วในตอนแรก

วงการกลัวไม้ไทยในอดีต แม้จะเริ่มต้นบนพื้นฐานวัตถุนิยม แต่สามารถยืนหยัดและเดินทางวนกระแสสังคมอย่างเข้มแข็งอยู่ได้ น่าจะเกิดจากอิสรภาพที่อยู่ในรากฐานจิตใจของผู้ริเริ่ม ซึ่งสามารถรักษาความเป็นตัวของตัวเองเอาไว้ได้อย่างมั่นคง จึงทำให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก แต่บุคคลผู้ได้รับประโยชน์อย่างหลาภากหลายก็ยังขาดความมั่นคงอยู่กับรากฐานดังกล่าวทั้ง ๆ ที่มีภารกิจจิตใจอิสระช่วยให้เปิดกว้างอย่างที่คนบุคคลนี้เรียกกันว่าประชาธิปไตย แต่การสืบทอดกิจทั้งช่วงห่างอย่างมาก น่าจะทำให้สัจธรรมดังกล่าวไม่อ灸 ดำรงอยู่ได้อย่างราบรื่น

นอกจากนั้น ในสภาพสังคมไทยที่สืบทอดกันมาจะกระทำการเป็นความเชื่อที่แก้ไขได้ยากก็คือ การที่ผู้ใหญ่มองเด็กว่า เด็กควรเชื่อฟังผู้ใหญ่โดยอยู่ในอิฐคำสั่งสอนด้านเดียว น่าจะเป็นผลดีในด้านหนึ่ง แต่หากมองอีกด้านหนึ่งว่า ถ้าผู้ใหญ่สร้างศรัทธาราบรมีมาแล้ว

ในอดีต ทำให้เด็กรู้สึกเชื่อฟังจากใจจริง ย่อมเป็นสิ่งสมควร แต่ถ้าผู้ใหญ่มองเด็กด้านเดียวว่าจะต้องเชื่อฟัง หากเด็กคนนั้นมีภารกู้ภัยจิตใจที่อิสรภาพและลึกซึ้งจนถึงขั้นพึงตนของได้ โดยที่ผู้ใหญ่ขาดการปฏิบัติที่ทำให้เด็กรู้สึกสร้างสรรค์ ย่อมมองเด็กว่าเป็นคนหัวแข็ง แต่แท้จริงแล้วเด็กที่มีคุณสมบัติเช่นนี้ยอมหมายถึงเป็นคนมีธรรมะอยู่ในภารกู้ภัยจิตใจอย่างเป็นธรรมชาติ จึงมีสิ่งที่จะทำให้รักษาสิ่งดังกล่าวเอาไว้ให้มั่นคงอยู่ได้

ปัญหาต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในภารกู้ภัยจิตใจคนไทย มาแต่อีตต ได้สะท้อนให้เห็นว่าภายในภาพรวมชีวิตร่มีส่องด้าน แต่เรามองเห็นด้านเดียวซึ่งหมายถึงด้านที่มุ่งออกจากตัวเองมานานพอกันแล้ว อันที่จริงการมองแบบนี้เกิดจากความเห็นแก่ตัวของผู้มีอำนาจ แทนที่จะมองด้วยความรับผิดชอบต่อผู้ที่อยู่ภายใต้อำนาจ

อีสิ่ง การมองจากทิศทางดังกล่าว ย่อมทำให้เกิดผลทำลายมากกว่าสร้างสรรค์ แม้แต่การแตกแยกภายในใจของคนท้องถิ่นซึ่งทำให้เกิดผลประกายว่าการอนุรักษ์กับการพัฒนาเป็นคนละเรื่อง จนกระทั่งเกิดการแยกคนออกเป็นสองกลุ่ม แล้ววนกลับมาทำร้ายกันเอง แม้แต่ปัญหาการอนุรักษ์กลับไม่พื้นบ้าน เราจะพบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความเชื่อที่ส่งผลทำร้ายชาวบ้าน แทนที่จะให้ความเมตตาและเข้าใจในสภาพความเป็นอยู่ของชีวิต อีกทั้งสำนึกได้ว่าควรจะให้ความสนใจแก่ไขจุดที่เป็นพื้นฐานดังกล่าว เราจึงพบสภาพการปฏิบัติในขณะนี้ว่า ผู้ถืออำนาจพยายามอยู่ในมือมุ่งจับคนที่เอกสารล้ำยไม่พื้นบ้านมาจากการลักลอบเอากลับไปใช้เป็นพื้นฐานการพัฒนาไปสู่วิถีทางที่เป็นตัวของตัวเอง อันควรภาคภูมิใจแก่คนไทยทั้งชาติ แม้จะเกิดจากปัจเจกชน หากมีภารกู้ภัยจิตใจอิสรภาพช่วยให้เปิดกว้าง ก็จะช่วยให้มีโอกาสนำไปสู่สภาพของสังคมที่เป็นมวลชนและสามารถพัฒนาร่วมกันบนพื้นฐานตัวของตัวเองให้ทุกคนได้รับสิทธิ์อย่างเท่าเทียมกัน

ดังนั้น เมื่อกระการแสดงดังกล่าวที่ความรุนแรงยิ่งขึ้น คนไทยในระดับล่างก็ยิ่งถูกบีบให้ต้องข้ามไปลักษณะนำเอกสารล้ำยไม่พื้นบ้านของประเทศไทยข้างเคียงมาสนองประโยชน์ให้กับตนเองและครอบครัว ดังจะเห็นได้ว่า ขณะนี้ได้มีการลักลอบเอากลับไปป่ามาจากประเทศไทยโดยผ่านเข้ามาทางช่องเม็ก ส่วนอีกด้านหนึ่งก็มีการนำกลับไปป่าจากพม่าผ่านเข้ามาทางด้านลิ่งชาร และอาเภอแม่สาย ซึ่งเมื่อเวลาเป็นโภกาส ต่อไปก็คง

ผ่านเข้ามาทางช่องทางอื่น ๆ อีกอย่างหยุดยั้งได้ยาก

ผู้เขียนเคยบันทึกไว้ในข้อเขียนบางเรื่องว่า การที่คนไทยเรียกกลัวไม่พื้นบ้านว่า กลัวไม่ไทย ได้สร้างความสับสนให้เกิดขึ้น จนกระทั่งมีความขัดแย้งไม่มากก็น้อย เนื่องจากการแบ่งเขตแหล่งกำเนิดของพื้นที่ไม่ธรรมชาตินั้น สภาพแวดล้อมธรรมชาติที่แตกต่างกันเป็นตัวกำหนด ส่วนการแบ่งเขตประเทศนั้น สังคมเป็นผู้กำหนด ถ้าเราเรียกว่ากลัวไม่ไทย กลัวไม่พม่า กลัวไม่อินเดีย และกลัวไม่ลาว หลายชนิดเราจะพบว่ามีอยู่ในธรรมชาติมากกว่าหนึ่งประเทศ ถ้าเราประเทศเป็นพื้นฐานเรียกชื่อกลัวไม่ถ้าใครพบกลัวไม่ชนิดหนึ่งในอินเดียมาก่อน เพราะได้เข้าไปยึดครองประเทศอินเดียเอาไว้ แล้วนำไปเขียนลงในหนังสือพรั่งว่าเป็นกลัวไม่อินเดีย ส่วนคนไทยรู้สึกน้อยใจว่าแท้จริงแล้วเป็นกลัวไม่ไทยจึงนำเรื่องนี้มาโต้แย้งกันเพราะลงไม่ลึกถึงความจริง ผู้เขียนจึงเปลี่ยนใหม่มาเรียกชื่อว่า กลัวไม่ธรรมชาติ หรือ กลัวไม่ท้องถิ่น ซึ่งดูแล้วมีความสอดคล้องกันกับความจริงได้อย่างกว้างขวาง

ในช่วงหลัง ๆ การที่ประเทศไทยได้มีบุคลากรผู้หนึ่งริเริ่มจับงานพัฒนากลัวไม้อีกต่อไป พร้อมทั้งในด้านลึกซึ้งได้มีการซึ่งแนะนำให้คุณมองเห็นคุณค่าของกลัวไม่ท้องถิ่น ซึ่งเป็นชีวิตพื้นที่ไม่ที่เกิดบนแผ่นดินเดียวกันเพื่อส่วนไว้ใช้เป็นพื้นฐานการพัฒนาไปสู่วิถีทางที่เป็นตัวของตัวเอง อันควรภาคภูมิใจแก่คนไทยทั้งชาติ แม้จะเกิดจากปัจเจกชน หากมีภารกู้ภัยจิตใจอิสรภาพช่วยให้เปิดกว้าง ก็จะช่วยให้มีโอกาสนำไปสู่สภาพของสังคมที่เป็นมวลชนและสามารถพัฒนาร่วมกันบนพื้นฐานตัวของตัวเองให้ทุกคนได้รับสิทธิ์อย่างเท่าเทียมกัน เราจึงไม่ควรรังเกียจหรือปฏิเสธปัจเจกชนและอีตต ซึ่งมักเรียกกันว่าโบราณ เนื่องจากโบราณเป็นพื้นฐานของสังคมใหม่ สิ่งที่เกิดขึ้นจึงควรจะเป็นไปได้ในระยะยาว

วงการลัวไม้ของไทยซึ่งมีพื้นฐานการอนุรักษ์รองรับมาตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นการพัฒนาโดยไม่ได้มีโครงการหวังมาก่อน แม้แต่ในสายตาของชาวต่างประเทศ

ซึ่งวางแผนกอบโกยพันธุ์ไม้พื้นบ้านของประเทศไทยเบตต์อ่อนมาแต่ยุคประวัติศาสตร์ก็ยังคาดไม่ถึง

ในที่สุดกลุ่มประเทศไทยที่มีความเจริญในด้านเทคโนโลยีที่เรามักเรียกว่า วิชาการมาแต่อดีต อีกทั้งนำเอาร่องรอยจากการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีที่เรียกว่า สมัยใหม่ เข้ามาเผยแพร่ครอบคลุมภูมิปัญญาของคนท้องถิ่น เพื่อให้ตกเป็นเครื่องมือส่งของป้าไปขายเกิดการฉุกเฉินขึ้นมาว่า พวกรากเห้าควรจะแก้ไขปัญหานี้อย่างไร เพื่อไม่ให้ตนเองและพรครพวกรต้องสูญเสียประโยชน์ซึ่งเคยได้มาแล้วในอดีต

เริ่มพบความจริงต่อมาอีกว่า พวกรากเห้ามีข้อได้เปรียบในเชิงวัฒนธรรมและการศึกษา นอกจากนั้นยังพบว่าภายในประเทศไทยเบตต์อ่อน ความสอดคล้องทางความคิดระหว่างคนระดับบนกับระดับล่างมีความชัดແย়েงค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านนညีดติดอยู่กับการใช้อำนาจกับโอกาสการปกครอง รวมทั้งคนที่ขึ้นไปอยู่ด้านบนส่วนใหญ่ล้วนไม่ถึงพื้นดิน จึงทำให้ขาดการรู้ความจริง

จากซ่องว่างซ่องโหว่ดังกล่าว จึงได้มีการใช้โอกาสซึ่งพวกรากเห้าที่มีอิทธิพลทางแนวคิดความเชื่อออยู่เหนือกว่ากำหนดการลงสัตยาบรรณให้มีการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ระหว่างประเทศไทยเพื่อประโยชน์ทางการค้า (CITES) ซึ่งหากรู้เท่าทัน ควรหยุดรักความจริงได้ว่า เหตุผลหนึ่งเป็นกลยุทธ์ในการกีดกันทางการค้า กับอีกเหตุผลหนึ่งเป็นการนำเอาเหตุผลอนุรักษ์มาหลอกให้คนระดับบนในประเทศไทยเบตต์อ่อนใช้อำนาจปิดคนระดับล่าง ไม่ให้กำกับล่วงไม่จากป่าซึ่งรวมชีวิตอยู่กับคนท้องถิ่นอย่างมาก ใช้สนองประโยชน์ในการพัฒนาแก่ตนเองโดยลิทธิซึ่งคนไทยทุกคนมีส่วนร่วม

โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัจธรรมภายในจิตใจของมนุษย์ทุกคน หากได้รับประโยชน์จากลิ่งโดยอิ่มถึงความคุณค่าของลิ่งนั้น จึงเกิดความรู้สึกพอใจเพียงขั้นภายในจิตใจตนเอง

แต่ในขณะนี้ลิ่งที่เราพบเห็นเป็นความจริงอยู่ในสังคมไทยก็คือ ภัยในรากฐานจิตใจคนท้องถิ่นมีการแตกแยก โดยเฉพาะในเรื่องอนุรักษ์กับพัฒนาถูกแบ่ง

ออกเป็นสอง派 awan อีกด้านหนึ่งของการรู้เหตุรู้ผลโดยแยกแยะระหว่างจิตใจของผู้ที่นำกล่าวไม้พื้นบ้านมาปลูกเลี้ยงเพื่อหวังผลในการอบรมนิสัยให้เป็นผู้รู้จักอนุรักษ์และหวังแทนเอาไว้เพื่ออนาคต กับคนอีกพวกหนึ่ง ซึ่งต้องการนำกล่าวไม้พื้นบ้านมาขายเอาเงินจากชาวต่างชาติ

ดังนั้นการปฏิบัติโดยภาครัฐที่ใช้อำนาจห้ามคนทั้งหมดในขณะนี้ มีผลทำลายผู้ที่ควรจะมีโอกาสใช้กล่าวไม้เพื่อการอบรมนิสัยให้เป็นผู้ที่รู้จักอนุรักษ์ เพราะเป็นผู้รู้คุณค่าแก่จิตใจตนเอง แต่กลับมีผลเปิดโอกาสให้คนในกลุ่มที่เก็บมาขายเอาเงินจากคนต่างชาติ เพราะการใช้อำนาจห้ามปราบและจับกุม นอกจากราไม่ได้มีผลสร้างจิตสำนึกรักให้เกิดขึ้นแล้ว ยังทำลายคุณค่าภายในจิตใจให้ถ่ายทอดสู่ชนรุ่นหลังร่วมด้วย ดังเช่น สิ่งที่คนโบราณเคยกล่าวไว้ว่า เล่นโปลิศจับขโมย ทั้งนี้และทั้งนั้น เป็นจากคนที่ค่อยร่าเริงกระหึ่มมักไม่ได้มีการเปิดหูเปิดตาอยู่ตลอดเวลา ส่วนขโมยเป็นฝ่ายจับจ้องด้วยความสนใจ วันนี้เขาไม่ได้ วันอื่นก็อาจได้ สิ่งนี้เป็นสัจธรรม ซึ่งขณะนี้กระแสนี้ดังกล่าวได้มีโอกาสสืบสานนานปลายทางความมากขึ้น

ผู้เขียนได้กล่าวไว้แต่แรกแล้วว่า ความจริงก็คือความจริง ดังนั้นบทความเรื่องนี้จะท้อนภาพที่มั่นคงอยู่บนพื้นฐานความจริง เรื่องราวที่กล่าวมาแล้วไม่ได้เกิดขึ้นเพียงกับกลัวไม่เท่านั้น แม้เรื่องอื่นใดที่สังคมไทยครอบคลุมถึง ยอมตกลอยู่ในสภาพที่เป็นปัญหา เช่นเดียวกัน

สิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดควรจะท่อนให้เห็นความจริงได้ว่า พื้นฐานของปัญหาการอนุรักษ์กลัวไม่พื้นบ้านของไทยหรือเรื่องอื่นใดก็ตาม ขึ้นอยู่กับความมั่นคงของศิลปะ ซึ่งอยู่ในจิตวิญญาณของคนไทยทั้งชาติ รวมทั้งวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งหมายถึงแนวคิดความเชื่อที่มีผลทำให้คนท้องถิ่นมีจิตใจร่วมรักสามัคคี หรือประสบกับภาวะแตกแยก ซึ่งทุกวันนี้สังคมไทยกำลังเผชิญอยู่กับมันอย่างหนัก นอกจากนั้นหลังจากหันไปมองป้าไม้และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เราก็พบไม่มีอะไรเหลืออยู่อีกแล้ว

การปกครองท้องถิ่นของประเทศไทย

ดร.สมหมาย จันทร์เรือง *

ก การปกครองของประเทศไทย หรือการจัดระบบบริหารราชการแผ่นดินเริ่มจากสมัยกรุงสุโขทัย จัดระบบบริหารราชการแผ่นดินลักษณะฟ่อปกครองลูก โดยพระมหาภัตtriย์ทรงเป็น “พ่อขุน” ปกครองดูแลราชภูมิ ต่อมานมาย กรุงศรีอยุธยา เป็นการปกครองระบบอภิภัติไทยแบบสมมติเทพ พระมหาภัตtriย์เปลี่ยนจากพ่อขุนเป็นพระพุทธ พระรามา พระบรม พระมหา ฯลฯ เป็นต้น การปฏิรูปการปกครองของไทยครั้งสำคัญเกิดขึ้นในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ มีการจัดตั้งจตุสดมก (เวียง วัง คลัง นา) และเกิดระบบศักดินากำหนดดยศ ตำแหน่งของขุนนาง มาถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ยังทรงใช้ระบบจตุสดมก และจัดแบ่งการปกครองเป็น๗ ส่วน ได้แก่

๑. ราชธานีและปริมณฑล ได้แก่ เมืองหลวง และห้าเมืองใกล้เคียง โดยส่งคนจากราชธานีไปเป็นผู้ปกครอง และขึ้นตรงต่อหน่วยงานในราชธานี

๒. ห้าเมือง ได้แก่ เมืองที่อยู่ห่างไกล ได้ใช้วิธีส่งคนจากราชธานีหรือแต่งตั้งผู้มีอำนาจในเมืองนั้น ๆ เป็นเจ้าเมืองปกครองบังคับบัญชา โดยขึ้นตรงต่อพระมหาภัตtriย์ และการสืบทอดตำแหน่งเจ้าเมืองใช้การสืบตระกูลต่อกันไปเรียกว่า “กินเมือง”

๓. ประเทศาช ได้แก่เมืองที่อยู่ห่างไกล ศูนย์กลางออกไปมาก ทำให้ขนาดธรรมเนียมประเพณี และภาษาอาจแตกต่างกันบางเมืองก็มีเจ้าเมืองปกครองอยู่ก่อนแล้ว จึงให้อิสระในการปกครองแต่ต้องส่งเครื่องราชบรรณาการมาตรวจตามกำหนด เพื่อ

เป็นการ监视ภักดีต่อพระมหากษัตริย์ในราชธานี

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เสด็จขึ้นครองราชย์ ทรงปฏิรูปการปกครองแผ่นดินให้ทันสมัยขึ้น จัดระบบบริหารราชการส่วนกลาง (ราชธานี) เสียใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ด้วยการจัดตั้งกระทรวง ๑๒ กระทรวง มีเสนาบดี เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา ต่อมาก พ.ศ. ๒๔๗๗ ทรงปฏิรูประบบบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยทรงนำรูปแบบการปกครองมณฑลเทศบาลมาใช้ และทรงยกเลิกระบบกินเมือง

การปกครองในระบบอภิภัติไทย

เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ มีการปรับปรุงการจัดระบบบริหารราชการแผ่นดินโดยพระราชนูญติว่าด้วยระบบบริหารราชการ แห่งอาณาจักรสยาม พ.ศ. ๒๔๗๖ จัดระบบบริหารราชการออกเป็น๗ ส่วน ได้แก่ ราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น กฤษณาจับบันได้นำลักษณะการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ท้องถิ่นมาใช้ โดยจัดตั้งเทศบาลขึ้นเป็นครั้งแรก และ พ.ศ. ๒๔๗๗ ได้จัดตั้งสภากังหันท์ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทยด้วย

การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่งคือ การปรับปรุงการจัดระบบบริหารราชการแผ่นดิน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ เพิ่มเติมบทบัญญัติ เกี่ยวกับอำนาจของนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลอย่างกว้างขวางในการบริหารราชการแผ่นดิน

* ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยสยาม

และประกาศของคณะปฏิรัติฉบับนี้ได้ถูกยกเลิก โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๗๔ จากเหตุผลความจำเป็นที่ต้องกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ส่วนราชการต่าง ๆ ให้ชัดเจน เพื่อมีให้มีการปฏิบัติงานข้ามช้อนกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานในระดับกระทรวง มีเอกภาพสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐมนตรีกำหนดได้ และสมควรเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการให้ครบถ้วนชัดเจน เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติราชการรวมทั้งกำหนดอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดในการควบคุมดูแล การปฏิบัติราชการของข้าราชการในเขตจังหวัดให้เหมาะสมขึ้น กฎหมายฉบับนี้ตามมาตรา ๕ ให้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

- (๑) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง
- (๒) ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค
- (๓) ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลางตามมาตรา ๗ ได้แก่

- (๑) สำนักนายกรัฐมนตรี
- (๒) กระทรวง หรือทบวงอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง
- (๓) ทบวง ซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง
- (๔) กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่อย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัด สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ส่วนราชการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) มีฐานะเป็นนิติบุคคล

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคตามมาตรา ๙๑ ได้แก่

- (๑) จังหวัด
- (๒) อำเภอ

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๗๐ ได้แก่

- (๑) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด

(๒) เทศบาล

(๓) สุขาภิบาล

(๔) ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด

“สุขาภิบาล” ตามมาตรา ๗๐ (๓) นั้น ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็น “เทศบาลตำบล” ตามมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้เรียกชื่อและกำหนดเขตของเทศบาลตำบลตามชื่อและเขตของสุขาภิบาลเดิม ทั้งนี้เพื่อการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลมีโครงสร้างไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับปัจจุบันการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบดังกล่าวไม่เหมาะสมที่จะรองรับการกระจายอำนาจที่เพิ่มขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สุขาภิบาลจึงหมดสภาพไปเมื่อพ้น ๙๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมายฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ ภายหลัง ๙๐ วัน นับจากวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

การปกครองท้องถิ่นไทย

การปกครองท้องถิ่นไทยมีมาแต่อดีต แต่ที่มีกฎหมายรองรับอย่างเป็นทางการเมื่อมีการออกพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลขึ้นในกรุงเทพฯ เมื่อ ร.ศ. ๑๖ และ ร.ศ. ๑๗ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดการสุขาภิบาลขึ้นที่ตลาดท่าฉลอม จังหวัดสมุทรสาคร เป็นครั้งแรก ต่อมา ร.ศ. ๑๗๗ จึงได้ออกพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลหัวเมือง (หมู่บ้านเจ้าสกวรณ์ราษฎร วรวรรณ, ๒๕๗๔ : ๑๕๔) กิจการสุขาภิบาลยุคแรกได้ดำเนินมาจนถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครองสู่ระบบของประชาธิปไตย ต่อมา พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงมีการออกกฎหมายกำหนดให้การปกครองท้องถิ่นอยู่ในรูปเทศบาล (เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล) โดยรัฐบาลสมัยนั้นมีนโยบายจะยกฐานะตำบลต่าง ๆ ที่มีอยู่ประมาณ ๔,๔๐๐ ตำบล ขึ้นเป็นเทศบาลทั้งหมด และไม่มีการจัดการปกครองรูปอื่นอีกเลย(พระราชกฤษตี้พิบูลย์,

๒๕๐ : ๖๗)

อย่างไรก็ตาม พ.ศ. ๒๕๔๙ สามารถจัดตั้งเทศบาลได้เพียง ๑๗ แห่งเท่านั้น ประกอบกับเทศบาลเหล่านี้ไม่มีพัฒนาการที่ดี เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเทศบาล ทำให้ต้องออกกฎหมายแก้ไขปัญหาการจัดการเทศบาลหลายฉบับ แต่ยังคงมีปัญหาการจัดการเทศบาลอีกมาก รัฐบาลจึงกลับมาใช้การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นในรูปสุขภาวะอีกรอบ แต่เปิดทำการได้เฉพาะในตำบลที่ตั้งที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ส่วนตำบลห่างไกลรัฐบาลได้เพิ่มวิธีจัดการอีก ๒ รูปแบบ คือ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และ องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) (พระรัตน์พิบูลย์, ๒๕๐ : ๖๔)

องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เริ่มจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระบบที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยจัดตั้งขึ้นทุกจังหวัด มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่ดำเนินกิจการส่วนจังหวัดที่อยู่นอกเขตเทศบาล และสุขภาวะ ทำให้มีขอบเขตความรับผิดชอบกว้างขวางและอยู่ในพื้นที่ที่มีความเจริญน้อย รูปแบบการบริหาร คือ สถาบันที่มีอำนาจเต็มที่ตัวเอง ที่รழ្យาในจังหวัดนั้น ๆ เลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่ ออกแบบและร่างกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ของจังหวัด และควบคุมฝ่ายบริหาร ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

องค์กรบริหารส่วนตำบล จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระบบที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๙ มีจุดมุ่งหมายให้ตำบลต่าง ๆ จัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีรายได้และบริหารงานในส่วนตำบลของตนเองได้อย่างอิสระ ทำหน้าที่พัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต วัฒนธรรม และค่านิยมของชุมชนในท้องถิ่น

กรุงเทพมหานคร จัดตั้งขึ้นตามประกาศคณะปฏิรัติ ฉบับที่ ๓๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๐๕ โดยรวมพื้นที่ในเขตกรุงเทพฯ ให้แก่ กรุงเทพฯ และอนุบุรี ทั้งหมดเข้าด้วยกัน การปกครองเป็นรูปแบบพิเศษ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้ง เป็นผู้นำในการบริหารงาน และมีสภากrüngเทพมหานคร

กำกับดูแลการบริหารงาน

เมืองพัทยา จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระบบที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๑ ในรูปแบบผู้จัดการเทศบาล (City Manager) โดยเน้นผู้บริหารเมืองพัทยาต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ จึงมีลักษณะพิเศษ เช่นเดียวกับกรุงเทพมหานคร

เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติหลายส่วนที่เป็นผลดีต่อการพัฒนาศักยภาพของการปกครองท้องถิ่น ทำให้มีคุณภาพดีขึ้น ซึ่งจากข้อมูลของกระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๕ องค์กรปกครองท้องถิ่นมีจำนวนดังนี้

๑. องค์กรบริหารส่วนจังหวัด	จำนวน	๗๔	แห่ง
๒. เทศบาล	จำนวน	๑,๑๕๖	แห่ง
เทศบาลนคร	จำนวน	๒๗	แห่ง
เทศบาลเมือง	จำนวน	๑๓๓	แห่ง
เทศบาลตำบล	จำนวน	๑,๐๒๑	แห่ง
๓. องค์กรบริหารส่วนตำบล	จำนวน	๖,๖๒๒	แห่ง
๔. การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา	จำนวน	๒	แห่ง

รวมทั้งสิ้น ๗,๔๕๕ แห่ง

การบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสำคัญคือ “เงิน” ซึ่งได้จากการจัดเก็บตามกฎหมาย และกองทุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นกรณี ๆ ดังนั้นหากมีแหล่งเงินทุนอื่นที่สามารถสนับสนุนการประกอบกิจการที่แสวงหารายได้จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและตัวองค์กรให้มากขึ้น ดังเช่นแหล่งเงินทุนที่ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือที่เรียกว่า SMEs เป็นต้น

องค์กรปกครองท้องถิ่นกับ SMEs

ความหมายของ SMEs หรือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise - SMEs) หมายถึง กิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ กิจการค้าส่ง กิจการค้าปลีก หรือกิจการอื่นที่มีจำนวน

ประเภทกิจการ	วิสาหกิจขนาดกลาง	วิสาหกิจขนาดย่อม
๑. กิจการการผลิต	> ขนาดสินทรัพย์ถาวรไม่รวมค่าที่ดินมากกว่า ๕๐ ล้านบาท แต่ไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท > การจ้างงานเกินกว่า ๕๐ คน แต่ไม่เกิน ๒๐๐ คน	> ขนาดสินทรัพย์ถาวรไม่รวมค่าที่ดินไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท > การจ้างงานไม่เกิน ๕๐ คน
๒. กิจการให้บริการ	> ขนาดสินทรัพย์ถาวรไม่รวมค่าที่ดินมากกว่า ๕๐ ล้านบาท แต่ไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท การจ้างงานเกินกว่า ๕๐ คน แต่ไม่เกิน ๒๐๐ คน	> ขนาดสินทรัพย์ถาวรไม่รวมค่าที่ดินไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท การจ้างงานไม่เกิน ๕๐ คน
๓. กิจการค้าส่ง	> ขนาดสินทรัพย์ถาวรไม่รวมค่าที่ดินมากกว่า ๕๐ ล้านบาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท การจ้างงานเกินกว่า ๒๕ คน แต่ไม่เกิน ๕๐ คน	> ขนาดสินทรัพย์ถาวรไม่รวมค่าที่ดินไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท การจ้างงานไม่เกิน ๒๕ คน
๔. กิจการค้าปลีก	> ขนาดสินทรัพย์ถาวรไม่รวมค่าที่ดินมากกว่า ๑๐ ล้านบาท แต่ไม่เกิน ๖๐ ล้านบาท การจ้างงานเกินกว่า ๑๕ คน แต่ไม่เกิน ๑๐ คน	> ขนาดสินทรัพย์ถาวรไม่รวมค่าที่ดินไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท การจ้างงานไม่เกิน ๑๕ คน

การจ้างงาน มูลค่าสินทรัพย์ถาวร หรือทุนจดทะเบียน ที่ชำระแล้ว ตามจำนวนหรือเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

จากความหมายดังกล่าว วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม หรือ SMEs จึงมีความหมายครอบคลุม กิจการ ๓ ประเภท

๑. กิจการการผลิต ได้แก่ การผลิตภาค อุตสาหกรรม เนื้องแร่ การผลิตภาคการเกษตร และ กิจการแปรรูปการเกษตร

๒. กิจการให้บริการ คือ กิจการที่สนับสนุน การผลิต การค้า การอำนวยความสะดวกต่อการผลิต การค้า และการบริโภค เช่น การโรงแรม การท่องเที่ยว การซ่อมบำรุง การขนส่ง การเสริมสวย ฯลฯ

๓. กิจการค้า ได้แก่ การค้าส่งและการค้าปลีก รวมทั้งการนำเข้าและการส่งออกด้วย

การแบ่งประเภทวิสาหกิจขนาดกลาง และ ขนาดย่อม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางเปรียบเทียบดังนี้ (SME Bank, ๒๕๔๘ : ๑)

การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลาง และ ขนาดย่อมนั้นได้มีการจัดตั้งธนาคารเพื่อการเฉพาะ ตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ เรียกว่า “SME Bank” ให้ธนาคารนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจอันเป็นการพัฒนา ส่งเสริม ช่วยเหลือ และ

สนับสนุนการจัดตั้ง การดำเนินงาน การขยาย หรือ การปรับปรุงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการ ให้สินเชื่อ ค้ำประกัน ร่วมลงทุน ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือให้บริการที่จำเป็นอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนด

ในระยะเริ่มต้นของการจัดตั้งธนาคาร SME Bank ยังไม่ได้ครอบคลุมถึงกิจการขององค์กรปกครอง ท้องถิ่น ดังนั้นในอนาคตหากมีการออกกฎหมายหรือ ระเบียบ ให้อือต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครอง ท้องถิ่นทั้งหลายแล้ว ย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของคนในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานสำคัญของ สังคมไทยได้อย่างกว้างขวางและยั่งยืน

บรรณานุกรม

พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕.
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๗๙ ตอนที่ ๑๗๓ วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๕.

วรวักษิติพิบูลย์, พร. คำบรรยายกฎหมายท้องถิ่น.

พระนคร : โรงพิมพ์อักษรสาสน์, ๒๕๐๐.

สกลวารรณการ วรวรรณ, หม่อมเจ้า. สากสเทศบาล.
กรุงเทพมหานคร : สมาคมมิตรภาพญี่ปุ่น - ไทย,
๒๕๔๗.

<http://www.smebank.co.th/whois.html>, 27/10/
2548.

ເພລອເຄີມພຣະເກີຍຮຕີພຣະບາທລົມເດືອຈພຣະເຈົ້ອຢູ່ຫວັງ
ເນື່ອໃນໄວກເລີນທາມທຸລ ເຄີມພຣະບົນພຣະຫາ ៨០ ພຣະຫາ
៥ ຮັງກມ ២៥៥០

มัธวารณ์ นครไทย

๖ น่องในโอกาสทรงมหามงคลเฉลิมพระชนม-
พระราช ๔๐ พระราช ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
คณะอนุกรรมการจัดทำเพลิงเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส
มหามงคลเฉลิมพระชนมพระราช ๔๐ พระราช
๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ในคณะกรรมการเอกสารลักษณ์
ของชาติ ร่วมกับสมาคมนักกร้องแห่งประเทศไทย
สมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

โทรศัพท์ศูนย์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุโทรศัพท์ศูนย์กองทัพบก และบริษัทเฉลิมกรุงมณฑ์ทัศน์ จำกัด ได้ดำเนินการจัดทำเพลงเฉลิมพระเกียรติ “พ่อแห่งแผ่นดิน” เพื่อใช้เป็นสื่อในการแสดงความจงรักภักดีและน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า และเพื่อให้พสกนิกรไทยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนนำเพลงนี้ไปใช้

ในการประกอบกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ โดยมี เป้าหมายให้ประชาชนชาวไทยทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ สามารถร้องเพลงนี้ได้ภายในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

เพลง “พ่อแห่งแผ่นดิน” นี้ประพันธ์โดย ครูเพลง ๔ คน แบ่งเป็นผู้ประพันธ์คำร้อง ประกอบด้วย นายชาลี อินทร์วิจิตร นายสุนทรียา ณ. เวียงกาญจน์ นายอาจินต์ ปัญจพรรค์ นายสุรพล โภณยวณิก และผู้ประพันธ์ทำนอง ประกอบด้วย นายแม่นรัตน์ ศรีกร้านท์ นายพิมพ์ปฏิภาณ พึงธรรมจิตต์ นายวิรชัย อุย়ุสារ นายจิรวุฒิ กาญจนะผลิน ขับร้องโดย ศิลปินแห่งชาติ และศิลปินมีชื่อเสียงรวม ๔๐ คน อาทิ นายสุเทพ วงศ์กำแหง นางสาวลี พกพาพันธ์ นายชรินทร์ นันทนัค และนางจินตนา สุขสติตย์ ร่วมด้วย ศิลปินรุ่นใหม่ นายอลงไชย แมคอินไทร์ นางสาวอนพร แวงประមูร และนายณรงค์ แซวี (รุ่ง สุริยา) เป็นต้น บรรเลงโดย วงศ์ตระโลหิมราชย์และวงศ์ดุริยางค์ ทหารเรือ

การจัดทำเพลง “พ่อแห่งแผ่นดิน” มีความยาก ตั้งแต่การประพันธ์คำร้องและทำนอง เพื่อให้เป็นเพลง ที่สื่อถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อประพันธ์เพลงเสร็จแล้วก็เริ่มการบันทึก เสียง ณ ห้องอัดเสียงกองงดุริยางค์ทหารเรือ และ บันทึกวิดีทัศน์ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ซึ่ง เป็นการยากมากที่จะนำกร้อง ๔๐ คน ที่คัดเลือกมา โดยไม่คำนึงถึงต้นสังกัดทั้งศิลปินแห่งชาติ ลูกกรุง ลูกทุ่ง เพลงปือป และนักร้องยอดเยี่ยมที่ได้รับรางวัล อันทรงเกียรติจากสถาบันต่าง ๆ márรวมกันโดย พร้อมเพรียงตามกำหนดวันและเวลา เพื่อบันทึกเสียง และถ่ายทำวิดีทัศน์ตั้งกล่าว แต่การก็ดำเนินไปโดย

เรียบร้อย เพราะทุกคนมีหัวใจเป็นหนึ่งเดียวกันในการ จัดทำเพลงนี้ให้เป็นเพลงที่ดีที่สุด สมบูรณ์ที่สุด เพื่อ ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๔๐ พรรษา ซึ่งนับเป็น ครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่นักร้องที่มีชื่อเสียงทั่ว ประเทศไทยในแต่ละสาขาได้มาร่วมตัวกันทำงานเช่นนี้

เมื่อการจัดทำเพลง “พ่อแห่งแผ่นดิน” ดำเนินการเสร็จเรียบร้อย ได้จัดให้มีการแสดงข่าว พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ใน การแสดงข่าว การจัดทำเพลงเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๔๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ หอประชุมกองทัพเรือ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ หลังจากนั้นเพลง “พ่อแห่งแผ่นดิน” ก็เริ่มขับขานกิกก้อง ทั่วแผ่นดินไทย จากการเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่าง เป็นทางการโดยพร้อมเพรียงกันในวันอันเป็นมหามงคล คล้ายวันเสด็จเฉลิมวัลยราชสมบัติ คือ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไปอย่างต่อเนื่องตลอดปี ในวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ นี้ จึงขอเชิญชาวไทยทุกคนร่วมร้อง เพลง “พ่อแห่งแผ่นดิน” พร้อมกันทั่วไทย

เรื่องจากศรี สุเทพ วงศ์กำแหง ศิลปินแห่งชาติ ผู้ประพันธ์เพลงนี้ ได้ให้ไว้ในห้องเรียน กล่าวว่า ถ้าหากมีโอกาส ได้ทำอะไรไว้ในหลวงที่เราพอกนิกราชวัติรักและ เคารพอย่างสูงสุดแล้ว ผู้จะมีความสุขและภูมิใจ ยิ่งกว่าสิ่งใดในโลก เนื้อเพลงที่ผู้ประพันธ์ คือช่วง

“ไทยทั้งผองภูมิใจไทยเป็นไทยจนวันนี้ เพาะอบค ภูมิพลที่คุ้มครองไทย” ซึ่งท่านศิลปินแห่งชาติ ศรีสุนทรียา ณ. เวียงกาญจน์ แต่งเอาไว้ตรงกับหัวใจ ของผู้เป็นอย่างมาก

นางจินตนา ปาลกะวงศ์ ณ อุยธยา (จินตนา สุขสติย์) ศิลปินแห่งชาติ เพลงพ่อแห่งแผ่นดิน ถือเป็นเพลงเกิดพระเกียรติที่มีคำร้องและทำนองเพลงที่สมบูรณ์แบบมาก ๆ เนื้อร้องฟังแล้วซาบซึ้งเข้าใจง่าย เป็นเพลงที่รวมผู้ประพันธ์ที่มีความสามารถ ไม่ว่าจะเป็นศิลปินแห่งชาติ ครุเพลง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพระราชธรรมอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการดูแลประเทศ และการตระรรม และในด้านการดำเนินชีวิต

นายเชอร์รี่ เศรตนันทน์ (สวี อกพาพันธ์) ศิลปินแห่งชาติ เพลงพ่อแห่งแผ่นดิน เป็นเพลงต้นแบบที่เหมาะสมในการขับร้องเพลง เพราะผู้ขับร้องบันทึกเสียง เป็นนักร้องที่ร้องคำชัด และร้องไม่ผิดเสียงคนตระ หรือผิดตัวโน้ต ซึ่งก่อนที่จะมาเป็นเพลงที่ได้ยินกันนี้ ผู้ประพันธ์คำร้องและทำนองจะพิถีพิถันเป็นอย่างมาก คำไหนที่ร้องออกมากแล้วจะพังยก หรือร้องแล้วเพี้ยนได้ง่าย ก็จะมีการเปลี่ยนคำหรือเปลี่ยนตัวโน้ต ให้ออกมาเป็นเพลงที่มีทำนองง่าย ๆ จดจำง่าย และร้องได้ง่าย เนื้อเพลงในบทเพลงนี้มีความหมายครอบคลุมถึงพระราชกรณียกิจเกือบทั้งหมดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เป็นเพลงที่ໄพเราะมาก ๆ โดยเฉพาะช่วงท่อน “ทรงนำเครษฐกิจพอเพียงหล่อเลี้ยงชีวิ เป็นปรัชญาเกริกฟ้าก้องบูรพี” ท่อนนี้แต่งได้ตรงกับใจมาก เนื้อหาครับครันใน ๒ บรรทัดนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงได้รับการยกย่องจากองค์การสหประชาชาติ เป็น “กษัตริย์นักพัฒนา” อย่างให้ทุกคนหัตติร้องเพลงนี้ให้ได้...เพลงร้องง่าย ร่วมกันร้องเพื่อเทิดพระเกียรติในหลวงของเรา

นายณรงค์ แซร์ (รุ่ง สุริยา) รู้สึกภาคภูมิใจ ที่ได้ร่วมขับร้องเพลงพ่อแห่งแผ่นดิน ทุกคำที่ร้อง ทุกประโยคที่เปล่งเสียงออกมาก รุ่งมีความปลาบปลื้มมากที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย พ่อได้คำร้องและทำนองเพลงพ่อแห่งแผ่นดินมา รุ่งชื่อมนจนชื่นใจ พ่อใบบันทึกเสียง ไม่มีอุปสรรคอันใดเลย บอกได้ว่าในหลวงของเรามาทำทุกอย่างเพื่อพสกนิกรชาวไทยอย่างหาที่เปรียบมิได้ รุ่งยิ่งฟังเพลงนี้แล้ว ยิ่งรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตีใจครับที่ได้เป็นศิลปิน ๑ ใน ๔๐ คน ที่ขับร้องเพลงนี้ ทุกคำร้องความหมายสุดซึ้ง แต่ที่รุ่งประทับใจคือเวลาการร้องที่ว่า “เราทั้งผองภูมิใจไทยเป็นไทยจนวันนี้” เพราะองค์ภูมิพลที่คุ้มครองไทย”

เพลง “พ่อแห่งแผ่นดิน”

คำร้อง : ชาลี อินทร์วิจิตร - สุนทรียา ณ. เวียงกาญจน์ - อาจินต์ ปัญจพรรศ - สุรพล โภณະวนิก
ทำนอง : ศ.พิเศษ เรืออากาศตรี ดร.แม่นรัตน์ ศรีกรานนท์ - พิมพ์ปฏิภาณ พึงธรรมจิตต์
วิรช อยู่ถาวร - จิรวุฒิ กาญจนะผลิน

- (หญิง) อัครศิลปิน กรองศาสตร์ กรองศิลป์ การดนตรี
ร้อยกรอง บทกวี ซึ้งกมล
ตราบฟากฟ้า ครีมฝน ต้นไม้ทุกต้น พลอยยินดี
รักสามัคคี เพื่อพ่อแห่งไทย
- (ชาย) เหล่าประชา คารัวะ สุดดี
แผ่นดินนี้ มีสุข ด้วยองค์ พระทรงชัย
บรรดา ชาติชน ชื่นชม สมใจ
ถวายบังคม เทิดโ�้ ภูมิพลมหาราชา
- (ชาย) ภักดีถวาย ดวงใจ ของไทยทั้งชาติ
มหาราช ปราดเปรื่อง เรื่องของกีฬา
- (ชาย) ล้ำเลิศสื้อสาร พลังงานแทนแก้ปัญหา
ฝนหลวง ฟ้าห่วงชารนา
ชาติไทย นับว่าโชคดี
- (ชาย-หญิง) ทรงนำเศรษฐกิจพอเพียง หล่อเลี้ยงชีวิ
เป็นปรัชญา เกริกฟ้า ก้องปฐพี
ไทยทั้งผอง ภูมิใจ ไทยเป็นไทยจนวันนี้
 เพราะองค์ภูมิพลที่ คุ้มครองไทย

*****

พ่อแห่งแผ่นดิน

ผู้แต่ง: มนต์รัตน์ ศรีภรณานนท์, พิมพ์ปฏิภาณ พึงธรรมชิตศักดิ์
วิรชัยอุดมธรรม, วิรุฬิภาณุชน์นพเดชิน

คำร้อง: ชาลี อินทร์วิจิรา, สุนทรร เชื้อ, เวียงกาญจน์
อาจันต์ ปัญญาพรรศ์, สุรพล ไกยยวัฒิก

อัคคี ล้านกรองศาสตร์กรอง ศิลป์ การ คน ศรี ร้อย กอง บท กวี ชื่น ก
มา ครอบ พาก ฝ่า ครึ่ง ฝน ดัน ไม้ ทุก ดัน พลอย ยิน ดี รัก สามัคคี เพื่อ พ่อแห่ง
ไทย เหล่า ประ ชา ค่า รัว ต ด คี แผ่น ดิน นี้ มี สุข ด้วย อธิ พระ ทรง
ชัย บรร ดา ชาติ ชน ชื่น ชุม สม ใจ ด้วย บังคม เกิด ให้ ภู มิ พล มหา รา
ชา ก็ คือ ราย คง ใจ ของ ไทย หั้ง ชาติ มหา ราช ปราด เปรื่อง เนื่อง ของ ที่
พ ล้า ลิส สืบ สาร พลัง งาน แทน กํา ปัญ หา ฝน หลวง ฟ้า ห่วง ชาว นา ชาติ ไทย นับ ว่า โชค
ดี ทรง นำ เศรษฐ กิจ พอ เพียง หล่อ เสียง ชี วา เป็น ปรัช
ญา เกริก ฟ้า กอง ป รุ พิ ไทย หั้ง มอง ภูมิ ใจ ไทย เป็น ไทย จน วัน นี้ เพราะ
องค์ ภู มิ พอด ที่ ศุภ ครอง ไทย

All Rights Reserved

ป กิ ณ กะ ไ ท ย

บุคคล ข่าวสาร ภาษา หนังสือ

**มหาวิทยาลัยชูริก ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล
เหรียญทอง อัลเบิร์ต หอฟแมนน์
แด่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
เจ้าฟ้าจุฬารานวัลลักษณ์ฯ**

ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬารานวัลลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงรับรางวัลเหรียญทอง อัลเบิร์ต หอฟแมนน์ ของมหาวิทยาลัยชูริก สมាពันธรัตน์สวิล เป็นพระองค์แรกของโลก ในฐานะที่ทรงเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความก้าวหน้าด้านเคมีผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ งานด้านวิชาการ การวิจัย และการพัฒนางานวิทยาศาสตร์ ในด้านผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ อินทรีย์เคมีสังเคราะห์ และสารเคมีจากสมุนไพร

มหาวิทยาลัยชูริกได้จัดทำรางวัลเหรียญทอง อัลเบิร์ต หอฟแมนน์ ในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี ของเข้า เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ลักษณะเหรียญด้านหน้าเป็นรูปอัลเบิร์ต หอฟแมนน์ ด้านหลังเป็นรูปดอก Ololiuqui และข้อความว่า “Albert Hofmann Centennial Medal” อัลเบิร์ต หอฟแมนน์เป็นผู้นำเมล็ดดอก Ololiuqui ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ในตระกูลผักบุ้งมาใช้ในการศึกษาวิจัยเรื่องสารแอลเอสดี และยังคงพับด้วยว่า สารที่ก่ออาการทางจิตนี้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ทางจิต

ศาสตราจารย์ ดร. อันส์ เวเดอร์ ประธานมหาวิทยาลัยชูริก ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลเหรียญทอง ดังกล่าว ที่สถาบันอินทรีย์เคมี มหาวิทยาลัยชูริก เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๙ ในโอกาสที่ ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬารานวัลลักษณ์ อัครราชกุมารี เสด็จไปทรงร่วมประชุมวิชาการ Dorothy Crowfoot Hodgkin Symposium และทรงบรรยายเรื่อง “Bioactive Natural Products from Thai Resources - ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติที่อุดมด้วยชีวภาพจากทรัพยากรของประเทศไทย”

**พิธีมอบรางวัลชุมชน
และหมู่บ้านประชาอิปไตยตัวอย่าง**

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ร่วมกับคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาประชาอิปไตย ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ จัดพิธีมอบรางวัลชุมชนและหมู่บ้านประชาอิปไตย

ตัวอย่าง ประจำปี ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ หอประชุมกรมประชาสัมพันธ์ โดยมี ฯพณฯ องคมนตรี (นายอमพล เสนາณรงค์) เป็นประธานในพิธี มีชุมชนและหมู่บ้านจากทั่วประเทศได้รับการคัดเลือกให้เป็นชุมชนและหมู่บ้านประชาธิปไตยตัวอย่างประจำปี ๒๕๖๐ จำนวน ๗๙ แห่ง วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมครั้งนี้เพื่อประกาศเกียรติคุณและยกย่องชุมชนและหมู่บ้านที่สนับสนุนส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากราธิศรีอย่างเป็นประมุข รวมทั้งมีการใช้กระบวนการประชาธิปไตยในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและหมู่บ้าน และมีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล ราชภูมิในชุมชนและหมู่บ้านมีวิถีชีวิตอยู่ในระเบียบวินัย กรอบศีลธรรมและจริยธรรมอันดีงาม ร่วมกันบำรุงรักษาศิลปะเจ้าตัวและเผยแพร่ภูมิปัญญา วัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่น และร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่ของตน อันจะเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนและหมู่บ้านอื่น ๆ นำไปปฏิบัติในชุมชนและหมู่บ้านของตน เพื่อร่วมกันเป็นพลังขับเคลื่อนในการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยต่อไป

การอบรมอาสาสมัครเอกสารลักษณ์ของชาติ กกลุ่มเยาวชน รุ่นที่ ๖ และกกลุ่มบุคคลทั่วไป รุ่นที่ ๗ ประจำปี ๒๕๖๐

สำนักงานเสริมสร้างเอกสารลักษณ์ของชาติ ร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จัดอบรมเยาวชนอาสาสมัครเอกสารลักษณ์ของชาติ เพื่อให้เยาวชนอาสาสมัครมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเอกสารลักษณ์ของชาติ สามารถพัฒนาบทบาทให้มีความเข้มแข็งในการส่งเสริมการขยายเครือข่ายอาสาสมัครเอกสารลักษณ์ของชาติในส่วนภูมิภาคให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศอันจะเป็นพลังสำคัญในอนาคตที่จะร่วมมือร่วมใจพัฒนาประเทศชาติให้มีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน โดยจัดอบรม

เยาวชนอาสาสมัครเอกสารลักษณ์ของชาติ (กกลุ่มเยาวชน) รุ่นที่ ๖ ประจำปี ๒๕๖๐ ระหว่างวันที่ ๒๗-๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ อาคาร ๑๐ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย กลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเชียงราย จำนวนประมาณ ๒๗๐ คน

นอกจากนี้สำนักงานเสริมสร้างเอกสารลักษณ์ของชาติร่วมกับจังหวัดสตูล จัดอบรมอาสาสมัครเอกสารลักษณ์ของชาติ (กกลุ่มบุคคลทั่วไป) รุ่นที่ ๗ ประจำปี ๒๕๖๐ ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๘ กันยายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมพินนาเคิล วังใหม่ อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล กลุ่มเป้าหมายเป็นข้าราชการ ครู อาจารย์ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ผู้นำองค์กรเอกชน ผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไป ในพื้นที่จังหวัดสตูลและจังหวัดใกล้เคียง จำนวนประมาณ ๑๕๐ คน

การอบรมเชิงปฏิบัติการจัดการความรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานเสริมสร้างเอกสารลักษณ์ของชาติ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการจัดการความรู้ (KM) เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างวันที่ ๕-๗ กันยายน ๒๕๖๐ ณ อุปนารีสอร์ทแอนด์สปา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกให้ระหองรักความสำคัญของเอกสารลักษณ์ของชาติ และส่งเสริมความรู้ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ โดยเน้นการเทิดทูนสถาบันพระมหากราธิศรี ผู้เข้ารับการอบรม ได้แก่ ข้าราชการและพนักงานของสำนักงานฯ จำนวน ๔๕ คน โดยมีนายทินกร ภูวะปัจฉิม ผู้อำนวยการสำนักงานเสริมสร้างเอกสารลักษณ์ของชาติ เป็นประธานในพิธีเปิดการอบรม นอกจากนี้ยังมีการบรรยายพิเศษเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียงกับการเสริมสร้างเอกสารลักษณ์ของชาติ” โดย พลโท เอกชัย ศรีวิลาศ รวมทั้งการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาทั่วทราย

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอชุมจาภิเษก จังหวัด เพชรบุรี และอุทยานประวัติศาสตร์พระจอมเกล้า หัวกอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การจัดเลี้ยงอาหารค่ำแก่ผู้สนับสนุน การจัดทำเพลิง “พ่อแห่งแผ่นดิน”

เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๐ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานเศรษฐกิจและสหกรณ์ ร่วมกับ คณะกรรมการจัดทำเพลิงเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมahanugraha ๔๐ พรรษา ๕ อันวันที่ ๒๕๖๐ ใน คณะกรรมการเอกอักษณ์ของชาติ ได้จัดงานเลี้ยงอาหารค่ำแก่ผู้สนับสนุนการจัดทำเพลิง “พ่อแห่งแผ่นดิน” และร่วมกับประชาสัมพันธ์เพลิงจะเป็นที่รู้จักและได้รับความสนใจจากประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง ผู้มาร่วมงานประกอบด้วย นักศึกษา ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และบุคคลต่าง ๆ จำนวน ๒๕๐ คน โดยมีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิง พิพารดี เมฆสวรรค์) เป็นประธาน พร้อมมอบโล่และเกียรติบัตรให้แก่ผู้ให้การสนับสนุน มอบเกียรติบัตรและของที่ระลึกแก่นักเรียนและนักศึกษา

การสานเสวนา เรื่อง “กลยุทธ์ ในการเสริมสร้างวินัยพื้นฐานศาสนิกชน”

เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๐ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานเศรษฐกิจและสหกรณ์ของชาติ ร่วมกับ คณะกรรมการส่งเสริมศาสนาและจิตวิญญาณ ในคณะกรรมการเอกอักษณ์ของชาติ จัดให้มีการสานเสวนา เรื่อง “กลยุทธ์ในการเสริมสร้างวินัยพื้นฐานศาสนิกชน” เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภก

เนื่องในโอกาสสมahanugraha ๔๐ พรรษา ๕ อันวันที่ ๒๕๖๐ และเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังให้ศาสนิกชนที่เข้าร่วมงานสานเสวนา มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับวินัยพื้นฐาน เพื่อบริบทตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยมีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงพิพารดี เมฆสวรรค์) เป็นประธานในการเปิดการสานเสวนา มีผู้เข้าร่วมการสานเสวนา ประมาณ ๔๕๐ คน และเมื่อสิ้นสุดการสานเสวนา มีการมอบเกียรติบัตรผู้เข้าร่วมงานสานเสวนาด้วย

มาใช้คำไทยกันเถิด

คนไทยบางคนรวมทั้งสื่อมวลชนต่าง ๆ มักใช้คำศัพท์ภาษาต่างประเทศปะปนกับภาษาไทยทั้งในการพูดและการเขียน ทั้งที่ศัพท์ภาษาต่างประเทศเหล่านั้นมีคำภาษาไทยอยู่แล้ว และไม่ใช่คำศัพท์วิชาการที่จำเป็นต้องใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อความเข้าใจแต่อย่างใด

มาใช้คำไทยกันเถิด ☺

ในฤดูท่องเที่ยว ; นอกฤดูท่องเที่ยว ไม่ควรใช้ ไฮซีซั่น ; โลว์ซีซั่น (high season ; low season)

☺ ค่าโรงแรมช่วงในฤดูท่องเที่ยวสูงกว่าช่วงนอกฤดูท่องเที่ยว

☹ ค่าโรงแรมช่วงไฮซีซั่นสูงกว่าช่วงโลว์ซีซั่น

ความเห็น ; ความคิด ไม่ควรใช้ ไอเดีย (idea)

☺ คุณมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับโครงการนี้

☹ คุณมีไอเดียอย่างไรเกี่ยวกับโครงการนี้

☺ เขามีความคิดใหม่ ๆ เช่น

☹ เขามีไอเดียใหม่ ๆ เช่น

ค้างแรมที่บ้านชาวบ้าน ไม่ควรใช้ โฮมสเตย์ (home stay)

(+) หมู่บ้านนี้จัดให้มีการท่องเที่ยวแบบค้างแรมที่บ้านชาวบ้าน

(-) หมู่บ้านนี้จัดให้มีการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

สังคมชั้นสูง ไม่ควรใช้ ไฮโซ (hi - so / high society)

(+) พวกรสังคมชั้นสูงนิยมไปงานแสดงเครื่องเพชร

(-) พวกราชโณา尼ยมไปงานแสดงเครื่องเพชร

อยู่ในแนวโน้ม ไม่ควรใช้ อินเทรนด์ (intrend)

(+) การทำสีผมกำลังอยู่ในแนวโน้ม

(-) การทำสีผมกำลังอินเทรนด์

บูรณาการ ไม่ควรใช้ อินทีเกรต (integrate)

(+) ควรจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษให้บูรณาการ กับวัฒนธรรม

(-) ควรจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษให้อินทีเกรต กับวัฒนธรรม

การเกริ่นนำ ; คำนำ ; บทนำ ; ตอนนำ / ท่อนนำ ไม่ควรใช้ อินโทรดิกชัน / อินโทร (introduction / intro)

(+) ที่พูดมานี้เป็นเพียงการเกริ่นนำเท่านั้น

(-) ที่พูดมานี้เป็นเพียงอินโทรเท่านั้น

(+) การอ่านหนังสือที่ดีต้องอ่านคำนำก่อน

(-) การอ่านหนังสือที่ดีต้องอ่านอินโทรดิกชันก่อน

(+) บทนำของวิทยานิพนธ์เล่มนี้น่าสนใจมาก

(-) อินโทรดิกชันของวิทยานิพนธ์เล่มนี้น่าสนใจมาก

(+) ตอนนำ / ท่อนนำของเพลงนี้鄱เราะมาก

(-) อินโทรของเพลงนี้鄱เราะมาก

ชื่อเสียง ไม่ควรใช้ ภูติวิล (goodwill)

(+) การสร้างชื่อเสียงให้ลินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต้องใช้เวลา

(-) การสร้างภูติวิลให้ลินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต้องใช้เวลา

เป็นที่นิยม ไม่ควรใช้ อิต (hit)

(+) เพลงเหล่านี้เป็นที่นิยมมากสมัยที่江山เป็นวัยรุ่น

(-) เพลงเหล่านี้อิตมากสมัยที่江山เป็นวัยรุ่น

นานาชาติ ไม่ควรใช้ อินเตอร์ (inter)

(+) เขาเป็นผู้เชี่ยวชาญระดับนานาชาติ

(-) เขายังคงเป็นผู้เชี่ยวชาญระดับอินเตอร์

สัมภาษณ์ ไม่ควรใช้ อินเทอร์วิว (interview)

(+) คุณส่งใบสมัครงานไว้ก่อน แล้วจะนัดมาสัมภาษณ์ภายในทันที

(-) คุณส่งใบสมัครงานไว้ก่อน แล้วจะนัดมาอินเทอร์วิวภายในทันที

วิทยาการขั้นสูง ไม่ควรใช้ ไฮเทค (high - tech / high technology)

(+) การรักษาโรคในปัจจุบันใช้วิทยาการขั้นสูงมาก

(-) การรักษาโรคในปัจจุบันใช้ไฮเต็คมาก

เข้มข้น ไม่ควรใช้ อินเท็นสีฟ (intensive)

(+) วิชานี้สอนแบบเข้มข้น

(-) วิชานี้สอนแบบอินเท็นสีฟ

ศัพท์และตัวอย่างจากหนังสือศัพท์ต่างประเทศ
ที่ใช้คำไทยแทนได้ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

